

PARLIMEN MALAYSIA

Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat

DEWAN NEGARA

Standing Orders

of the

SENATE

1980

No: 123

8968

Q8 D1

PARLIMEN

MALAYSIA

PARLIMEN MALAYSIA

Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat

DEWAN NEGARA

(Cetakan Yang Kelima: 1980)

DICETAK DI JABATAN PERCETAKAN NEGARA
OLEH MOKTAR BIN HJ. SHAMSUDDIN, K.M.N., P.I.S.,
PEMANGKU KETUA PENGARAH PERCETAKAN NEGARA, KUALA LUMPUR
1980

KANDUNGANNYA

URUSAN MESYUARAT

Peraturan-peraturan Mesyuarat	Muka Surat
1. Memilih Tuan Yang di-Pertua	1
2. Aturan Memilih Tuan Yang di-Pertua ..	1
3. Menetapkan Kerusi Ahli-ahli	4
4. Mengangkat Sumpah	4
5. Memilih Timbalan Tuan Yang di-Pertua ..	5
6. Tuan Yang di-Pertua	5
7. Bahasa-bahasa Rasmi	6
8. Kewajipan-kewajipan Setiausaha	7
9. Penyata Rasmi Mesyuarat	9
10. Penggal Majlis dan Mesyuarat-mesyuarat ..	10
11. Persidangan	11
12. Cukupbilang	12
13. Aturan Urusan Mesyuarat	13
14. Susunan Urusan-urusan Mesyuarat ..	14
15. Mengangguhkan Majlis	14
16. Usul Menangguhkan Mesyuarat—Akhir Persidangan	15
17. Menangguhkan Mesyuarat—Perkara tertentu berkenaan kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan	17
18. Rayuan-rayuan	18
19. Risalat-risalat Mesyuarat	20
20. Pertanyaan-pertanyaan	21

Peraturan- peraturan Mesyuarat		Muka Surat
21. Pemberitahu berkenaan dengan Pertanyaan-pertanyaan	21	
22. Isi Pertanyaan	23	
23. Cara mengeluarkan pertanyaan dan menjawab pertanyaan	26	
24. Penerangan sendiri	28	
25. Pemberitahu-pemberitahu Usul	28	
26. Cara-cara mengeluarkan pemberitahu	31	
27. Mengubah isi-isi sesuatu usul	32	
28. Menarik balik pemberitahu usul	33	
29. Meminda Usul-usul	33	
30. Menyokong usul-usul dan pindaan-pindaan	34	
31. Pindaan-pindaan usul hendaklah dengan surat	34	
32. Cara membahaskan usul dan pindaan usul	34	
33. Menarik balik usul-usul dan pindaan-pindaan	37	

PERATURAN-PERATURAN BER- BAHAS

34. Peraturan-peraturan berbahas, masa dan acara bercakap	38
35. Isi-isi Ucapan	39
36. Mengganggu	42
37. Had perbahasan	42
38. Mendahului Perbahasan	43
39. Menutup Perbahasan	44
40. Adab Ahli-ahli yang tidak bercakap	45

Peraturan- peraturan Mesyuarat		Muka Surat
41. Mesyuarat hendaklah diam bila Pengerusi bercakap	45	
42. Keputusan Pengerusi adalah muktamad ..	46	
43. Tertib dalam Majlis Mesyuarat	46	
44. Memutuskan Masalah-masalah	49	
45. Undi dengan suara	50	
46. Belahbahagian	51	
47. Peraturan berkenaan Rang Undang-undang	52	
48. Rang Undang-undang daripada Ahli-ahli yang bukan Ahli Kerajaan	52	
49. Rang Undang-undang Private dan Rang Undang-undang Campuran	53	
50. Susunan Isi Rang Undang-undang ..	56	
51. Pihak-pihak yang dikenai Rang Undang- undang	58	
52. Bacaan Kali Yang Kedua	58	
53. Menyerahkan Rang Undang-undang ..	59	
54. Tugas-tugas Jawatankuasa yang menim- bangkan Rang Undang-undang	60	
55. Jawatankuasa sebuah-buah Majlis.. . .	61	
56. Aturan dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis yang menimbangkan Rang Undang- undang	61	
57. Peraturan Dalam Jawatankuasa Pilihan yang menimbangkan Rang Undang-undang		
58. Menyerahkan sekali lagi Rang Undang- undang yang telah dimaklumkan oleh Jawatankuasa sebuah-buah Majlis ..	65	
59. Perbincangan atas Rang Undang-undang Yang dimaklumkan oleh Jawatankuasa Pilihan	67	

Peraturan- peraturan Mesyuarat		Muka Surat
60. Bacaan Kali yang Ketiga	68	
61. Menarik balik dan menangguhkan Rang Undang-undang	69	
62. Rang Undang-undang yang mengandungi syarat-syarat yang hampir-hampir sama maksudnya	70	
62A. Rang Undang-undang akan batal ..	70	
63. Melonggarkan syarat-syarat mengecap Rang Undang-undang	70	
64. Perutusan-perutusan kepada Dewan Rakyat	71	
65. Perutusan-perutusan daripada Dewan Rakyat	71	
66. Bacaan Kali yang Pertama Rang Undang-undang yang dibawa daripada Dewan Rakyat	72	
67. Menimbangkan pindaan-pindaan yang dibuat oleh Dewan Rakyat ke atas Rang Undang-undang dan lain-lainnya ..	73	
68. Aturan menimbangkan pindaan Dewan Rakyat ke atas Rang Undang-undang, pindaan-pindaan dan lain-lainnya	74	
69. Aturan menimbangkan Rang Undang-undang dalam peringkat-peringkatnya kemudian	75	
70. Jawatankuasa Pemilih	77	
71. Jawatankuasa Dewan	77	
72. Jawatankuasa Hak dan Kebebasan ..	78	
73. Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat	79	
74. Jawatankuasa Pilihan	80	

Peraturan-peraturan Mesyuarat		Muka Surat
75. Peraturan dalam Jawatankuasa Pilihan		80
76. Belahbahagian dalam Jawatankuasa Pilihan		85
77. Menyiarkan keterangan sebelum masanya		86
78. Penyata-penya daripada Jawatankuasa-jawatankuasa Pilihan		86
79. Rundingan Bersama-sama di antara Jawatankuasa Pilihan dengan Jawatankuasa Pilihan Dewan Rakyat		88
80. Aturan dan Penyata-penya Jawatan-kuasa Pilihan Bersama		89
81. Rang Undang-undang dan pindaan-pindaan berkaitan dengan cukai, perbelanjaan dan lain-lain		90
82. Merentikan kuatkuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat		92
83. Ahli-ahli yang tidak dapat hadir		92
84. Menggunakan Ahli sebagai professional		92
85. Orang-orang Luar		92
86. Wakil-wakil Akhbar		93
87. Perbelanjaan saksi		93
88. Tafsir		94
89. Petua Tuan Yang di-Pertua		95
90. Kuasa-kuasa dalam perkara-perkara lain		95
91. Syarat khas berkenaan dengan Menteri-menteri		96

DOA

Segala puji bagi Tuhan dibuka Majlis Dewan Negara, dengan menyebut nama Tuhan, Yang Maha Murah, Yang Maha Kasihan, kepadanya terpulang segala puji-pujian, kepada Rasul-Rasulnya salawat salam kehormatan, kepada sekalian orang yang taatkan Tuhan.

Ya Tuhan, yang bersifat maha hikmat, limpah keadilan, yang menanggungkan kewajipan ke atas Pemerintah dan Ahli Majlis Permesyuaratan, bagi mentadbir muslihat masyarakat pergaulan, mudah-mudahan sentosa aman, makmur limpah kebahagiaan, meliputi sekalian penduduk negara Malaysia.

Ya Tuhan, kami sekalian hambamu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negara, menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negara Malaysia, bagi rakyatnya sekalian.

Ya Tuhan, berkatmu ke atas kami berhimpun dipohon anugerahkan, taufikmu hidayatmu dipohon menyuluh memandukan, pada ketika kami berunding menimbang bertukar fikiran, pada

segala perkara yang dibentangkan, dengan sak-sama serta berkeamanahan, menjunjung perintah dan kebesaran Tuhan, mudah-mudahan berlebih-lebih keamanan, kemakmuran dan kesejahteraan, bagi negara Malaysia, serta penduduknya sekalian.

Ya Tuhan, dipohonkan doa kami diperkenan,
Amin, Ya Tuhan seru alam sekalian.

PERATURAN-PERATURAN MESYUARAT

Majlis

**DEWAN NEGARA
MALAYSIA**

URUSAN MESYUARAT

- 1.** Bila-bila jawatan Tuan Yang di-Pertua kosong, maka Majlis sebaik-baik cukup-bilang Ahli-ahli-nya, hendaklah memilih Tuan Yang di-Pertua.
Memilih
Tuan Yang
di-Pertua.
- 2.** Aturan memilih Tuan Yang di-Pertua hendak-lah seperti yang tersebut di bawah ini:
Aturan
memilih
Tuan Yang
di-Pertua.
  - (1) Tiap-tiap Ahli yang hendak mencadangkan nama Ahli yang hendak dipilih jadi Tuan Yang di-Pertua, mestilah mempastikan terlebih dahulu iaitu Ahli itu suka berkhidmat jika dia dipilih, dan hendaklah memberitahu Setiausaha akan cadangannya, sekurang-kurangnya dua hari sebelum diadakan mesyuarat.
  - (2) Seseorang Ahli dengan berucap kepada Setiausaha hendaklah mencadangkan seorang Ahli lain yang hadir jadi Tuan Yang di-Pertua dan hendaklah dicadangkannya “*Iaitu.....*

(sebutkan nama Ahli itu) dipilih jadi Tuan Yang di-Pertua.” Cadangan ini hendaklah disokong tetapi tidak dibenarkan dibahas.

(3) Jika hanya seorang Ahli sahaja yang dicadangkan dan disokong jadi Tuan Yang di-Pertua maka Setiausaha hendaklah memasyurkan ahli itu telah kena pilih, dengan tidak meminta keputusan mesyuarat. Jika lebih daripada seorang Ahli dicadangkan dan disokong jadi Tuan Yang di-Pertua, maka Majlis hendaklah menjalankan pilihan dengan undi bersurat.

(4) Bagi maksud menjalankan undi bersurat, Setiausaha hendaklah memberi kepada tiap-tiap orang Ahli yang hadir sekeping kertas undi dan Ahli ini bolehlah menuliskan pada kertas itu nama Ahli yang hendak diundinya. Kertas-kertas undi hendaklah dilipat supaya nama ahli yang tertulis di atasnya tidak boleh nampak dan hendaklah ditandatangan oleh Ahli yang mengundi itu.

(5) Kertas-kertas undi hendaklah dipungut oleh Setiausaha atau oleh siapa-siapa pegawai Majlis yang diwakilkan olehnya dan hendaklah dibilang oleh Setiausaha di Meja Mesyuarat. Keputusan undi itu hendaklah dimasyurkan oleh Setiausaha.

(6) (a) Jika lebih daripada dua orang calon telah dicadangkan dan dalam undi yang pertama, tidak ada calon yang mendapat undi lebih daripada jumlah undi yang didapati oleh calon-calon yang lain, maka calon yang mendapat rendah sekali undi hendaklah dikeluarkan daripada pilihan. Lepas itu hendaklah dijalankan undi sekali lagi dan dikeluarkan calon yang dapat

rendah sekali undi. Demikianlah hendak dijalankan berturut-turut sehingga satu orang calon mendapat undi lebih daripada undi calon atau jumlah undi calon-calon yang tinggal.

(b) Dalam undi bersurat di antara tiga atau lebih daripada tiga orang calon, jika dua orang atau lebih daripada dua orang calon dapat sama banyak undi dan seorang daripadanya dikehendaki ditinggalkan menurut fasal (a) yang tersebut di atas tadi, maka menetapkan siapa di antara calon-calon yang dapat sama banyak undi yang hendak ditinggalkan itu hendaklah dengan jalan membuang undi mengikut apa-apa jua cara yang ditetapkan oleh Setiausaha.

(c) Dalam undi bersurat antara dua orang calon, jika didapati sama banyak undi, hendaklah dijalankan undi bersurat sekali lagi dan jika didapati sama banyak juga undi maka hendaklah diputuskan dengan membuang undi menurut apa-apa jua cara yang ditetapkan oleh Setiausaha.

(7) Kertas-kertas undi apabila telah dibilang, hendaklah dimasukkan ke dalam sebuah peti dan setelah seorang Ahli dimasyhurkan dipilih jadi Tuan Yang di-Pertua, maka peti itu hendaklah dilakrikan di hadapan Ahli-ahli Mesyuarat dan disimpan dalam jagaan Setiausaha selama satu bulan mengikut takwim orang putih dan lepas itu, dengan tertakluk kepada apa-apa perintah yang diterima daripada Majlis, maka Setiausaha hendaklah membakar kertas-kertas undi itu dan mengesahkan kepada Majlis mengatakan kertas-kertas itu telah dibakar.

**Menetapkan
kerusi Ahli-**
ahli.

3. (1) Tuan Yang di-Pertua sebaik-baik difikirkannya menasabah sesudah ia dipilih jadi Tuan Yang di-Pertua, maka bolehlah ditetapkannya kerusi bagi tiap-tiap orang Ahli dan boleh diubahnya ketetapan itu dari satu masa ke satu masa sebagaimana yang baik pada timbangannya.

(2) Kerusi-kerusi akan diuntukkan mengikut timbangan Tuan Yang di-Pertua dan keputusannya dalam perkara ini adalah muktamad.

**Mengangkat
Sumpah.**

4. (1) Sumpah yang hendak dilafazkan seperti yang disebutkan dalam Jadual keenam dalam Perlembagaan hendaklah dijalankan oleh Setiausaha dan tiap-tiap orang Ahli yang mengangkat sumpah itu hendaklah menurunkan tandatangan dalam sebuah buku yang akan disimpan kerana itu oleh Setiausaha.

(2) Dengan tertakluk kepada syarat-syarat dalam perenggan (3), pada bila-bila harinya Majlis bersidang seseorang Ahli yang belum mengangkat sumpah bolehlah hadir di Meja Majlis pada waktu yang ditetapkan menurut Peraturan Mesyuarat 13 dan mengangkat sumpah dan menurunkan tandatangan dalam Buku Sumpah itu.

(3) Pada bila-bila masa Majlis Mesyuarat dalam tangguhan, kerana membolehkan seseorang ahli itu hadir dan mengambil bahagian dalam mesyuarat Jawatankuasa iaitu di antara masa ia jadi Ahli Dewan Negara dengan masa mesyuarat sekali lagi diadakan, ahli itu bolehlah mengangkat dan menandatangi sumpah di hadapan Tuan Yang di-Pertua; jika demikian Tuan Yang di-Pertua hendaklah memberitahu pada Majlis

Mesyuarat akan datang mengatakan Ahli itu telah mengangkat dan menandatangani sumpah di hadapannya.

(4) Bertepatan dengan fasal (4) dalam Perkara 160 dalam Perlembagaan, seseorang Ahli jika dikehendakinya, hendaklah dibenar menuaikan kehendak mengangkat sumpah itu dengan mengangkat ikrar.

5. (1) Pada mesyuarat yang tidak berkeberatan yang mula-mula sekali diadakan selepas Tuan Yang di-Pertua dilantik atau pada permulaan urusan Mesyuarat dalam mesyuarat yang mula-mula sekali diadakan lepas daripada jawatan Timbalan Tuan Yang di-Pertua itu kosong, Majlis hendaklah memilih seorang Timbalan Tuan Yang di-Pertua.

Memilih
Timbalan
Tuan Yang
di-Pertua.

(2) Aturan memilih Timbalan Tuan Yang di-Pertua itu hendaklah seberapa bolehnya sama seperti aturan memilih Tuan Yang di-Pertua melainkan memilihnya itu hendaklah dijalankan oleh Tuan Yang di-Pertua.

6. (1) Tuan Yang di-Pertua tetaplah jadi penegarusi bagi mesyuarat-mesyuarat Majlis dan pada masa ia tiada hadir maka Timbalan Tuan Yang di-Pertua hendaklah mempengerusikan mesyuarat, atau jika Timbalan Tuan Yang di-Pertua belum lagi dipilih atau jika jawatan Timbalan Tuan Yang di-Pertua itu kosong oleh apa-apa sebab, maka apabila diberitahu hal itu oleh Setiausaha maka Majlis bolehlah memanggil siapa-siapa yang hadir kerana mempengerusikan mesyuarat setelah dikeluarkan usul. Usul ini hendaklah disokong dan masalah ini hendaklah dikemukakan oleh Setiausaha bagi diputuskan, tetapi tiada dibenarkan dibahas.

Tuan Yang
di-Pertua.

(2) Manakala Setiausaha memasyurkan iaitu Tuan Yang di-Pertua tiada hadir, maka ahli yang mempengerusikan mesyuarat menurut perenggan (1), tetaplah terserah kepadanya segala kuasa Tuan Yang di-Pertua sehingga Tuan Yang di-Pertua atau Timbalan Tuan Yang di-Pertua ada hadir semula.

(3) Pada bila-bila masa mesyuarat bersidang, Tuan Yang di-Pertua boleh meminta seorang ahli yang boleh mengetuakan mesyuarat menurut perenggan (1) mempengerusikan mesyuarat itu bagi sementara masa ia tidak hadir dengan tiada payah diberitahu Majlis Mesyuarat dengan secara-nya.

(4) Bila-bila Majlis Mesyuarat bersidang sebagai Jawatankuasa sesebuah Majlis Mesyuarat maka Tuan Yang di-Pertua atau ahli yang mempengerusikan mesyuarat menurut syarat perenggan (1) hendaklah jadi Penggerusi Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat.

(5) Dalam Peraturan-peraturan Mesyuarat ini, kalimah “Tuan Yang di-Pertua” itu termasuklah siapa-siapa juah yang mempengerusikan mesyuarat menurut syarat-syarat dalam perenggan (1) sampai (3) kecuali jika disebutkan terang-terang iaitu tidak termasuk orang lain; dan kalimah “Penggerusi” maksudnya ialah siapa-siapa juah yang mempengerusikan mesyuarat menurut syarat-syarat perenggan (1) sampai (4) kecuali jika karinah ayatnya menunjukkan pengertian yang lain.

8. (1) Sekurang-kurangnya empat belas hari sebelum dibuka Penggal baharu Majlis, Setiausaha hendaklah menghantar kepada tiap-tiap orang Ahli satu kenyataan bersurat menarik perhatian kepada Pemasyhuran memanggil Parlimen. Sekurang-kurangnya empat belas hari sebelum diadakan semula mesyuarat, sama ada menurut perenggan (2) dalam Peraturan Mesyuarat 10 atau setelah ditangguhkan mesyuarat lebih dari pada lima hari, maka Setiausaha hendaklah menghantar kepada tiap-tiap Ahli suatu kenyataan bersurat menerangkan hari yang telah ditetapkan bagi mesyuarat akan datang:

Tetapi disyaratkan iaitu jika kegemparan, kenyataan seperti yang tersebut tidak dikehendaki dan apabila demikian ini kenyataan hendaklah dikeluarkan dengan seberapa segeranya.

(2) Setiausaha hendaklah menghantar kepada tiap-tiap orang Ahli satu Aturan Urusan Mesyuarat bagi tiap-tiap hari persidangan mesyuarat:

(a) bagi persidangan hari yang pertama dalam sesuatu mesyuarat, sekurang-kurangnya tujuh hari sebelum mesyuarat, kecuali jika pada timbangan Tuan Yang di-Pertua hal itu hendak disegerakan; dan

(b) bagi persidangan hari yang lain, dengan seberapa segera yang boleh.

(3) Setiausaha hendaklah menyimpan minit-minit perjalanan mesyuarat Majlis dan minit-minit perjalanan mesyuarat Jawatankuasa sebuah-buah Majlis; dan hendaklah menghantar satu salinan minit-minit itu kepada ahli-ahli mesyuarat, pada keesokan hari mesyuarat, atau dengan

seberapa segeranya selepas itu. Minit-minit ini akan dinamakan “Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat.”

(4) Dalam “Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat” ini hendaklah dituliskan nama Ahli-ahli yang hadir dan semua ketetapan-ketetapan Majlis dan, jika mesyuarat berbelah-bahagi, sama ada dalam Majlis atau dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis hendaklah mengandungi bilangan ahli-ahli yang bersetuju dan ahli-ahli yang tidak bersetuju, nama ahli-ahli yang mengundi dan bilangan serta nama ahli-ahli yang hadir tetapi tidak mengundi. Buku “Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat” hendaklah ditandatangan oleh Tuan Yang di-Pertua dan apa-ap kesilapan di dalamnya bolehlah dibetulkan oleh Tuan Yang di-Pertua.

(5) Setiausaha hendaklah menyediakan dari sehari ke sehari dan menyimpan di Meja Mesyuarat atau dalam pejabatnya, sebuah Buku Mesyuarat menunjukkan semua urusan-urusan yang ditetapkan bagi hari yang akan datang dan apa-apa juga kenyataan berkenaan dengan Pertanyaan-pertanyaan atau Usul-usul yang telah ditetapkan bagi hari akan datang, sama ada ditentukan harinya atau tidak ditentukan. Buku Mesyuarat ini hendaklah terbuka boleh ditengok oleh Ahli-ahli pada bila-bila masa yang menasabah.

(6) Setiausaha tertanggung ke atasnya menyimpan buku “Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat”, rekod-rekod, Rang Undang-undang dan lain-lain surat yang telah dibentangkan dalam Majlis Mesyuarat dan semuanya ini hendaklah terbuka

boleh ditengok oleh Ahli-ahli Mesyuarat dan orang-orang lain mengikut apa-apa jua aturan yang dibenarkan oleh Tuan Yang di-Pertua.

9. (1) Sebuah buku Penyata Rasmi Mesyuarat mengandungi semua ucapan-ucapan yang dikeluarkan dalam Majlis Mesyuarat dan dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat hendaklah disediakan di bawah jagaan Setiausaha.

Penyata Rasmi
Mesyuarat

(2) Buku ini hendaklah dikeluarkan dalam tempoh enam minggu selepas sesuatu mesyuarat atau dengan seberapa segera yang boleh selepas itu dan akan mempunyai rupa dan susunan isi sebagaimana yang diperintahkan oleh Tuan Yang di-Pertua, dan satu salinan buku ini hendaklah dihantar kepada tiap-tiap Ahli dengan seberapa segeranya setelah tamat mesyuarat.

(3) Salinan ucapan seseorang Ahli hendaklah dihantar kepada ahli itu sebelum dicap. Jika ahli itu tidak memulangkan ucapan itu dalam tempoh tujuh hari daripada tarikh dihantar kepadanya, maka ucapan itu akan dicap dengan tidak bersemak.

(4) Jika seseorang Ahli mengatakan iaitu salinan ucapannya itu tidak betul atau jika ia hendak mengubah ucapannya itu pada perkara-perkara yang besar, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah memberi keputusan dan ucapan itu hendaklah dicap mengikut sebagaimana yang diputuskannya. Keputusan Tuan Yang di-Pertua akan diberi tahu kepada Ahli itu dan adalah muktamad.

10. (1) Persidangan-persidangan Majlis hendaklah diadakan di mana-mana jua tempat, dan mesyuarat yang mula-mula bagi tiap-tiap penggal Majlis hendaklah dimulakan pada apa-apa jua hari dan waktu yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong.

(2) Kecuali mesyuarat yang pertama dalam tiap-tiap penggal Majlis dan tertakluk kepada syarat-syarat perenggan 3 di bawah ini, Mesyuarat-mesyuarat Majlis hendaklah dimulakan pada apa-apa jua hari yang ditetapkan oleh Majlis Mesyuarat:

Tetapi disyaratkan iaitu jika Majlis Mesyuarat telah ditangguhkan dengan tidak ditetapkan hari-nya hendak diadakan mesyuarat akan datang, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah menetapkan hari mesyuarat; dan jika demikian Setiausaha hendaklah menghantar kepada tiap-tiap Ahli suatu pemberitahu bersurat menyatakan apa hari yang telah ditetapkan sekurang-kurangnya empat belas hari terlebih dahulu daripada hari itu.

(3) Dalam tangguhan Mesyuarat, jika Perdana Menteri memaklumkan kepada Tuan Yang di-Pertua iaitu bagi faedah orang ramai mustahak Majlis mengadakan mesyuarat dahulu daripada tarikh yang telah ditetapkan, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah dengan serta-merta menge-luarkan pemberitahu menyatakan hari yang hendak diadakan mesyuarat itu dan Majlis hendaklah mengadakan mesyuarat pada masa yang disebutkan dalam pemberitahu itu. Urusan bagi hari itu hendaklah ditetapkan oleh Perdana Menteri dan pemberitahu berkenaan dengan

urusan itu hendaklah dihantar kepada Ahli-ahli tidak lewat daripada masa hendak diadakan mesyuarat itu.

11. (1) Kecuali jika Majlis Mesyuarat mengeluarkan perintah lain, tiap-tiap persidangan pada hari Isnin, Selasa, Rabu, Khamis dan Jumaat hendaklah dimulakan pada pukul 2.30 petang dan kecuali Majlis Mesyuarat telah ditangguhkan terlebih dahulu daripada itu, hendaklah diteruskan mesyuarat hingga pukul 6.30 petang atau jika pada apa-apa hari ada dikeluarkan usul hendak menangguhkan mesyuarat menurut Peraturan Mesyuarat 16, hingga pukul 7.00 petang. Persidangan.

Dengan syarat bahawa sesuatu usul yang akan diputuskan tanpa pindaan atau bahasan boleh dikeluarkan pada bila-bila masa supaya mesyuarat berkenaan dengan apa-apa urusan tertentu yang telah ditetapkan untuk hari itu, dikecualikan daripada syarat-syarat Peraturan Mesyuarat ini.

(2) Majlis Mesyuarat pada tiap-tiap kali ditangguhkan hendaklah ditangguhkan sampai hari csoknya kecuali jika Majlis Mesyuarat, dengan usul memutuskan hendak ditangguhkan kepada hari lain, sama ada ditentukan harinya atau tidak ditentukan.

(3) Dengan tertakluk kepada syarat-syarat yang tersebut tadi, Tuan Yang di-Pertua, pada bila-bila masa juga, boleh menempohkan persidangan mesyuarat selama yang ditetapkan masanya.

(4) Kecuali jika Majlis mengeluarkan perintah lain, apabila tamat mesyuarat pada hari Jumaat, maka Majlis hendaklah ditangguhkan kepada hari Isnin dengan tidak diketengahkan masalah itu kepada mesyuarat.

Cukupbilang.

12. (1) Cukupbilang bagi Majlis Mesyuarat dan Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat hendaklah mengandungi sepuluh orang Ahli dengan tidak termasuk Pengerusi.

(2) Jika siapa-siapa Ahli menarik perhatian Pengerusi mengatakan tidak cukupbilang, maka hendaklah dipanggil ahli-ahli di luar Dewan Mesyuarat seolah-olah memanggil ahli kerana hendak diadakan belah-bahagian.

(3) Setelah dipanggil ahli-ahli itu, maka Tuan Yang di-Pertua selepas genap dua minit, hendaklah membilang ahli-ahli dalam Majlis Mesyuarat; jika tidak juga cukupbilangnya maka hendaklah ditangguhkannya mesyuarat itu dengan tidak diminta keputusan mesyuarat.

(4) Setelah dipanggil Ahli-ahli masa Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat bersidang, maka Pengerusi, selepas genap dua minit, hendaklah membilang berapa ramai Ahli Jawatankuasa itu yang hadir. Jika tidak juga cukupbilang maka Pengerusi hendaklah meninggalkan kerusi dan Mesyuarat hendaklah bersidang sebagai Majlis dan Tuan Yang di-Pertua hendaklah membilang berapa orang ahli yang hadir. Jika masa itu cukupbilang, maka mesyuarat hendaklah sekali lagi bersidang sebagai Jawatankuasa; tetapi jika tidak cukupbilang juga maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah menangguhkan mesyuarat dengan tidak diminta keputusan mesyuarat.

(5) Jika mengikut bilangan Ahli-ahli yang mengambil bahagian dalam sesuatu belah-bahagian, termasuk Ahli-ahli yang tidak mengundi, nampak pada Pengerusi tidak cukupbilang, maka belah-bahagian itu tetaplah tidak sah dan urusan

yang sedang dibincangkan itu hendaklah ditangguhkan kepada persidangan mesyuarat akan datang dan urusan satu lagi hendaklah dijalankan.

13. (1) Urusan-urusan bagi tiap-tiap persidangan mesyuarat hendaklah mengikut aturan seperti dibawah ini kecuali jika Majlis Mesyuarat menetapkan aturan lain:

- (a) Tuan Yang di-Pertua masuk dengan secaranya ke dalam Dewan.
- (b) Doa.
- (c) Ahli-ahli baharu mengangkat sumpah dan usul di bawah seksyen 5 dalam Jadual Ketujuh dalam Perlembagaan.
- (d) Titah daripada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong.
- (e) Peimasyhuran daripada Tuan Yang di-Pertua.
- (f) Rayuan-rayuan.
- (g) Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri-menteri.
- (h) Permintaan hendak menangguhkan Majlis Mesyuarat kerana perkara kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan.
- (i) Penerangan daripada Menteri-menteri.
- (j) Ucapan-ucapan pujian.
- (k) Ucapan-ucapan takziah.
- (l) Memberi penerangan sendiri.
- (m) Membawa Rang Undang-undang Kerajaan ke dalam Mesyuarat.

- (n) Usul-usul berkenaan dengan aturan urusan Mesyuarat.
  - (o) Usul-usul hendak mengemukakan Rang Undang-undang.
  - (p) Urusan am.
- (2) Majlis Mesyuarat dengan dibawa usul yang tidak berkehendak dikeluarkan pemberitahu boleh memutuskan hendak menjalankan mana-mana jua urusan dengan tidak mengikut aturan yang telah ditetapkan. Usul ini hendaklah di-dahulukan daripada urusan-urusan lain dan hendaklah diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas.

14. (1) Pada tiap-tiap hari persidangan mesyuarat, urusan Kerajaan hendaklah didahulukan daripada urusan lain.

(2) Urusan Kerajaan hendaklah diaturkan mengikut sebagaimana yang baik pada timbangan Kerajaan dan diberitahu kepada Setiausaha.

(3) Usul-usul yang hendak dikeluarkan oleh ahli-ahli yang bukan ahli Kerajaan hendaklah didahulukan daripada Rang Undang-undang yang dibawa oleh ahli-ahli yang bukan ahli Kerajaan dan hendaklah diaturkan mengikut susunannya dalam Buku Mesyuarat.

(4) Rang Undang-undang yang dibawa oleh ahli-ahli yang bukan ahli Kerajaan hendaklah diambil mengikut susunannya dalam Buku Mesyuarat.

15. (1) Kecuali menurut syarat-syarat Peraturan Mesyuarat 17 usul hendak menangguhkan mesyuarat tiada boleh dikeluarkan sehingga pukul

6.30 petang atau sehingga selesai atau ditangguhkan semua sekali urusan-urusan dalam Aturan Urusan Mesyuarat bagi satu hari persidangan mesyuarat dan usul demikian ini tidak boleh dikeluarkan kecuali menurut syarat-syarat Peraturan ini dan Peraturan 16.

(2) Pada pukul 6.30 petang, Tuan Yang di-Pertua hendaklah merentikan perjalanan Mesyuarat atau jika Majlis Mesyuarat bersidang sebagai Jawatankuasa, maka Pengurus hendaklah meninggalkan kerusi dan memaklumkan kepada Majlis Mesyuarat sebanyak mana telah dijalankan urusan Jawatankuasa.

(3) Setelah tamat perjalanan mesyuarat menurut syarat-syarat perenggan (2), atau setelah selesai atau ditangguhkan urusan-urusan dalam Aturan Urusan Mesyuarat, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah menangguhkan Majlis, atau jika telah dikeluarkan usul hendak menangguhkan Majlis menurut syarat-syarat Peraturan 16, maka hendaklah Tuan Yang di-Pertua memanggil seorang Ahli mencadangkan "*Iaitu Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang*".

16. (1) Setelah dicadangkan "*Iaitu Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang*" menurut syarat-syarat perenggan (3) dalam Peraturan Mesyuarat 15, siapa-siapa jua Ahli (selain daripada Menteri) yang telah mendapat kebenaran hendak memberi ucapan, bolehlah mengeluarkan ucapan kepada Majlis Mesyuarat berkenaan dengan apa-apa jua perkara tadbir yang dalam tanggungan Kerajaan dan seorang Menteri bolehlah menjawabnya tetapi tiada sesuatu jua ucapan seperti itu boleh

Usul
Menangguh-
kan
Mesyuarat—
Akhir
Persidangan.

dibuat dalam mesyuarat pertama sesuatu Penggal atau dalam mesyuarat di mana Rang Undang-undang Perbekalan Tahunan ditimbangkan.

(2) Siapa-siapa Ahli yang hendak mengeluarkan sesuatu perkara menurut syarat-syarat dalam perenggan (1) hendaklah memberitahu dengan surat kepada Tuan Yang di-Pertua, tidak kurang daripada tujuh hari sebelum persidangan mesyuarat yang hendak dikeluarkannya perkara itu. Dengan syarat telah diberitahu seperti yang dikehendaki ini maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah membenarkan tidak lebih daripada dua orang Ahli mengeluarkan perkara demikian ini pada satu hari persidangan mesyuarat, dengan cara undi bersurat jika mustahak. Dalam perkara ini, Tuan Yang di-Pertua hendaklah mengutamakan siapa-siapa juga Ahli atau Ahli-ahli yang belum ada mengeluarkan sesuatu perkara di bawah Peraturan ini dalam penggal Majlis sekarang ini.

(3) Selepas dikeluarkan cadangan “*Iaitu Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang*” lama masanya yang dibenarkan bagi tiap-tiap seorang Ahli mengeluarkan ucapan dan bagi tiap-tiap seorang Menteri menjawabnya ialah $7\frac{1}{2}$ minit kecuali jika Tuan Yang di-Pertua benarkan lebih daripada itu bila-bila patut.

(4) Setelah selesai perjalanan Mesyuarat yang demikian, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah meminta keputusan mesyuarat atas masalah “*Iaitu Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang*.”:

Tetapi disyaratkan iaitu Tuan Yang di-Pertua hendaklah menangguhkan mesyuarat pada pukul

Menangguhkan Mesyuarat—Perkara tertentu berkenaan kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan.

7 petang dengan tidak meminta keputusan mesyuarat jika masalah itu belum diputuskan lagi terlebih dahulu.

17. (1) Pada waktu yang ditetapkan menurut Peraturan Mesyuarat 13 siapa-siapa jua Ahli, selain daripada Menteri boleh berdiri di tempatnya dan meminta izin hendak mencadangkan supaya ditangguhkan Majlis Mesyuarat dengan tujuan hendak merundingkan perkara tertentu berkenaan kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan.

(2) Seseorang Ahli yang hendak meminta izin mencadangkan supaya Majlis Mesyuarat ditangguhkan, hendaklah mengeluarkan pemberitahu kepada Tuan Yang di-Pertua berkenaan dengan perkara yang hendak dirundingkannya itu sekurang-kurangnya dua jam sebelum mesyuarat mula bersidang. Tuan Yang di-Pertua hendaklah menolak permintaan itu kecuali jika puashatinya iaitu perkara itu ialah perkara tertentu berkehendak disegerakan dan berkenaan kepentingan orang ramai.

(3) Jika Tuan Yang di-Pertua puashati yang demikian dan sama ada :

- (a) Majlis Mesyuarat memberi izin dengan tidak ada siapa-siapa yang membangkang; atau
- (b) jika Majlis Mesyuarat tidak memberi izin tetapi sekurang-kurangnya enam orang ahli berdiri menyokong permintaan itu,

maka usul ini hendaklah ditempohkan sehingga pukul 4.00 petang hari itu juga dan pada pukul 4.00 itu, apa-apa jua perkara yang sedang dijalankan oleh Majlis Mesyuarat, hendaklah ditangguhkan sehingga cadangan menangguhkan itu telah diputuskan atau setelah sampai pukul 6.30 petang, mengikut mana yang dahulu di antara dua ini. Apabila sampai pukul 6.30 petang maka cadangan menangguhkan mesyuarat itu, jika belum diselesaikan lagi, adalah lucut dan perjalanan yang ditangguhkan tadi hendaklah diteruskan dan diuruskan menurut perenggan (4).

(4) Apa-apa jua perjalanan yang telah ditangguhkan menurut Peraturan ini boleh diteruskan selepas pukul 6.30 petang selama masa cadangan menurut Peraturan ini dibincangkan; dan apabila semua perjalanan mesyuarat dalam perenggan (3) tadi telah selesai, maka Mesyuarat hendaklah ditangguhkan dengan tidak diminta keputusan mesyuarat.

(5) Tidak lebih daripada satu usul menangguhkan Mesyuarat menurut Peraturan ini boleh dibawa pada satu hari persidangan mesyuarat.

Rayuan-rayuan.

18. (1) (a) Tiap-tiap permintaan kepada Majlis Mesyuarat hendaklah dengan cara rayuan dan tiap-tiap rayuan itu hendaklah dibawa oleh seorang Ahli dan Ahli yang membawanya itu tertanggung ke atasnya menjaga iaitu rayuan itu dikarang dengan bahasa beradab.

(b) Sesuatu rayuan yang bertujuan hendak mendapat pemberian, sanggupan atau perbelanjaan daripada wang negeri atau membatalkan hutang kepada Kerajaan atau membebaskan

cukai-cukai yang kena dibayar oleh siapa-siapa jua atau membebaskan bayaran ganti rugi kerana kehilangan wang hasil negeri, atau membatalkan, mengubah atau memansuhkan apa-apa jua cukai tidak boleh diterima oleh Majlis Mesyuarat.

(2) (a) Jika tanda-tanda tangan dibubuh pada lebih daripada sehelai kertas, maka permohonan rayuan itu hendaklah dituliskan di kepala tiap-tiap helai kertas itu. Seseorang yang tidak pandai menulis bolehlah meletakkan tanda cap jarinya di hadapan dua orang saksi.

(b) Dalam sesuatu rayuan, tidak boleh disebutkan apa-apa perbahasan dalam Majlis Mesyuarat atau dalam mesyuarat Dewan Rakyat atau apa-apa usul yang dicadangkan hendak dibawa ke dalam mesyuarat kecuali jika pemberitahu usul yang tersebut telah dimasukkan dalam Buku Mesyuarat.

(c) Seseorang Ahli itu tidak boleh membawa rayuan daripada dirinya sendiri atau rayuan yang disertainya tetapi rayuan demikian boleh dibawa oleh siapa-siapa Ahli lain.

(d) Tiap-tiap rayuan, sebelum dibawa ke dalam mesyuarat, hendaklah ditandatangani pada permulaannya oleh Ahli yang menjaga rayuan itu dan hendaklah diserahkan sekurang-kurang satu hari terlebih dahulu kepada Setiausaha. Setiausaha, setelah disemaknya surat rayuan itu, hendaklah menyerahkannya kepada Tuan Yang di-Pertua minta diperkenankan. Surat rayuan tidak boleh dibawa ke dalam mesyuarat sehingga telah disahkan dengan ditulis perkataan "*Telah diluluskan oleh Tuan Yang di-Pertua*".

(e) Tiap-tiap Ahli, sebelum membawa sesuatu rayuan, hendaklah mempasti dan menuliskan di kepala surat rayuan itu, berapa banyak bilangan tandatangan kepada rayuan itu, dan hendaklah puashati iaitu surat rayuan itu tidak mengandungi bahasa yang kurang adab kepada Majlis Mesyuarat atau kepada Dewan Rakyat.

(3) Seseorang Ahli yang membawa rayuan ke dalam Majlis Mesyuarat bolehlah menyebutkan dengan ringkas dan tepat akan maksud rayuan itu.

(4) (a) Bolh bagi siapa-siapa Ahli mencadangkan supaya rayuan itu dibacakan. Masa ia mengemukakan usulnya hendaklah ia menyebut dengan ringkas dan tepat sebab-sebabnya ia meminta rayuan itu dibacakan.

(b) Usul yang demikian ini tidak dibenarkan dibahas dan tidak dibenarkan siapa-siapa Ahli lain bercakap berkenaan dengan rayuan itu melainkan kerana hendak menyokong dengan secaranya.

(c) Setelah usul ini disokong maka hendaklah diminta keputusan mesyuarat adakah rayuan itu hendak dibacakan.

**Risalat-risalat
Mesyuarat.**

19. (1) Risalat-risalat mesyuarat boleh dibawa ke dalam Mesyuarat hanya oleh Tuan Yang di-Pertua atau seorang Menteri atau Pengerusi Jawatankuasa dan hendaklah dihantar kepada Setiausaha.

(2) Tiap-tiap risalat mesyuarat yang telah diterima salinannya oleh Setiausaha hendaklah disifatkan telah dibawa ke dalam Majlis Mesyuarat dan diperintah dibentangkan di atas meja mesyuarat.

(3) Setelah risalat-risalat mesyuarat dibawa ke dalam mesyuarat maka hal itu hendaklah di-masukkan dalam buku "Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat" bagi hari risalat itu dibawa atau hari mesyuarat yang akan datang jika Majlis Mesyuarat tidak bersidang.

20. (1) Pertanyaan-pertanyaan boleh diarahkan kepada Menteri-menteri berkenaan dengan :

- (a) hal-hal yang dalam urusan jawatan mereka; atau
- (b) Rang Undang-undang atau usul atau lain-lain perkara orang ramai yang berkaitan dengan urusan Majlis Mesyuarat yang dalam tanggungan Menteri itu.

(2) Pertanyaan-pertanyaan boleh juga diarahkan kepada Ahli-ahli, selain daripada Menteri-menteri, berkenaan dengan Rang Undang-undang, usul atau lain-lain perkara orang ramai yang berkaitan dengan urusan Majlis Mesyuarat yang dalam tanggungan Ahli-ahli yang tersebut itu.

(3) Tujuan yang sepatutnya bagi sesuatu pertanyaan ialah untuk mendapat penerangan berkenaan dengan sesuatu perkara fakta yang termasuk dalam pengetahuan ahli kepada siapa pertanyaan itu diarahkan.

21. (1) Sesuatu pertanyaan itu tidak boleh di-keluarkan dengan tidak dikeluarkan pemberitahu telebih dahulu kecuali jika pada timbangan Tuan Yang di-Pertua pertanyaan itu ialah satu pertanyaan yang hendak disegerakan dan ada kena-mengena dengan perkara kepentingan orang

ramai atau dengan aturan urusan mesyuarat dan ahli itu telah mendapat kebenaran daripada Tuan Yang di-Pertua hendak mengeluarkan pertanyaan itu.

(2) Pemberitahu berkenaan dengan tiap-tiap pertanyaan hendaklah dikeluarkan oleh seseorang Ahli itu dengan bertulis tidak kurang daripada 14 hari daripada hari yang dikehendaki jawabnya :

- (a) masa mesyuarat bersidang dengan diserahkan kepada Setiausaha;
- (b) masa mesyuarat tidak bersidang, dengan diserahkan kepada Pejabat Setiausaha dalam masa kerja biasa.

(3) Jika seorang Ahli itu berkehendakkan pertanyaannya itu diberi jawapan mulut maka hendaklah ditandakannya pemberitahunya itu dengan perkataan "Jawab Mulut". Tidak lebih daripada tiga pertanyaan boleh ditandakan "Jawab Mulut" oleh seseorang Ahli bagi satu hari mesyuarat. Tuan Yang di-Pertua, jika baik pada timbangannya, boleh memerintahkan apa-apa pertanyaan yang bertanda "Jawab Mulut" itu dijawab dengan bersurat.

(4) "Seseorang Ahli tidak boleh bertanya lebih daripada 20 pertanyaan bagi Jawab Mulut dan tidak lebih daripada 10 pertanyaan bagi Jawab Bertulis dalam mana-mana satu mesyuarat Majlis". (Diterima pada 19-2-73 dan dikuatkuaskan pada 24-2-73).

22. (1) Tiap-tiap pertanyaan itu hendaklah mene-
pati peraturan-peraturan yang tersebut di bawah
ini:

- (a) dalam sesuatu pertanyaan itu tidak boleh dimasukkan nama seseorang atau kata-kata yang sebenar-benarnya tidak mustahak bagi menerangkan maksud pertanyaan itu;
- (b) jika sesuatu pertanyaan itu mengandungi sesuatu kata-kata maka ahli yang bertanya itu hendaklah bertanggungjawab betul atau tidak kata-kata itu;
- (c) sesuatu pertanyaan itu tidak boleh mengandungi apa-apa hujah, sangkaan, fikiran, tohmah, mengelirukan atau mengandungi kalimah-kalimah menggiat, menyindir atau menyakitkan hati;
- (d) sesuatu pertanyaan itu tidak boleh menyebutkan perbahasan atau jawapan-jawapan pertanyaan yang telah dikeluaran dalam penggal Majlis sekarang ini;
- (e) sesuatu pertanyaan itu tidak boleh menyebutkan perjalanan Jawatankuasa yang belum dimaklumkan kepada Majlis Mesyuarat;
- (f) sesuatu pertanyaan itu tidak boleh meminta keterangan berkenaan dengan apa-apa jua perkara rahsia;
- (g) sesuatu pertanyaan itu tidak boleh dikurangkan cakapnya sekira-kira harus menggelencungkan perkara yang sedang dibicarakan oleh Mahkamah dan tidak boleh ditanya berkenaan dengan apa-apa jua perkara yang dalam timbangan Mahkamah;

- (h) pertanyaan tidak boleh dikeluarkan dengan tujuan hendak mendapat buah fikiran atau hendak mendapat penyelesaian berkenaan dengan perkara undang-undang yang belum menjadi masalah atau kerana mendapat jawab dalam perkara yang dimisal-misalkan sahaja.
- (i) pertanyaan tidak boleh dikeluarkan berkenaan dengan betul atau tidaknya penerangan-penerangan dalam surat-surat khabar atau penerangan-penerangan yang dikeluarkan oleh seseorang bagi dirinya sendiri atau penerangan badan-badan kewangan;
- (j) pertanyaan tidak boleh dikeluarkan berkenaan dengan sifat atau kelakuan siapa-siapa jua melainkan sifat atau kelakuan-nya dalam menjalankan urusan jawatannya atau urusan kewajipannya kepada orang ramai;
- (k) sesuatu pertanyaan itu hendaklah jangan mengandungi apa-apa sebutan kurang adab berkenaan dengan negeri luar yang berbaik dengan negeri ini;
- (l) sesuatu pertanyaan itu tidak boleh meminta penerangan berkenaan dengan hal-hal dalam negeri sesebuah negeri luar;
- (m) pertanyaan tidak boleh dikeluarkan, membayangkan sifat atau kelakuan seseorang itu jika kelakuannya itu hanya boleh disoal dengan dikeluarkan satu usul bersendiri dalam mesyuarat;

- (n) pertanyaan tiada boleh dikeluarkan meminta keterangan yang ada dalam surat-surat yang boleh didapati atau yang ada dalam buku-buku huraian;
- (o) sesuatu pertanyaan yang menuduh atau yang membayangkan tuduhan terhadap sifat diri seseorang itu tidak dibenarkan;
- (p) sesuatu pertanyaan yang telah diberi jawapan penuh tidak boleh dikeluarkan sekali lagi dalam penggal Majlis sekarang ini.

(2) Apa-apa jua pertanyaan yang diberitahu kepada Setiausaha atau yang telah diminta kebenaran hendak bertanya dengan tidak didahului dengan pemberitahu, jika pada timbangan Tuan Yang di-Pertua menyalahi hak boleh mengeluarkan pertanyaan atau telah dikeluarkan dengan sengaja hendak menghalang atau merosakan aturan perjalanan Majlis Mesyuarat, atau melanggar apa-apa jua syarat dalam Perlembagaan atau Akta Hasutan, 1948 atau apa-apa Akta yang dibuat di bawah Perkara 10 (1) dalam Perlembagaan atau Peraturan ini, maka bolehlah Tuan Yang di-Pertua mengeluarkan perintah:

- (a) berkehendakkan pertanyaan itu dicap atau dikeluarkan dengan apa-apa jua pindaan yang diperintahkan oleh Tuan Yang di-Pertua; atau
- (b) berkehendakkan Ahli yang mengeluarkan pertanyaan itu diberitahu iaitu pertanyaannya tidak dibenarkan.

(3) Jika sesuatu pertanyaan itu tidak dibenarkan oleh Tuan Yang di-Pertua, maka Ahli yang

mengeluarkan pertanyaan itu hendaklah diberitahu dengan bersurat oleh Setiausaha dengan diterangkan apa-apa sebabnya pertanyaan itu tidak dibenarkan.

(4) Walau apa juar syarat yang disebutkan dahulu daripada ini, jika diperkenankan oleh Tuan Yang di-Pertua, seseorang Menteri yang diarahkan kepadanya sesuatu pertanyaan, boleh enggan menjawab pertanyaan itu oleh sebab hendak memelihara faedah orang ramai dan keengganannya menjawab itu tidak boleh dibahaskan atau disoal.

(5) Setiausaha adalah diberi kuasa menyunting pertanyaan-pertanyaan yang dihantarkan.

23. (1) Jika sesuatu pertanyaan itu berkehendakkan jawab mulut dan Tuan Yang di-Pertua tidak memerintahkan supaya dikeluarkan jawab bertulis, maka Tuan Yang di-Pertua, apabila sampai kepada pertanyaan itu dalam Aturan Urusan Mesyuarat, hendaklah memanggil Ahli yang tertulis namanya pada pertanyaan itu. Ahli yang dipanggil itu hendaklah berdiri pada tempatnya dan mengeluarkan pertanyaan itu dengan menyebutkan bilangan pertanyaannya dalam Aturan Mesyuarat itu dan mana-mana Menteri bolehlah menjawabnya.

(2) Jika seseorang Ahli yang hendak mengeluarkan pertanyaan meminta jawab mulut itu tidak bangun mengeluarkan pertanyaannya, maka siapa-siapa Ahli lain boleh mengambil pertanyaan itu dijadikan pertanyaannya sendiri dan boleh ia berdiri di tempatnya dan mengeluarkan pertanyaan itu mengikut seperti yang ditetapkan di atas tadi; tetapi jika tiada siapa yang

berdiri mengeluarkan pertanyaan itu, maka Menteri yang diarahkan kepadanya pertanyaan itu bolehlah menghantar salinan jawapan pertanyaan itu kepada Ahli yang bertanya itu dan kepada Setiausaha dan Setiausaha hendaklah menguruskan supaya jawapan itu, dimasukkan dalam Penyata Rasmi Mesyuarat:

Tetapi disyaratkan iaitu pada bila-bila masa jua sebelum Tuan Yang di-Pertua memanggil Ahli yang hendak mengeluarkan pertanyaan itu, Ahli itu boleh menyatakan maksudnya hendak menangguhkan pertanyaan itu kepada persidangan hari lain dan boleh juga ditariknya balik pertanyaannya itu.

(3) Tuan Yang di-Pertua boleh membenarkan ahli-ahli mengeluarkan pertanyaan tambahan kerana menerangkan apa-apa butir perkara yang telah diberi jawab mulut, tetapi boleh ditahannya apa-apa pertanyaan demikian jika pada timbangannya pertanyaan itu mendatangkan perkara yang tidak berkait dengan pertanyaan asal atau melanggar apa-apa jua syarat Peraturan Mesyuarat 22.

(4) Sesuatu pertanyaan itu tidak boleh dijadikan helah hendak mengeluarkan bahas.

(5) Pertanyaan-pertanyaan itu, selain daripada pertanyaan-pertanyaan tambahan yang terbit dari pada pertanyaan yang telah dikeluarkan dan yang dibenarkan oleh Tuan Yang di-Pertua, tidak boleh dikeluarkan lagi lepas daripada satu jam daripada permulaan Waktu Pertanyaan.

(6) Jika tidak berkehendakkan jawab mulut atau jika jawab bertulis sudah diperintah dikeluarkan menurut perenggan (3) dalam Peraturan

Mesyuarat 21, maka Menteri yang diarahkan kepadanya pertanyaan itu hendaklah menghantar salinan jawapan itu kepada Ahli yang bertanya dan kepada Setiausaha dan Setiausaha hendaklah menguruskan supaya jawapan itu dimasukkan dalam Penyata Rasmi Mesyuarat.

Penerangan sendiri.

24. Dengan izin Tuan Yang di-Pertua, seseorang Ahli boleh mengeluarkan penerangan sendiri pada waktu yang ditetapkan menurut Peraturan Mesyuarat 13 suguhpun pada masa itu tidak ada pertanyaan dalam Majlis Mesyuarat; tetapi tidak boleh dikeluarkan perkara-perkara yang akan membangkitkan pertelingkahan dan tidak dibenarkan perbahasan berbangkit atas penerangan itu. Isi penerangan yang dicadangkan itu hendaklah dihantar dengan sepenuhnya kepada Tuan Yang di-Pertua sekurang-kurangnya dua jam sebelum persidangan dimulakan pada masa meminta izin hendak memberi penerangan itu.

Pemberitahu-pemberitahu Usul.

25. (1) Kecuali jika ada syarat lain dalam Peraturan-peraturan Mesyuarat ini, usul yang hendak dibawa ke dalam mesyuarat hendaklah didahului dengan pemberitahu kecuali usul-usul yang tersebut di bawah ini:

- (a) usul hendak memindah masalah yang telah dicadangkan kepada mesyuarat oleh Pengerusi;
- (b) usul yang dibawa dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat;
- (c) usul hendak menangguhkan Mesyuarat atau apa-apa juga perbahasan;
- (d) usul hendak mengambil apa-apa juga perkara dahulu daripada perkara lain dengan tidak mengikut susunan biasa;

- (e) usul menurut syarat-syarat perenggan (1) dalam Peraturan Mesyuarat 6.
- (f) usul mencadangkan supaya perjalanan mesyuarat berkenaan dengan apa-apa jua urusan yang tertentu dibebaskan daripada syarat-syarat Peraturan Mesyuarat 11;
- (g) sesuatu usul menurut perenggan (2) dalam Peraturan Mesyuarat 11 menangguhkan Majlis kepada lain hari;
- (h) usul hendak melantik Jawatankuasa Pilihan menurut perenggan (4) dalam Peraturan Mesyuarat 18;
- (i) usul hendak menggantung kerja seseorang sebagai Ahli;
- (j) usul hendak membatalkan undi seseorang Ahli menurut syarat-syarat di dalam perenggan (5) dalam Peraturan Mesyuarat 46;
- (k) usul hendak menyerahkan Rang Undang-undang kepada Jawatankuasa Pilihan menurut Peraturan Mesyuarat 53;
- (l) usul hendak menyerahkan sekali lagi sesuatu Rang Undang-undang yang telah dimaklumkan kepada Majlis oleh Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat;
- (m) usul hendak menarik balik Rang Undang-undang menurut Peraturan Mesyuarat 61;
- (n) usul hendak menggantung kuatkuasa sesuatu Peraturan Mesyuarat yang dicadangkan menurut Peraturan 82 setelah mendapat izin Tuan Yang di-Pertua;
- (o) usul hendak mengeluarkan orang-orang luar;

- (p) usul hendak menutup perbahasan mengikut Peraturan Mesyuarat 39;
- (q) usul berkenaan dengan hak dan kebebasan;
- (r) usul supaya sesuatu rayuan itu dibacakan, dicapkan atau diserahkan kepada Jawatankuasa Pilihan;
- (s) usul supaya sesuatu penyata Jawatankuasa Pilihan diserahkan kepada Jawatankuasa sesebuah Majlis Mesyuarat;
- (t) usul di bawah seksyen 5 dalam Jadual Ketujuh dalam Perlembagaan.

(2) Sesuatu usul yang bertujuan hendak mendapat pemberian, sanggupan atau perbelanjaan daripada wang negeri atau membatalkan hutang kepada Kerajaan, atau membebaskan cukai-cukai yang kena dibayar oleh siapa-siapa jua atau membebaskan bayaran ganti rugi kerana kehilangan wang hasil negeri atau membatalkan, mengubah atau memansuhkan apa-apa jua cukai, tidak boleh dijalankan kecuali telah mendapat sokongan Kerajaan dinyatakan oleh Menteri yang bertanggungjawab berkenaan dengan hal ehwal kewangan.

(3) Sesuatu usul yang menyentuh, baik tepat atau tiada tepat, apa-apa pemberian, sanggupan, perbelanjaan, pembatalan hutang kepada Kerajaan, membebaskan cukai-cukai atau ganti rugi seperti yang disebutkan dalam perenggan (2) hendaklah disifatkan sebagai bertujuan mendapat pemberian, sanggupan, perbelanjaan, pembatalan hutang kepada Kerajaan membebaskan cukai-cukai atau ganti rugi kecuali jika Menteri yang disebutkan

itu menyatakan iaitu usul itu tidak melebihi perkara kecil-kecil sahaja dan bukan suatu perkara besar dengan memandang kepada tujuan-tujuan usul itu.

26. (1) Dalam mana-mana Peraturan Mesyuarat (atau menurut kelaziman Majlis Mesyuarat) jika sesuatu perkara itu berkehendakkan pemberitahu, maka pemberitahu itu hendaklah dikeluarkan—

Cara-cara mengeluarkan pemberitahu.

- (a) pada masa Majlis bersidang, dengan diserahkan pemberitahu itu di Meja Mesyuarat; atau
- (b) jika Majlis tidak bersidang, dengan diserahkan pemberitahu itu di Pejabat Setiausaha dalam masa kerja.

(2) Tiap-tiap pemberitahu itu hendaklah ditandatangan.

(3) Kecuali sebagaimana yang disyaratkan dalam Peraturan Mesyuarat 42 dan perenggan (5) dalam Peraturan Mesyuarat 78, apa-apa jua usul hendaklah dikeluarkan pemberitahunya tidak kurang daripada empat belas hari terlebih dahulu tetapi jika usul itu ialah usul Kerajaan maka memadalah dengan dikeluarkan pemberitahu tujuh hari sahaja terlebih dahulu, dan pula jika Tuan Yang di-Pertua puashati setelah diterangkan kepadanya oleh seseorang Ahli iaitu bagi faedah orang ramai sesuatu usul ialah usul Kerajaan itu mustahak dibahaskan dengan seberapa segeranya, maka memadalah dikeluarkan pemberitahu itu satu hari sahaja terlebih dahulu.

(4) Semua pemberitahu, jika dapat, hendaklah dicap, saiklostail (cyclostyle) atau ditaip dan dihantar kepada Ahli-ahli tidak lewat daripada hari

sebelum hari persidangan mesyuarat yang hendak dibawa perkara-perkara yang telah dikeluarkan pemberitahu itu.

(5) Jika pada fikiran Tuan Yang di-Pertua sesuatu pemberitahu yang diterima oleh Setiausaha itu melanggar apa-apa jua syarat Peraturan-peraturan Mesyuarat ini atau dengan cara mana jua menyalahi tertib mesyuarat maka bolehlah Tuan Yang di-Pertua memerintahkan—

- (a) pemberitahu itu dicapkan dengan apa-apa jua pindaan yang diperintahkannya; atau
- (b) pemberitahu itu dikembalikan kepada Ahli yang menandatanganinya oleh sebab pada fikiran Tuan Yang di-Pertua pemberitahu itu menyalahi tertib mesyuarat.

(6) Dengan tertakluk kepada syarat-syarat dalam perenggan (5), usul atau pindaan-pindaan yang dihantar kepada Setiausaha hendaklah dicap dan dihantar olehnya kepada ahli-ahli; dan berkenaan dengan pindaan kepada Rang Undang-undang, hendaklah diatur, seberapa yang bolehnya, menurut susunan hendak dicadangkan pindaan itu.

Mengubah
Isi-isi
sesuatu
Usul.

27. Jika seseorang Ahli hendak mengubah isi-isi sesuatu usul yang terdiri dengan namanya, maka bolehlah diubahnya dengan menghantarkan kepada Setiausaha satu pemberitahu meminda usulnya itu tetapi disyaratkan iaitu pindaan itu, pada timbangan Tuan Yang di-Pertua, tidak mengubah asas atau tujuan yang terkandung dalam usul itu pada perkara besar-besar. Pemberitahu meminda usul itu adalah mula berjalan daripada masa pemberitahu usul mula-mula.

28. (1) Seorang Ahli, dengan menghantar pemberitahu bersurat kepada Setiausaha bolch menarik balik apa-apa jua pemberitahu berkenaan dengan usul yang telah dikeluarkannya terlebih dahulu.

(2) Apabila pemberitahu usul ditarik balik seperti yang disyaratkan ini selepas usul itu dimasukkan dalam Aturan Urusan Mesyuarat, maka usul itu tidak boleh dicadangkan tetapi hendaklah dibiarkan dalam Aturan Urusan Mesyuarat dan, apabila sampai masanya, Tuan Yang di-Pertua atau Ahli yang mempengerusikan mesyuarat hendaklah memasyhurkan iaitu usul itu adalah disifatkan telah ditarik balik dan perkara ini hendaklah dimasukkan dalam buku “Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat”.

29. (1) Pada masa sesuatu usul itu dalam timbangan Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa Majlis Mesyuarat, pindaan boleh dicadangkan jika pindaan itu berkaitan dengan usul itu.

(2) Pindaan ini pula boleh dicadangkan dipinda jika berkaitan dengan pindaan asal.

(3) Sesuatu pindaan itu tidak boleh mengeluarkan apa-apa perkara yang disyaratkan oleh Peraturan-peraturan Majlis hanya boleh dikeluarkan dengan usul bersendiri setelah dikeluarkan pemberitahu.

(4) Setelah sesuatu masalah dikemukakan oleh Penggerusi, masalah itu boleh dipinda menurut semua atau mana-mana jua cara yang berikut:

- (a) dengan dipotong apa-apa perkataan supaya dapat dimasukkan perkataan lain;
- (b) dengan dipotong apa-apa perkataan;

**Menyokong
Usul-usul
dan Pindaan-
pindaan.**

**Pindaan-
pindaan Usul
hendaklah
dengan surat.**

**Cara mem-
bahaskan
Usul dan
pindaan Usul.**

(c) dengan dimasukkan atau ditambah perkataan-perkataan lain.

30. (1) Dalam persidangan Majlis Mesyuarat, sesuatu usul atau pindaan itu tidak akan dikemukakan oleh Tuan Yang di-Pertua kecuali jika usul atau pindaan itu telah disokong.

(2) Dalam persidangan Jawatankuasa, tidak dikehendaki penyokong.

31. Sesuatu pindaan usul yang telah dikemukakan dalam Persidangan Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat, hendaklah dibuat dengan surat oleh pencadangnya dan diserahkan kepada Setiausaha kecuali jika Pengerusi membenarkan tidak dengan surat.

32. (1) Apabila sesuatu usul itu telah dicadangkan dan disokong jika berkehendakkan disokong, maka Pengerusi hendaklah mengemukakan masalah itu kepada Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa Majlis Mesyuarat sebagaimana tersusun cakapnya dalam usul itu. Setelah itu masalah ini bolehlah dibahaskan dan, dengan tertakluk kepada syarat-syarat Peraturan-peraturan Mesyuarat ini, perbahasan ini bolehlah dijalankan selagi ada ahli yang berhak boleh bercakap hendak bercakap.

(2) Apabila tidak ada lagi ahli yang hendak bercakap, maka Pengerusi hendaklah meminta keputusan Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa Majlis Mesyuarat. Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa Majlis Mesyuarat hendaklah mengatakan keputusannya menurut syarat-syarat Peraturan Mesyuarat 44.

(3) Apa-apa pindaan usul yang hendak dicadangkan oleh seorang ahli menurut syarat-syarat Peraturan Mesyuarat 29 bolehlah dicadangkan dan disokong jika berkehendakkan disokong, pada bila-bila masa selepas masalah dikemukakan oleh Pengerusi dan sebelum Pengerusi meminta keputusan mesyuarat setelah habis perbahasan. Apabila tiap-tiap pindaan yang demikian itu telah diputuskan, maka Pengerusi hendaklah sekali lagi mengemukakan masalah berkenaan dengan usul tadi atau masalah berkenaan dengan usul yang telah dipindah, ikut mana yang dikchendaki, dan setelah dijalankan lagi apa-apa perbahasan yang berbangkitan, maka Pengerusi hendaklah mengemukakan masalah itu kepada Majlis Mesyuarat atau kepada Jawatankuasa bagi diputuskan.

(b) Jika sesuatu pindaan itu mencadang di-dipotong apa-apa perkataan dalam usul itu, maka masalah yang akan dikemukakan hendaklah masalah "*Iaitu perkataan-perkataan yang dicadang hendak dipotong itu hendaklah dipotong daripada masalah itu*".

(b) Jika sesuatu pindaan itu mencadangan dimasukkan perkataan-perkataan atau ditambah perkataan dihujung sesuatu usul, maka masalah yang akan dikemukakan hendaklah masalah "*Iaitu perkataan-perkataan itu dimasukkan di situ*" atau "*ditambah*"—ikut mana-mana yang dikehendaki.

(c) Jika sesuatu pindaan itu mencadangkan dipotong perkataan-perkataan dan dimasukkan atau ditambah perkataan-perkataan lain gantinya, maka mula-mula sekali hendaklah dicadangkan

masalah “*Iaitu perkataan-perkataan yang dicadang hendak dipotong itu hendaklah dipotong daripada masalah itu*”, dan jika masalah itu disetujukan oleh mesyuarat, maka hendaklah dicadangkan pula masalah “*Iaitu perkataan-perkataan itu dimasukkan di situ*” atau “*ditambah*”,— ikut mana yang dikehendaki. Jika masalah yang pertama itu tidak disetujukan, maka tidaklah boleh dikemukakan apa-apa pindaan lain kepada perkataan-perkataan yang telah diputuskan oleh Majlis Mesyuarat atau oleh Jawatankuasa tidak akan dipotong.

(d) Jika sebelum diminta keputusan mesyuarat atas masalah hendak memotong apa-apa perkataan, Pengerusi diberitahu bahawa seorang Ahli hendak mencadangkan suatu pindaan memotong sebahagian sahaja daripada perkataan-perkataan tadi, dan jika pada fikiran Pengerusi pindaan ini ialah sebahagian besar daripadanya pindaan baharu, maka Pengerusi, jika boleh, hendaklah meminta keputusan mesyuarat memotong sebanyak mana perkataan daripada pindaan asal yang tidak dikenai oleh pindaan yang kedua; tetapi jika pindaan asal itu disetujukan oleh mesyuarat, maka semua sekali perkataan yang dicadangkan dipotong dalam pindaan asal itu adalah disifatkan telah diperintah terpotong.

(e) Apabila dua atau lebih daripada dua pindaan dicadangkan berkenaan dengan satu-satu usul, maka Pengerusi hendaklah memanggil pencadang-pencadang pindaan itu menurut dahulu kemudiannya kalimah usul itu disebutkan dalam pindaan-pindaan yang dicadangkan mereka itu, atau jika tiada tentu siapa yang hendak di dahulu

dan siapa yang hendak dikemudiankan, maka terpulanglah kepada Pengerusi memutuskan: tetapi disyaratkan iaitu tidak boleh dicadangkan apa-apa pindaan yang mengena apa-apa perkataan yang telah diputuskan oleh Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa Majlis Mesyuarat tidak akan dipotong daripada usul itu.

(5) (a) Apa-apa pindaan ke atas sesuatu pindaan boleh dicadangkan dan disokong jika berkehendakkan disokong, pada bila-bila masa jua selepas pindaan asal itu dikemukakan dan sebelum keputusan mesyuarat diminta setelah habis perbahasan berkenaan.

(b) Syarat-syarat perenggan (4) hendaklah diperlakukan kepada perbahasan berkenaan dengan pindaan ke atas pindaan, sekadarkan perkataan "masalah" digantikan dengan perkataan-perkataan "pindaan asal" di tempat-tempat yang patut diganti.

(c) Apabila tiap-tiap pindaan ke atas pindaan itu telah diputuskan, maka Pengerusi hendaklah mengemukakan pindaan asal atau pindaan asal yang telah dipindah itu, ikut mana yang dikehendaki.

33. (1) Sesuatu usul atau pindaan itu jika diminta oleh pencadangnya, dan diizinkan oleh Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa boleh ditarik balik sebelum diminta keputusan mesyuarat. Usul atau pindaan yang ditarik balik demikian itu boleh dicadangkan semula tetapi disyaratkan iaitu jika usul, hendaklah dikeluarkan pemberitahu menurut Peraturan-peraturan ini.

Menarik balik
Usul-usul
dan Pindaan-
pindaan.

(2) Apabila pindaan ke atas sesuatu usul atau pindaan ke atas pindaan telah dikemukakan maka usul atau pindaan yang hendak dipinda itu tiada boleh ditarik balik sehingga pindaan kepada usul atau pindaan ke atas pindaan itu telah diputuskan.

PERATURAN-PERATURAN BERBAHAS

34. (1) Seseorang Ahli yang hendak bercakap hendaklah bangun di tempatnya dan apabila dipanggil oleh Pengerusi maka hendaklah ia berdiri mengarahkan ucapannya kepada Pengerusi. Seseorang Ahli itu tidak boleh bercakap melainkan setelah dipanggil oleh Pengerusi.

(2) Jika dua atau lebih daripada dua orang Ahli bangun serempak, maka Pengerusi hendaklah memanggil ahli yang dahulu sekali terpandang olehnya.

(3) Seseorang Ahli tidak boleh bercakap lebih daripada sekali dalam sesuatu masalah kecuali—

- (a) dalam persidangan Jawatankuasa;
- (b) bagi menerangkan sesuatu hal seperti yang ditetapkan dalam perenggan (4); atau
- (c) kerana menjawab hujah-hujah yang diluarkan dalam perbahasan iaitu bagi pencadang sesuatu usul bersendiri.

Tetapi disyaratkan iaitu, dengan tidak hilang haknya boleh bercakap kemudian, siapa-siapa juah Ahli boleh menyokong sesuatu usul atau pindaan dengan bangun di tempatnya dan menyatakan iaitu ia bercadang hendak menyokong usul atau pindaan itu.

(4) Seseorang Ahli yang telah bercakap atas satu-satu masalah itu boleh bercakap sekali lagi mencrangkan apa-apa perkara besar dalam ucapannya yang telah menerbitkan kesamaran saham; tetapi tidak boleh dikeluarkannya perkara-perkara baharu.

(5) Seseorang Ahli yang telah bercakap, boleh bercakap sekali lagi apabila suatu masalah baharu telah dikemukakan oleh Tuan Yang di-Pertua, umpamanya cadangan hendak mendatangkan pindaan atau usul hendak menangguhkan perbahasan.

(6) Kecuali jika dengan kebenaran Tuan Yang di-Pertua, seseorang Ahli tidak boleh membaca ucapannya tetapi boleh dibacanya cabutan-cabutan daripada buku-buku atau surat-surat kerana hendak menolong hujahnya dan boleh ditengoknya peringatan-peringatan bagi mengingatkan balik apa yang hendak dicakapkannya.

(7) Sescorang Ahli tidak boleh bercakap berkenaan dengan apa-apa jua perkara yang ada dalamnya facdah kewangan yang tepat bagi dirinya (selain daripada perkara-perkara gaji menurut apa-apa syarat dalam Perlembagaan) jika tidak diterangkannya sebanyak mana faedah bagi dirinya dalam perkara itu.

(8) Pengerusi boleh, jika difikirkannya patut, menetapkan had masa bagi ucapan-ucapan.

35. (1) Seseorang Ahli hendaklah menghadkan percakapannya kepada perkara yang dibincangkan dan tidak boleh mengeluarkan apa-apa perkara yang tidak berkait dengan perkara yang dibincangkan itu.

Isi-isi Ucapan.

(2) Tidak boleh disebutkan apa-apa jua perkara yang sedang dalam timbangan mahkamah sekiranya pada timbangan Pengerusi harus merosakkan kepentingan-kepentingan pihak yang berbicara itu.

(3) Adalah salah pada tertib mesyuarat jika dicuba menimbangkan semula apa-apa perkara tertentu yang telah diputuskan oleh Majlis Mesyuarat dalam penggal Majlis sekarang, kecuali dengan dikeluarkan usul bersendiri bagi membatalkan keputusan Majlis Mesyuarat berkenaan dengan perkara itu.

(4) Adalah salah pada tertib mesyuarat menggunakan bahasa biadab.

(5) Seseorang Ahli tidak boleh mengeluarkan sangkaan jahat ke atas sesiapa Ahli lain.

(6) Nama Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atau nama Ketua-ketua Negara negeri-negeri dalam Malaysia, tidak boleh digunakan bagi mempengaruhi Majlis Mesyuarat.

(7) Kelakuan atau sifat Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atau siapa-siapa jua Ketua Negara negeri-negeri dalam Malaysia atau Hakim-hakim dan lain-lain orang yang menjalankan keadilan mahkamah atau ahli-ahli Majlis Pasukan Bersenjata atau mana-mana Suruhanjaya Jawatan Kerajaan yang ditubuhkan menurut Bahagian X dalam Perlembagaan atau ahli-ahli Suruhanjaya Pilihan Raya atau siapa-siapa jua Ketua Negara negeri-negeri yang bersahabat dengan Malaysia, tidak boleh disebutkan kecuali dengan dikeluarkan usul bersendiri bagi maksud-maksud itu.

(8) Dalam apa-apa perbahasan, tidak boleh disebutkan kelakuan atau sifat siapa-siapa Ahli-ahli Parlimen atau siapa-siapa pegawai Kerajaan selain daripada kelakuan pada menjalankan urusannya sebagai Ahli Parlimen atau pegawai Kerajaan.

(9) Adalah salah pada peraturan menggunakan :

- (a) perkataan-perkataan derhaka kepada negeri;
- (b) perkataan-perkataan membangkitkan perasaan melawan kuasa Kerajaan;
- (c) perkataan-perkataan yang harus menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan-musuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia atau melanggar mana-mana syarat dalam Perlembagaan atau Akta Hasutan, 1948 atau apa-apa Akta yang dibuat di bawah Perkara 10 (1) dalam Perlembagaan.

(10) Jika pada pendapat Tuan Yang di-Pertua bahawa apa-apa usul atau pindaan atau penerusan perjalanan perbahasan mengenai usul atau pindaan itu adalah dibuat dengan tujuan untuk menimbulkan pelanggaran Peraturan ini, maka Tuan Yang di-Pertua boleh tidak membentarkan usul atau pindaan itu, mengikut mana yang berkenaan, atau memberhentikan perbahasan itu dan memerintahkan supaya tiada apa-apa perjalanan boleh diambil mengenai usul atau pindaan itu.

Mengganggu.

36. Seseorang Ahli tidak boleh mengganggu Ahli yang sedang bercakap kecuali—

- (a) jika hendak mengeluarkan teguran berkenaan perkara tertib mesyuarat. Maka ketika itu Ahli yang sedang bercakap itu hendaklah duduk dan Ahli yang mengganggu itu hendaklah menarik perhatian kepada perkara yang hendak dikeluarkannya buat pengetahuan mesyuarat dan hendaklah diserahkannya perkara itu kepada Pengerusi memutuskannya; atau
- (b) jika hendak menerangkan apa-apa perkara yang dikeluarkan oleh Ahli yang sedang bercakap itu dalam ucapannya, dengan syarat Ahli yang sedang bercakap itu muhу beralih dan duduk dan Ahli yang hendak mengganggu itu dipanggil oleh Pengerusi.

Had Perbahasan.

37. (1) Perbahasan atas apa-apa usul, selain daripada usul hendak menangguhkan Majlis Mesyuarat, dan perbahasan atas apa-apa Rang Undang-undang atau pindaan, hendaklah ada kena-mengena dengan usul atau Rang Undang-undang atau pindaan itu.

(2) Perbahasan atas usul hendak menangguhkan Majlis Mesyuarat hendaklah ada kena-mengena dengan perkara yang hendak dikeluarkan menurut Peraturan 16 atau 17.

(3) Dalam sesuatu pindaan mencadangkan hendak dipotong apa-apa perkataan dan dimasukkan perkataan-perkataan lain gantinya, maka perbahasan atau masalah “*Iaitu perkataan yang*

dicadang hendak dipotong itu hendaklah dipotong" bolehlah mengandungi perkataan-perkataan yang dicadang hendak dipotong dan juga perkataan yang hendak ditambah atau dimasukkan.

(4) Dalam sesuatu pindaan mencadangkan hendak hanya dipotong apa-apa perkataan atau ditambah perkataan-perkataan atau dimasukkan perkataan-perkataan, perbahasan berkenaan dengannya hendaklah dihadkan kepada perkara memotong perkataan-perkataan itu sahaja, atau menambah perkataan-perkataan itu sahaja atau memasukkan perkataan-perkataan itu sahaja.

(5) Perbahasan atas apa-apa usul "*Iaitu perbahasan ditangguhkan sekarang*" atau usul dalam Jawatankuasa "*Iaitu Pengerusi hendaklah memaklumkan sebanyak mana telah dijalankan perbahasan dan meminta izin bersidang sekali lagi*" hendaklah dihadkan kepada perkara usul itu; dan seseorang Ahli yang mengeluarkan usul itu atau yang menyokongnya tidak boleh mencadangkan atau menyokong apa-apa usul yang seperti itu dalam perbahasan itu juga.

38. (1) Adalah salah pada tertib Mesyuarat mendahulu perbahasan atas Rang Undang-undang yang ada dalam Aturan Urusan Mesyuarat dengan membahaskan sesuatu usul bersendiri atau pindaan yang sama perkaranya dengan isi Rang Undang-undang itu dengan mengeluarkan perkara isi Rang Undang-undang itu masa dicadangkan usul menangguhkan Majlis Mesyuarat.

Mendahului
Perbahasan.

(2) Adalah salah pada tertib mesyuarat mendahulu perbahasan sesuatu usul yang telah dikeluarkan pemberitahunnya dengan membahaskan

sesuatu pindaan atau dengan mengeluarkan perkara yang sama isinya dengan perkara usul itu masa dicadangkan usul menangguhkan Majlis Mesyuarat.

(3) Bagi memutuskan adakah sesuatu perbahasan itu salah atau tidak pada tertib mesyuarat oleh sebab mendahulu perbahasan mesyuarat, maka Pengerusi hendaklah menimbangkan adakah perkara itu harus akan dibawa ke dalam Majlis Mesyuarat dalam tempoh yang menasabah.

39. (1) Setelah sesuatu masalah itu dikemukakan oleh Pengerusi seseorang Ahli boleh bangun di tempatnya dan menuntut mencadangkan usul “*Iaitu masalah ini diputuskan sekarang*” dan, jika pada fikiran Pengerusi usul itu tidak akan membawa peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat digunakan pada jalan yang salah atau melanggar hak-hak puak kecil maka masalah “*Iaitu masalah ini diputuskan sekarang*” hendaklah diminta mesyuarat memutuskan dengan serta-merta dan diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas walaupun pencadang usul yang mula itu atau pencadang pindaan ke atas usul itu tidak ada peluang menjawab.

(2) Apabila usul “*Iaitu masalah ini diputuskan sekarang*” telah disetujukan dan masalah asal diputuskan, maka siapa-siapa Ahli boleh menuntut supaya apa-apa masalah lain yang telah dikemukakan oleh Pengerusi diputuskan sekarang dan jika Pengerusi bersetuju masalah itu hendaklah diminta mesyuarat memutuskannya dengan serta-merta dan diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas.

(3) Masalah hendak menutup perbahasan tidak boleh disetujukan oleh mesyuarat walaupun dalam belah-bahagian Majlis yang diadakan berkenaan dengannya lebih ramai pihak yang bersetuju daripada pihak yang tidak bersetuju, kecuali jika nampak daripada bilangan suara yang dimasyurkan oleh Pengerusi tidak kurang daripada lapan orang lebih ahli yang bersetuju daripada ahli-ahli yang tidak bersetuju.

40. Masa mesyuarat bersidang:

- (a) semua Ahli-ahli hendaklah masuk Dewan, keluar daripada Dewan dan membawa diri dalam Dewan dengan tertib adab.
- (b) seseorang Ahli tidak boleh melintas ruangan di tengah Dewan dengan tidak ada hal;
- (c) ahli-ahli tidak boleh membaca surat-surat khabar, buku-buku, surat-surat atau lain-lainnya kecuali apa-apa yang ada kena-mengena tepat dengan urusan yang dibahaskan;
- (d) ahli-ahli tidak boleh merokok di dalam Dewan Mesyuarat;
- (e) masa seseorang Ahli bercakap, semua Ahli-ahli lain hendaklah diam dan tidak boleh mengganggu dengan cara kurang adab.

Adab Ahli-ahli
yang tidak
bercakap.

41. Bila-bila Ahli-ahli ditegur oleh Pengerusi berkenaan dengan perkara tertib mesyuarat atau bila-bila Pengerusi bangun masa dijalankan perbahasan, maka siapa-siapa Ahli yang sedang bercakap atau yang hendak bercakap, hendaklah

Mesyuarat
hendaklah
diam bila
Pengerusi
bercakap.

duduk dan Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa hendaklah diam supaya cakap Pengerusi boleh didengar dengan tidak terganggu.

42. Tuan Yang di-Pertua dalam Majlis Mesyuarat atau Pengerusi dalam Jawatankuasa adalah tertanggung ke atasnya menjaga supaya peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa diendahkan dan keputusannya berkenaan dengan apa-apa juga perkara peraturan mesyuarat tidak boleh diminta timbangkan semula dan tidak boleh diulangkaji oleh Majlis Mesyuarat kecuali dengan dikeluarkan usul bersendiri kerana itu. Usul demikian ini tidak berkehendak dikeluarkan pem-beritahu lebih daripada dua hari terlebih dahulu.

43. (1) Setelah Pengerusi menarik perhatian Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa kepada kelakuan seorang Ahli yang berdegil-degil menyebutkan perkara yang tidak ada kena-mengena dengan perkara mesyuarat atau berulang-ulang menyebutkan hujahnya sendiri atau hujah-hujah Ahli lain dalam sesuatu perbahasan, maka boleh diperintahkannya Ahli itu berhenti bercakap.

(2) Pengerusi hendaklah memerintahkan siapa-siapa juga Ahli yang berkelakuan haru-biru keluar dengan serta-merta daripada Majlis Mesyuarat hingga habis persidangan pada hari itu, dan boleh memerintahkan supaya dijalankan apa-apa juga langkah bagi menjalankan perintahnya; tetapi jika ada masanya difikirkan oleh Pengerusi kuasa-kuasanya menurut syarat-syarat tadi dalam Peraturan ini tiada cukup, maka boleh disebutkannya nama Ahli atau Ahli-ahli yang berkelakuan

melampau-melampau haru-biru itu. Kemudian, aturan yang ditetapkan dalam perenggan (3), (4), (5) dan (6) hendaklah diikut.

(3) Bila-bila seseorang Ahli itu telah disebutkan namanya oleh Pengerusi sebaik-baik telah dilakukannya kesalahan tidak mengindahkan kuasa Pengerusi atau kesalahan berdegil-degil dan dengan sengaja mengganggu urusan mesyuarat dengan menggunakan Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat pada jalan yang salah atau dengan apa-apa jalan lain, maka, jika kesalahan itu dilakukan oleh Ahli itu dalam Majlis Mesyuarat, suatu usul *"Iaitu Encik atau Tuan .....digantung kerjanya sebagai ahli Majlis"* hendaklah dicadangkan dengan serta-merta dan disokong oleh dua orang Ahli yang hadir. Tuan Yang di-Pertua hendaklah dengan serta-merta meminta keputusan mesyuarat atas usul itu dengan tidak dibenarkan dipinda atau ditangguhkan mesyuarat atau dibahas; jika kesalahan itu dilakukan dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis Mesyuarat, maka Pengerusi hendaklah dengan serta-merta menempohkan perjalanan mesyuarat dan memaklumkan perkara itu kepada Majlis Mesyuarat; Tuan Yang di-Pertua, setelah dikeluarkan usul dengan serta-merta, hendaklah meminta keputusan mesyuarat dengan tidak dibenarkan dipinda, ditangguhkan atau dibahas, seolah-olah kesalahan itu telah dilakukan dalam Majlis Mesyuarat sendiri.

(4) Tidak lebih daripada seorang Ahli yang boleh disebutkan namanya serempak, kecuali jika dua atau lebih daripada dua orang Ahli yang hadir telah bersama-sama tidak mengendahkan kuasa Pengerusi.

(5) Jika seseorang Ahli itu digantung kerjanya sebagai Ahli Majlis Mesyuarat menurut syarat-syarat Peraturan ini, Ahli itu akan diperintahkan oleh Tuan Yang di-Pertua keluar daripada Majlis Mesyuarat dan tidak dibenarkan masuk hingga tamat mesyuarat.

(6) Jika seseorang atau dua atau lebih daripada dua orang Ahli yang sama-sama melakukan kesalahan dan yang telah digantung kerja menurut Peraturan ini engkar mengikut perintah Tuan Yang di-Pertua berkehendakkan mereka keluar apabila tiap-tiap seorangnya disuruh keluar menurut perintah Tuan Yang di-Pertua, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah menarik perhatian Majlis Mesyuarat jaitu mustahak dijalankan langkah keras bagi memaksa Ahli-ahli itu mengikut perintahnya. Apabila Ahli atau Ahli-ahli yang telah disebutkan namanya oleh Tuan Yang di-Pertua telah engkar menurut perintahnya telah dikeluarkan daripada Majlis Mesyuarat, maka dengan tidak diminta keputusan mesyuarat Ahli-ahli itu hendaklah tergantung kerja sebagai ahli Majlis sehingga habis penggal Parlimen.

(7) Ahli-ahli yang diperintahkan keluar menurut perenggan (2) atau yang telah digantung kerja sebagai Ahli Majlis menurut perenggan (3) dan (6) hendaklah keluar dengan serta-merta daripada kawasan Dewan Mesyuarat dan tidak dibenarkan masuk sehingga habis persidangan mesyuarat atau selama tempoh mereka digantung kerja sebagai Ahli Majlis ikut mana-mana yang dikehendaki.

(8) Jika sekiranya berlaku haru-biru yang besar dalam Majlis Mesyuarat, maka Tuan Yang di-Pertua boleh ditangguhkannya mesyuarat, jika pada fikirannya mustahak ditangguhkan, dengan tidak meminta keputusan mesyuarat; atau di-tempohkannya persidangan mesyuarat selama yang ditetapkannya; jika sekiranya berlaku haru-biru yang besar dalam persidangan Jawatankuasa sesebuah Majlis Mesyuarat, maka Pengurusi boleh menempohkan perjalanan mesyuarat dan memaklumkan hal itu kepada Majlis Mesyuarat dan setelah itu Tuan Yang di-Pertua boleh menjalankan apa-apa langkah seolah-olah haru-biru itu telah berlaku dalam Majlis Mesyuarat.

(9) Tiada apa pun dalam Peraturan ini yang difaham menghilangkan kuasa Majlis Mesyuarat boleh menjalankan apa-apa langkah ke atas siapa-siapa Ahli menurut ketetapan Majlis Mesyuarat.

44. (1) Dengan tertakluk kepada syarat-syarat Fasal (1) Perkara 89 dalam Perlembagaan dan Fasal (3) Perkara 159 dalam Perlembagaan dan dengan tertakluk kepada Peraturan-peraturan ini, Majlis Mesyuarat, menurut syarat-syarat Fasal (3) Perkara 62 dalam Perlembagaan hendaklah mengambil keputusan atas sesuatu perkara itu mengikut pihak mana yang mendapat suara lebih; dan jika sama banyak undi, maka Tuan Yang di-Pertua atau siapa-siapa yang mempengerusikan mesyuarat hendaklah mengeluarkan undi pemutus tetapi ia tiada boleh mengundi jika tidak sama banyak undi.

Memutuskan
Masalah-
masalah.

(2) Menurut syarat-syarat Fasal (5) Perkara 62 dalam Perlembagaan, seseorang Ahli yang tiada hadir dalam mesyuarat tidak dibenarkan mengundi.

45. (1) Seseorang Ahli tiada boleh bercakap lagi atas sesuatu masalah yang telah selesai dikemukakan oleh Pengerusi bagi diputuskan.

(2) Sesuatu masalah itu adalah selesai dikemukakan bagi diputuskan apabila Pengerusi telah mengambil undi-undi yang bersetuju dan yang tidak bersetuju.

(3) Apabila masalah itu telah dikemukakan oleh Pengrusi kepada mesyuarat bagi diputuskan setelah tamat perbahasan, maka keputusan hendaklah diambil menurut undi suara “Ya” dan “Dak” (dengan syarat tidak ada Ahli yang meminta diadakan belah-bahagian) dan keputusan itu hendaklah dimasyhurkan oleh Pengerusi.

(4) Jika timbangan Pengerusi berkenaan dengan keputusan atas sesuatu masalah itu dilawan oleh siapa-siapa Ahli yang meminta diadakan belah-bahagian, maka Pengerusi hendaklah meminta Ahli-ahli yang hendakkan belah-bahagian itu bangun di tempat masing-masing. Jika kurang daripada lapan Ahli yang bangun, maka Pengerusi hendaklah memasyhurkan keputusan itu dengan serta-merta atau memerintah diadakan belah-bahagian. Jika lapan atau lebih daripada lapan Ahli bangun kerana itu, maka Pengerusi hendaklah memerintah diadakan belah-bahagian dan setelah dikeluarkan apa-apa amaran sebagaimana yang mustahak pada timbangannya maka hendaklah dilantiknya Penghitung-penghitung undi.

46. (1) Apabila belah-bahagian telah diperintahkan, maka Penghitung-penghitung undi hendaklah bertanya pada tiap-tiap orang Ahli pihak mana hendak diundinya. Setiausaha Majlis hendaklah memasukkan dalam Buku Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, undi masing-masing Ahli itu dan nama Ahli-ahli yang tidak mengundi.

(2) Apabila seseorang Ahli itu ditanya pihak mana hendak diundinya dalam sesuatu belah-bahagian, maka bolehlah dijawabnya mengatakan ia mengundi bagi pihak Bersetuju atau bagi pihak Tidak atau dengan menyatakan terang-terang iaitu ia tidak hendak mengundi. Seseorang Ahli tiada boleh memberi jawab yang berlawan dengan apa-apa ketetapan yang telah dikeluarkannya pada masa diadakan undi dengan suara beramai-ramai.

(3) Apabila tiap-tiap Ahli yang hadir telah ditanya pihak mana hendak diundinya, maka Pengurus hendaklah menyebutkan berapa bilangan yang bersetuju dan berapa bilangan yang tidak bersetuju dan setelah itu hendaklah dimasyhurkannya keputusan undi itu dan jika dikehendaki Pengurus hendaklah mengeluarkan undi Pemutus.

(4) Jika seseorang Ahli mengatakan ia telah mengundi dengan tersilap atau undinya tidak betul dibilang maka bolehlah dituntutnya minta diubah undinya itu dengan syarat permintaan itu dikeluarkan sebaik-baik lepas Pengurus memasyhurkan berapa bilangan undi bagi masing-masing pihak dan sebelum dimasyhurkan keputusan belah-bahagian itu.

(5) Seseorang Ahli tiada boleh mengundi dalam sebarang apa perkara yang ada dalamnya faedah kewangan tepat bagi dirinya (selain daripada perkara gaji menurut apa-apa syarat dalam Perlembagaan) tetapi sesuatu usul hendak membatalkan undi seseorang Ahli itu dengan sebab ini hanya boleh dikeluarkan dengan serta-merta sebaik-baik telah dimasyurkan bilangan undi Ahli-ahli yang mengundi. Jika disetujukan usul ini oleh mesyuarat, maka Pengurus hendaklah memerintahkan Setiausaha membetulkan bilangan undi itu.

Peraturan
berkenaan
Rang Undang-
undang.

47. Seseorang Ahli, setelah mengeluarkan pem-beritahu sekurang-kurang satu hari terlebih dahulu, bolch membawa Rang Undang-undang Kerajaan dalam mesyuarat dengan tidak ber-kehendakkan mendapat perintah Majlis, dan apabila dibawa suatu Rang Undang-undang Kerajaan demikian ini, nama Rang Undang-undang itu akan dibacakan oleh Setiausaha di Meja Mesyuarat dan setelah itu Rang Undang-undang itu adalah disifatkan telah dibacakan kali yang pertama dan diterima bagi dibacakan kali yang kedua pada hari persidangan mesyuarat itu juga atau persidangan kemudian daripada itu.

Rang Undang-
undang
daripada
Ahli-ahli
yang bukan
Ahli Kerajaan.

48. (1) Dengan tertakluk kepada syarat-syarat dalam Perkara 67 dalam Perlembagaan, siapa-siapa Ahli yang bukan ahli Kerajaan yang hendak membawa Rang Undang-undang boleh meminta Majlis hendak berbuat demikian, serta menyatakan tujuan-tujuan dan perkara-perkara besar dalam Rang Undang-undang itu pada masa mem-bawa Rang Undang-undang itu.

(2) Tiap-tiap permohonan demikian itu hendaklah dengan cara dikeluarkan usul dan Ahli yang mengeluarkan permohonan itu hendaklah juga menyampaikan kepada Setiausaha satu salinan usulnya mengandungi nama Rang Undang-undang yang dicadangkannya itu

(3) Apabila diperkenankan permohonan itu setelah diminta keputusan mesyuarat dan disetujukan usul itu, maka Rang Undang-undang itu akan disifatkan telah dibacakan kali yang pertama dan diperintahkan dicap dan satu salinan Rang Undang-undang itu hendaklah disampaikan kepada Setiausaha.

(4) Dengan tertakluk kepada Peraturan Mesyuarat 50, Rang Undang-undang itu akan dicap dan dihantar kepada Ahli-ahli dan dengan tidak dibahaskan terserahlah Rang Undang-undang itu kepada Menteri yang berkenaan dengan perkara-perkara atau tugas-tugas yang terkandung dalam Rang Undang-undang itu, atau, jika tiada Menteri yang berknaan, maka terserahlah Rang Undang-undang itu kepada Menteri atau Ahli yang dilantik oleh Tuan Yang di-Pertua; tidak boleh dijalankan apa-apa langkah-langkah Rang Undang-undang ini sehingga Majlis menerima penyata daripada Menteri atau Ahli itu.

(5) Setelah diterima penyata yang disebutkan dalam perenggan yang lalu itu, maka Rang Undang-undang itu akan ditetapkan bagi dibaca kali yang kedua pada hari yang dikehendaki oleh Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu.

49. (1) Manakala sesiapa ahli bercadang hendak membawa sesuatu Rang Undang-undang yang bertujuan menyentuh, atau yang mendatangkan

Rang Undang-
undang Private
dan Rang
Undang-undang
Campuran.

keuntungan kepada seseorang atau sesuatu persekutuan atau sesuatu perbadanan yang tertentu (Rang Undang-undang demikian ini disebutkan dalam Peraturan ini sebagai Rang Undang-undang Private); pemberitahu berkenaan dengan Rang Undang-undang itu hendaklah dikeluarkan dengan jalan mengisyiharkan dalam *Warta Kerajaan* suatu kenyataan mengandungi isi secara am dan tujuan-tujuan Rang Undang-undang itu dan kenyataan ini hendaklah diisyiharkan juga sekurang-kurangnya dalam sebuah akhbar di Malaysia. Perisyiharan-perisyiharan ini hendaklah dikeluarkan sekurang-kurangnya sebulan terlebih dahulu daripada hari akan dicadangkan usul meminta izin hendak membawa Rang Undang-undang itu. Apabila diperkenankan permohonan hendak membawa Rang Undang-undang itu, setelah diminta keputusan mesyuarat dan disetujukan usul, maka Rang Undang-undang itu akan disifatkan telah dibacakan kali yang pertama dan diperintahkan dicap, dan satu salinan Rang Undang-undang itu hendaklah disampaikan kepada Setiausaha dan kemudian daripada itu, dengan tertakluk kepada Peraturan Mesyuarat 50, Rang Undang-undang itu akan dicap dan dihantar kepada Ahli-ahli.

(2) Tiap-tiap Rang Undang-undang Private hendaklah mengandungi suatu bahagian yang melihara hak-hak Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, Ketua-ketua Negara negeri-negeri dalam Malaysia, hak semua badan-badan siasah dan perbadanan-perbadanan dan hak yang lain-lain kecuali badan-badan yang tersebut dalam Rang Undang-undang itu dan badan-badan yang menuntut hak menerusinya atau daripadanya atau dengan namanya.

(3) Tiap-tiap Rang Undang-undang Private dan sebarang Rang Undang-undang lain yang difikirkan oleh Tuan Yang di-Pertua ada menyentuh hak-hak atau kepentingan-kepentingan seseorang (disebutkan dalam Peraturan-peraturan ini “Rang Undang-undang Campuran”), setelah dibacakan kali yang kedua, hendaklah diserahkan kepada sebuah Jawatankuasa Pilihan, dan mana-mana pihak yang berkenaan yang telah terlebih dahulu menghantar rayuan kepada Majlis menurut syarat-syarat Peraturan Mesyuarat 18, bolehlah memberi keterangan kepada Jawatankuasa Pilihan ini, sama ada dengan sendiri atau dengan diwakili oleh penasihatnya.

(4) Seseorang Ahli tidak dibenarkan jadi ahli Jawatankuasa Pilihan demikian ini sehingga ia telah memberi akuan dan menurunkan tanda-tangan pada surat akuan itu menyatakan iaitu—

- (a) tidak ada faedah kewangan bagi dirinya berkenaan dengan Rang Undang-undang itu; dan
- (b) atas sebarang masalah yang harus akan timbul dan diberi keterangan berkenaan dengannya, ia tidak akan mengundi sebelum ia mendengar dan menimbangkan keterangan berkenaan dengan masalah itu.

(5) Tiap-tiap Jawatankuasa Pilihan yang akan menimbangkan Rang Undang-undang Private atau Rang Undang-undang Campuran adalah berkehendakkan keterangan-keterangan hakikat dan lain-lain hujah yang disebutkan dalam Rang Undang-undang itu menunjukkan baik diluluskan Rang Undang-undang itu, dan Jawatankuasa itu boleh menerima apa-apa keterangan mulut atau

keterangan lain-lain yang difikirkannya perlu; dan kemudian daripada itu jika didapati keterangan-keterangan dan hujah-hujah itu tidak terbukti benarnya, Jawatankuasa itu akan memaklumkan pendapatnya ini kepada Majlis.

(6) Jika Jawatankuasa ini dapat keterangan-keterangan dan hujah-hujah itu terbukti benarnya maka Jawatankuasa itu hendaklah meneruskan urusannya seperti yang disyaratkan dalam Peraturan Mesyuarat 57 dan berkenaan dengan semua pindaan yang dibuatnya Jawatankuasa ini hendaklah menerangkan tujuannya dalam sebuah penyata khas kepada Majlis.

(7) Berkenaan dengan Rang Undang-undang Private, Jawatankuasa itu tidak boleh membenarkan ditambah apa-apa fasal baharu yang terkeluar dari pada isi kenyataan yang dikeluarkan dalam *Warta Kerajaan*.

(8) Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu akan tertanggungjawab ke atasnya membayar semua perbelanjaan memajukan Rang Undang-undang itu.

50. (1) Sebelum dicap sesuatu Rang Undang-undang, Setiausaha hendaklah puashati iaitu—

- (a) Rang Undang-undang itu ada terbahagi kepada fasal-fasal yang diberi nombor bereturut-turut;
- (b) pada tepi tiap-tiap fasal itu ada perkataan ringkas menunjukkan isi fasal-fasal itu;
- (c) Rang Undang-undang itu tidak mengandungi perkara-perkara yang tidak berkaitan dengan apa yang dimaksudkan oleh nama Rang Undang-undang itu;

- (d) Rang Undang-undang itu menepati syarat-syarat dalam Peraturan Mesyuarat.
- (2) Jika Setiausaha tidak puashati iaitu syarat-syarat perenggan (1) tidak ditepati dalam apa-apa jua perkara maka ia hendaklah memberitahu Tuan Yang di-Pertua akan hal itu; dan jika Tuan Yang di-Pertua pun berpendapat demikian, maka ia hendaklah memerintahkan Setiausaha memberitahu Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu mengatakan Rang Undang-undang itu tidak boleh dicap sehingga syarat-syarat tersebut telah ditepati.
- (3) Dengan seberapa segeranya setelah dicap sesuatu Rang Undang-undang itu, Setiausaha hendaklah menghantar satu salinan Rang Undang-undang itu kepada tiap-tiap Ahli disertakan dengan suatu penerangan ringkas berkenaan dengan Rang Undang-undang itu.

50A. Formula bagi memperbuat undang-undang bagi semua Rang Undang-undang hendaklah “Maka inilah diperbuat Undang-undang oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dengan nasihat dan persetujuan Dewan Negara dan Dewan Rakyat yang bersidang dalam Parlimen, dan dengan kuasa daripadanya seperti berikut”.

Dengan syarat bahawa bagi hal mana-mana undang-undang yang berjalan kuatkuasanya menurut Perkara 68 dalam Perlembagaan maka formula bagi memperbuat undang-undang hendaklah “Maka inilah diperbuat undang-undang oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dengan nasihat dan per-

setujuan Dewan Rakyat yang bersidang dalam Parlimen, menurut peruntukan-peruntukan Perkara 68 Perlembagaan dan dengan kuasa dari-padanya seperti berikut.

Pihak-pihak
yang dikenai
Rang Undang-
undang.

Bacaan kali
yang kedua.

51. Bila-bila hak atau kepentingan-kepentingan seseorang disentuh oleh sesuatu Rang Undang-undang, maka semua pihak yang kena itu, jika mereka membuat rayuan, boleh didengar rayuan-nya oleh Jawatankuasa yang menimbangkan Rang Undang-undang itu, dan mereka ini boleh hadir sendiri atau diwakili oleh penasihatnya.

52. (1) Jika hendak dibincangkan Rang Undang-undang itu dalam persidangan atau mesyuarat itu juga atau yang akan datang, maka pemberitahu hendak dibacakan kali yang kedua mestilah dikeluarkan sebaik-baik sahaja selepas bacaan kali yang pertama.

(2) Rang Undang-undang tidak boleh dibacakan kali yang kedua sehingga Rang Undang itu telah dihantar kepada Ahli-ahli.

(3) Apabila sampai kepada perkara membacakan Rang Undang-undang itu kali yang kedua dalam Aturan Urusan Mesyuarat, maka suatu usul "*Iaitu Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang*" akan dikeluarkan dan bolehlah diadakan perbahasan meliputi asas dan buruk baik Rang Undang-undang itu pada amnya.

Tetapi disyaratkan apabila dibacakan kali yang kedua sesuatu Rang Undang-undang (yang dibawa ke dalam Dewan Rakyat menurut perenggan (a) dalam Artikal 102 dalam Perlembagaan)

bagi memberi kuasa membelanjakan wang bagi sebahagian daripada satu-satu tahun, perbahasan atas Rang Undang-undang ini tidak boleh termasuk perkara-perkara dasar dan tadbir Kerajaan atau tujuan-tujuan perbelanjaan itu.

(4) Apabila sesuatu Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua, maka pindaan yang baginya telah diberi sekurang-kurangnya satu hari notis bertulis boleh dicadangkan bagi masalah "*Iaitu Rang Undang-undang itu dibacakan kali yang kedua sekarang ini*" untuk meninggalkan perkataan "*sekarang ini*" dan menambah di hujung masalah itu "*enam bulan dari hari ini*" atau selainnya, suatu pindaan boleh diusulkan untuk meninggalkan semua perkataan selepas "*Iaitu*" untuk menambah perkataan-perkataan yang menyatakan tujuan dan maksud kepada mana bangkang terhadap Rang Undang-undang itu diasaskan, tetapi perkataan-perkataan itu hendaklah betul-betul berkenaan dengan prinsip Rang Undang-undang itu dan tidak mengenai butir-butirnya. Jika Majlis bersetuju dengan pindaan dalam salah satu bentuk itu, bacaan kali yang kedua Rang Undang-undang itu hendaklah disifatkan sebagai telah ditolak.

53. (1) Setelah dibacakan Rang Undang-undang kali yang kedua, maka Rang Undang-undang itu akan terserah kepada sebuah Jawatankuasa sebuah-buah Majlis kecuali jika Majlis, dengan dikeluarkan suatu usul menyerahkannya kepada sebuah Jawatankuasa Pilihan. Usul ini tidak berkehendak dikeluarkan pemberitahu, tetapi mestilah dicadangkan sebaik-baik sahaja dibacakan Rang Undang-undang itu kali yang

Menyerahkan
Rang Undang-
undang.

kedua, dan boleh dicadangkan oleh siapa-siapa Ahli; masalah atas usul ini hendaklah dikemukakan serta-merta kepada mesyuarat bagi diputuskan dan hendaklah diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas.

(2) Setelah Rang Undang-undang Bekalan Tahunan atau Tambahan atau Rang Undang-undang (yang dibawa ke dalam Dewan Rakyat menurut perenggan (a) dalam Artikal 102 dalam Perlembagaan) memberi kuasa membelanjakan wang bagi sebahagian daripada satu-satu tahun itu, dibacakan kali yang kedua, maka Rang Undang-undang itu hendaklah diperintah dibacakan kali yang ketiga serta-merta atau pada hari lain yang ditetapkan oleh seorang Menteri.

54. (1) Sesebuah Jawatankuasa yang telah diserahkan kepadanya satu Rang Undang-undang tidak boleh membahaskan asas Rang Undang-undang itu tetapi hanya butirnya sahaja.

(2) Dengan tertakluk kepada syarat-syarat Perkara 67 dalam Perlembagaan, Jawatankuasa demikian ini berkuasa membuat apa-apa pindaan kepada Rang Undang-undang itu yang difikirkannya patut, tetapi disyaratkan iaitu pindaan-pindaan itu (termasuk fasal-fasal baharu dan jadual-jadual baharu) hendaklah kena-mengena dengan perkara isi Rang Undang-undang itu; tetapi jika apa-apa pindaan itu tidak seturut dengan nama Rang Undang-undang itu, Jawatankuasa itu hendaklah meminda nama Rang Undang-undang itu bagi mensesuaikannya, dan hendaklah memaklumkan hal itu kepada Majlis.

55. Jika sebelum tamat perbincangan atas sesuatu Rang Undang-undang dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis, seseorang Ahli mengeluarkan usul hendak memaklumkan kepada mesyuarat sebanyak mana urusan telah dijalankan dan usul demikian itu disetujukan atau jika perjalanan dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis belum tamat lagi pada pukul 6.30 petang, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah memaklumkan kepada Majlis sebanyak mana urusan telah dijalankan serta meminta izin Majlis bersidang sekali lagi dan Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu hendaklah menetapkan hari bagi disambung semula perbincangan itu.

56. (1) Setiausaha hendaklah menyebutkan nomor tiap-tiap fasal atau beberapa fasal dalam Rang Undang-undang itu lepas satu fasal satu fasal. Jika tidak ada pindaan dicadangkan kepada sesuatu fasal itu, atau setelah selesai segala pindaan yang dicadangkan, maka Pengerusi hendaklah mengemukakan kepada mesyuarat soalan "*Iaitu fasal ini (seperti yang telah dipinda) jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang ini*"—dan, apabila semua Ahli yang hendak bercakap telah bercakap dalam perkara itu, maka Pengerusi hendaklah mengemukakan soalan itu kepada Jawatankuasa bagi diputuskan.

Aturan dalam
Jawatankuasa
sebuah-buah
Majlis yang
menimbangkan
Rang Undang-
undang.

(2) Apa-apa pindaan yang hendak dicadangkan hendaklah dikeluarkan pemberitahu sekurang-kurang satu hari terlebih dahulu. Pindaan demikian yang tidak dikeluarkan pemberitahu hendaklah diserahkan kepada Pengerusi dengan berulis dan tiada boleh dicadangkan kecuali jika Pengerusi puas hati bahawa tiada dapat dikeluarkan pemberitahu.

(3) Tidak boleh dicadangkan pindaan yang berlawanan dengan sesuatu fasal yang telah disetujukan atau dengan apa-apa ketetapan yang telah diambil oleh Jawatankuasa itu, dan pada bila-bila masa dalam perbahasan atas sesuatu pindaan yang dicadangkan, Pengerusi boleh menarik balik pindaan itu jika pada fikirannya perbincangan itu telah menunjukkan iaitu pindaan itu melanggar syarat-syarat perenggan ini.

(4) Pengerusi boleh enggan mengemukakan sesuatu pindaan itu kepada mesyuarat jika pada fikirannya pindaan itu—

- (a) akan menjadikan fasal atau jadual yang hendak dipinda itu tidak terang maknanya atau salah jalan bahasanya; atau
- (b) sia-sia; atau
- (c) jadi seakan-akan suatu cadangan hendak meninggalkan semua sekali isi sesuatu fasal dengan tujuan hendak memasukkan syarat-syarat lain.

(5) Syarat-syarat perenggan (4) dalam Peraturan Mesyuarat 32 hendaklah dipakaikan dalam perbahasan atas pindaan-pindaan ke atas Rang Undang-undang, dan di mana-mana jua dikehendaki, perkataan “usul” atau “masalah” ditukarkan jadi “fasal”; dan perkataan “pengerusi” ditukarkan jadi “Tuan Yang di-Pertua”; dan apa-apa pindaan yang dicadangkan ke atas pindaan demikian itu hendaklah diselesaikan sebelum diambil keputusan atas pindaan asal itu.

(6) Sesuatu fasal itu boleh ditangguhkan kecuali jika apa-apa pindaan ke atasnya telah diputuskan. Fasal-fasal yang ditangguhkan itu

hendaklah ditimbangkan setelah selesai ditimbangkan semua fasal-fasal yang tinggal lagi dalam Rang Undang-undang itu dan sebelum dibawa fasal-fasal baharu.

(7) Apa-apa fasal baharu yang dicadangkan hendaklah ditimbangkan setelah diselesaikan fasal-fasal dalam Rang Undang-undang itu dan sebelum ditimbangkan apa-apa jadual Rang Undang-undang itu:

Tetapi disyaratkan iaitu fasal baharu yang dicadangkan untuk mengganti suatu fasal yang tidak disetujukan itu boleh ditimbangkan sebaik-baik sahaja ditolak fasal yang sedia ada itu.

(8) Apabila dibacakan nama fasal baharu itu oleh Setiausaha maka fasal itu adalah disifatkan telah dibacakan kali yang pertama. Kemudian hendaklah dikemukakan kepada mesyuarat masalah "*Iaitu Fasal itu dibacakan kali yang kedua*"; jika disetujukan masalah ini, maka bolehlah dicadangkan pindaan-pindaan ke atas fasal baharu itu. Masalah akhir yang hendak dikemukakan kepada mesyuarat ialah masalah "*Iaitu fasal ini (seperti yang telah dipinda) dimasukkan dalam Rang Undang-undang ini*".

(9) Jadual-jadual hendaklah diselesaikan sama seperti menimbangkan fasal-fasal dan apa-apa jadual baharu yang dicadangkan hendaklah ditimbangkan setelah diselesaikan jadual-jadual Rang Undang-undang itu, dan cara menimbangkan jadual baharu itu hendaklah sama seperti menimbangkan sesuatu fasal baharu.

(10) Setelah selesai ditimbangkan tiap-tiap fasal dan jadual dan tiap-tiap fasal baharu dan jadual baharu, maka hendaklah ditimbangkan pula

pendahuluan Rang Undang-undang itu, jika ada, dan diminta keputusan mesyuarat atas masalah "*Iaitu pendahuluan ini (seperti yang telah dipinda) jadi pendahuluan Rang Undang-undang itu*". Apa-apa pindaan ke atas pendahuluan itu tidak boleh ditimbangkan jika tidak perlu diadakan oleh sebab pindaan ke atas Rang Undang-undang itu.

(11) Jika perlu dipinda nama Rang Undang-undang itu, maka hendaklah dibuat pindaan itu setelah selesai perbincangan-perbincangan yang dinyatakan di atas tadi, tetapi masalah iaitu nama Rang Undang-undang itu (*seperti yang telah dipinda*) jadi sebahagian Rang Undang-undang itu tidak boleh dikemuka bagi diputuskan dan ayat mengundang-undangkan Rang Undang-undang itu tidak boleh juga dikemuka bagi diputuskan.

(12) Apabila tamat perbincangan atas Rang Undang-undang itu dalam Jawatankuasa, maka hendaklah Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu mencadangkan "*Iaitu Rang Undang-undang ini (seperti yang telah dipinda) dimaklumkan kepada Majlis*" dan masalah berkenaan dengannya hendaklah diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas.

(13) Sebaik-baik sahaja Jawatankuasa sebuah-buah Majlis itu bersetuju supaya Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada Majlis, maka Pengerusi akan meninggalkan Kerusi Jawatankuasa dan mesyuarat hendaklah bersidang sebagai Majlis, dan Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu hendaklah memaklumkan kepada Majlis dan Majlis bolehlah membacakan Rang Undang-undang itu kali yang ketiga.

57. (1) Jawatankuasa Pilihan yang menimbangkan Rang Undang-undang akan tertakluk kepada semua syarat-syarat dalam Peraturan-peraturan Mesyuarat 75 dan 76, tetapi sebelum memaklumkan Rang Undang-undang itu kepada Majlis, Jawatankuasa itu hendaklah menimbangkan Rang Undang-undang itu sebagaimana yang disyaratkan dalam perenggan-perenggan (1) hingga (4) dalam Peraturan Mesyuarat 56.

Peraturan
dalam
Jawatankuasa
Pilihan yang
menimbangkan
Rang Undang-
undang.

(2) Apabila sesuatu Rang Undang-undang itu dipinda dalam Jawatankuasa Pilihan, maka semua sekali Rang Undang-undang itu, jika boleh, hendaklah dicap jadi sebahagian daripada pernyata Jawatankuasa Pilihan itu; tetapi jika tidak dapat dibuat demikian, maka tiap-tiap fasal atau jadual yang telah dipinda dan tiap-tiap fasal baharu atau jadual baharu yang telah ditambah itu hendaklah dicap.

58. (1) Jika seseorang Ahli hendak memotong atau meminda apa-apa syarat yang terkandung dalam sesuatu Rang Undang-undang yang dimaklumkan kepada Majlis oleh Jawatankuasa sebuah-buah Majlis, atau hendak menambah apa-apa syarat baharu kepada Rang Undang-undang itu, maka bolehlah Ahli itu, pada bila-bila masa sebelum seorang Ahli bangun mencadangkan supaya Rang Undang-undang itu dibacakan kali yang ketiga, mencadangkan supaya Rang Undang-undang itu diserahkan sekali lagi kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis sama ada semua sekali ataupun berkenaan dengan sebahagian atau bahagian-bahagian yang tertentu sahaja, atau berkenaan dengan jadual atau fasal baharu yang

Menyerahkan
sekali lagi
Rang Undang-
undang yang
telah dimak-
lumkan oleh
Jawatankuasa
sebuah-buah
Majlis.

dicadangkan; cadangan demikian tidak berkehendak dikeluarkan pemberitahu dan jika disetujukan usul ini maka Rang Undang-undang itu akan terserah sekali lagi kepada Jawatankuasa. Maka Majlis pun akan bersidang sebagai Jawatankuasa menurut syarat-syarat perenggan (1) dalam Peraturan Mesyuarat 53, bagi menimbangkan perkara yang telah diserahkan balik kepadaanya itu. Jika sesuatu usul hendak menyerahkan balik sesuatu Rang Undang-undang kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis dibangkang, maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah membenarkan pencadang usul itu mengeluarkan penerangan ringkas menyatakan sebab-sebabnya hendak diserahkan balik Rang Undang-undang itu dan juga hendaklah membenarkan pembangkang usul itu mengeluarkan alasan-alasan dengan ringkas menyatakan sebab-sebabnya ia tidak bersetuju diserahkan balik, setelah itu hendaklah Tuan Yang di-Pertua mengemukakan masalah itu bagi diputuskan dengan tidak bolch dibahas.

(2) Apabila semua sekali Rang Undang-undang itu diserahkan balik, maka Jawatankuasa hendaklah menimbangkan Rang Undang-undang itu sebagaimana yang disyaratkan dalam Peraturan Mesyuarat 56.

(3) Apabila sebahagian atau bahagian yang tertentu sahaja dalam Rang Undang-undang itu diserahkan balik kepada Jawatankuasa, ataupun berkenaan dengan fasal baharu atau jadual baharu sahaja yang diserahkan balik, maka Jawatankuasa itu hendaklah menimbangkan perkara-perkara yang diserahkan balik kepadanya itu sahaja dan juga apa-apa pindaan, jika ada, yang dicadangkan.

(4) Setelah selesai Jawatankuasa menimbangkan Rang Undang-undang yang diserahkan balik kepadanya menurut syarat-syarat Peraturan ini, Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu hendaklah mencadangkan “*Iaitu Rang Undang-undang ini (seperti yang telah dipinda setelah diserahkan balik) dimaklumkan kepada Majlis*” dan masalah berkenaan usul ini hendaklah diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas.

59. (1) Setelah Rang Undang-undang itu dimaklumkan oleh sesebuah Jawatankuasa Pilihan, maka Majlis hendaklah menimbangkan Rang Undang-undang itu sebagaimana yang dimaklumkan oleh Jawatankuasa Pilihan itu setelah dikeluarkan usul “*Iaitu penyata Jawatankuasa Pilihan itu diperkenankan.*”

Perbincangan atas Rang Undang-undang yang dimaklumkan oleh Jawatan-jawatankuasa Pilihan.

(2) Jika usul itu disetujukan dengan tidak ada pindaan, maka Majlis bolehlah meneruskan bacaan Rang Undang-undang itu kali yang ketiga sebagaimana yang dimaklumkan oleh Jawatankuasa Pilihan itu.

(3) Apabila telah dikeluarkan usul hendak memperkenankan penyata sesebuah Jawatankuasa Pilihan berkenaan dengan sesuatu Rang Undang-undang siapa-siapa Ahli boleh mencadangkan suatu pindaan hendak menambah pada hujung usul itu perkataan-perkataan “*dengan tertakluk kepada syarat boleh diserahkan sekali lagi (sama ada semua sekali atau sebahagian atau berkenaan dengan bahagian-bahagian yang tertentu sahaja atau berkenaan dengan apa-apa fasal baharu atau jadual baharu yang dicadangkan) kepada sebuah*

Jawatankuasa sebuah-buah Majlis', dan jika usul itu disetujukan dengan pindaan tersebut, maka Rang Undang-undang itu akan terserah sekali lagi kepada Jawatankuasa. Kemudian daripada itu, dengan dikeluarkan suatu usul menurut syarat-syarat perenggan (1) dalam Peraturan Mesyuarat 53, maka mesyuarat bolehlah bersidang sebagai Jawatankuasa bagi menimbangkan urusan yang telah diserahkan balik kepadanya itu.

(4) Jawatankuasa sebuah-buah Majlis menimbangkan Rang Undang-undang yang telah diserahkan balik menurut syarat-syarat Peraturan ini hendaklah menimbangkan Rang Undang-undang itu menurut syarat-syarat perenggan (2) atau (3) dalam Peraturan Mesyuarat 58, dan aturan menamatkan perbincangan Jawatankuasa itu dan apa-apa perbincangan lagi atas Rang Undang-undang itu hendaklah tertakluk kepada syarat-syarat perenggan (4) dalam Peraturan itu.

Bacaan kali
yang ketiga.

60. (1) Waktu hendak dibacakan Rang Undang-undang itu kali yang ketiga maka boleh dicadangkan pindaan-pindaan kepada masalah "*Iaitu Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga sekarang*"; sama seperti yang boleh dicadangkan pada masa hendak dibacakan Rang Undang-undang itu kali yang kedua; tetapi hendaklah dihadkan perbincangan itu kepada isi Rang Undang-undang itu, dan apa-apa pindaan yang berasas yang menimbulkan perkara-perkara yang tidak termasuk dalam Rang Undang-undang itu adalah salah pada tertib mesyuarat.

(2) Dengan kebenaran Tuan Yang di-Pertua, pindaan-pindaan kerana membetulkan kesilapan-kesilapan atau perkara-perkara yang tertinggal boleh dibuat sebelum masalah hendak dibacakan Rang Undang-undang itu kali yang ketiganya dikemukakan oleh Pengerusi bagi diputuskan tetapi pindaan atas perkara besar-besar tidak boleh dicadangkan.

60A. (1) Seberapa segera praktik selepas persetujuan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong telah dinyatakan baginya, tiap-tiap Akta hendaklah diterbitkan dalam *warta*.

(2) Pada bila-bila masa sebelum penerbitan itu Setiausaha boleh, dengan berunding dengan Setiausaha Dewan Rakyat, membetulkan apa-apa kesilapan-kesilapan jalan bahasa dan taip dalam Akta atau pengulangan isi kandungan, atau sebutan-sebutan bersalingan, atau tanda-tanda berhenti atau hasyiah, dan bagi apa-apa maksud itu boleh membuat tambahan, tinggalan dan perubahan lisan.

61. Ahli yang menjaga sesuatu Rang Undang-undang dengan tidak dikehendaki mengeluarkan pemberitahu, boleh mengeluarkan usul yang tidak bolch dipinda atau dibahas hendak menarik balik Rang Undang-undang itu atau hendak menangguhkan peringkat satu lagi bagi Rang Undang-undang itu, sama ada sebelum dimulakan urusan mesyuarat atau apabila sampai pada perkara Rang Undang-undang itu dalam Aturan Urusan Mesyuarat.

Menarik
balik dan
menangguhkan
Rang Undang-
undang.

Rang Undang-
undang yang
mengandungi
syarat-syarat
yang hampir
sama
maksudnya.

62. Setelah sesuatu Rang Undang-undang itu disetujukan dibaca kali yang kedua atau tidak disetujukan, maka masalah hendak dibacakan kali yang kedua berkenaan apa-apa Rang Undang-undang lain yang mengandungi syarat-syarat yang hampir-hampir sama maksudnya tidak boleh dicadangkan dalam penggal Majlis sekarang itu juga.

Rang Undang-
undang
akan batal.

62A. Setelah berjalan kuat-kuasa Peraturan ini, sesuatu Rang Undang-undang yang dibawa ke dalam Majlis tetapi belum disetujukan oleh dua-dua buah Majlis sebelum diberhentikan atau dibubarkan Parlimen selepas dikemukakan Rang Undang-undang itu, tidak boleh ditimbangkan lagi tetapi tidak tertegah dibawa sesuatu Rang Undang-undang yang seperti itu maksudnya, dalam Penggal Parlimen akan datang.

Melonggarkan
syarat-syarat
mengecap
Rang Undang-
undang.

63. Walau apa pun syarat-syarat dalam mana-mana Peraturan Mesyuarat ini, bila-bila jua Tuan Yang di-Pertua puas hati iaitu tidak dapat sesuatu Rang Undang-undang itu dicap oleh kerana kesuntukan masa, maka bolehlah Tuan Yang di-Pertua mengesahkan demikian dan Rang Undang-undang itu boleh ditimbangkan sungguh pun tidak bercap tetapi disyaratkan iaitu ada salinan-salinan yang bersaikostail atau bertaip yang boleh diberikan bagi kegunaan ahli-ahli. Rang Undang-undang itu boleh ditimbangkan dalam semua peringkat dalam keadaan demikian itu.

64. (1) Setelah Rang Undang-undang dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan oleh Majlis maka Tuan Yang di-Pertua hendaklah menghantar kepada Tuan Yang di-Pertua Dewan Rakyat satu perutusan memaklumkan kepadanya iaitu—

- (a) Majlis telah meluluskan Rang Undang-undang itu, atau
  - (b) jika Rang Undang-undang itu telah dibawa daripada Dewan Rakyat, Majlis telah setujukan Rang Undang-undang itu dengan ada pindaan atau dengan tidak ada pindaan, dan minta Dewan Rakyat mempersetujukan Rang Undang-undang itu atau pindaan-pindaan yang telah dibuat oleh Dewan Negara ke atas Rang Undang-undang itu, ikut mana yang berkenaan.
- (2) Setiausaha hendaklah menyampaikan perutusan itu kepada Dewan Rakyat bersama-sama dengan satu salinan bersih Rang Undang-undang itu yang telah ditandatangannya, atau salinan Rang Undang-undang sebagaimana yang dibawa daripada Dewan Rakyat ditandakan dengan terang-terang pindaan-pindaan (jika ada) yang dibuat oleh Majlis dan salinan Rang Undang-undang ini hendaklah ditandatangan oleh Setiausaha.
- (3) Tidak ada apa-apa dalam Peraturan ini yang mengenai syarat-syarat Perkara 68 dalam Perlembagaan.

65. (1) Perutusan daripada Dewan Rakyat akan diterima di pejabat Setiausaha bila-bila masa Majlis bersidang.

Bacaan kali
yang Pertama
Rang Undang-
undang yang
dibawa
daripada
Dewan
Rakyat.

(2) Setiausaha hendaklah dengan serta-merta menguruskan supaya perutusan itu disampaikan kepada Tuan Yang di-Pertua.

(3) Dengan seberapa segeranya, tetapi dengan tidak mengganggu Ahli yang sedang berucap, Tuan Yang di-Pertua hendaklah menyuruh Setiausaha membacakan perutusan-perutusan itu.

(4) Pada masa Majlis tidak bersidang, Perutusan daripada Dewan Rakyat hendaklah diterima oleh Setiausaha dan Setiausaha hendaklah menguruskan supaya Perutusan itu disampaikan kepada Tuan Yang di-Pertua; dan Tuan Yang di-Pertua bolehlah menyuruh Setiausaha membacakan Perutusan itu dalam persidangan akan datang yang tidak berkeberatan.

66. (1) Semua Rang Undang-undang yang dibawa daripada Dewan Rakyat hendaklah dibentangkan di atas Meja Mesyuarat hingga telah ditetapkan hari bagi dibacakan Rang Undang-undang itu kali yang kedua.

(2) Pada bila-bila masa juu setelah diterima suatu Perutusan daripada Dewan Rakyat mengatakan sesuatu Rang Undang-undang itu telah diluluskan oleh Dewan Rakyat, maka seseorang Ahli bolehlah memberitahu Setiausaha iaitu ia akan membawa Rang Undang-undang itu dan akan menetapkan hari hendak dibacakan kali yang kedua.

(3) Selepas itu, Setiausaha hendaklah menulis-kan di belakang Rang Undang-undang itu nama Ahli itu, dan memasukkan dalam buku “Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat” bahawa Rang

**Menimbangkan
Pindaan-
pindaan yang
dibuat oleh
Dewan
Rakyat,
ke atas Rang
Undang-
undang dan
lain-lainnya.**

Undang-undang itu telah dibacakan kali yang pertama dan diperintahkan dibaca kali yang kedua pada hari yang ditetapkan itu dan dicap.

67. (1) Pada bila-bila masa juar selepas dibacakan Perutusan daripada Dewan Rakyat menyatakan persetujuannya atas sesuatu Rang Undang-undang dengan ada satu atau lebih daripada satu pindaan, maka Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu, dengan memberitahu kepada Setiausaha, bolehlah menetapkan satu hari (yang tidak kurang daripada lima hari penuh selepas dikeluarkan pemberitahu itu) bagi menimbangkan pindaan-pindaan Dewan Rakyat itu:

Tetapi disyaratkan iaitu jika Tuan Yang di-Pertua puashati bahawa apa-apa pindaan yang dibuat oleh Dewan Rakyat ke atas sesuatu Rang Undang-undang itu ialah pindaan-pindaan membetulkan ayat atau menepati tujuan Majlis dan tidak banyak, maka hendaklah Tuan Yang di-Pertua memaklumkan kepada Majlis akan hal ini, dan bolehlah Majlis memerintahkan supaya pindaan-pindaan itu terus ditimbangkan.

(2) Apabila ditetapkan satu hari bagi menimbangkan pindaan-pindaan Dewan Rakyat itu, maka perintah mengecapnya adalah disifatkan telah dikeluarkan dan perkara ini hendaklah dimasukkan dalam buku "Undi-undi dan Perjalanan Mesuarat".

(3) Aturan seperti ini juga hendaklah diikut berkenaan dengan apa-apa Perutusan daripada Dewan Rakyat terhadap peringkat-peringkat kemudian bagi sesuatu Rang Undang-undang itu.

68. (1) Usul hendak membahagikan sesuatu pindaan yang dibuat oleh Dewan Rakyat boleh dikeluarkan dan boleh dicadangkan pindaan-pindaan ke atas pindaan yang dibuat oleh Dewan Rakyat itu dengan syarat iaitu—
- (a) telah dikeluarkan pemberitahu berkenaan dengan usul atau pindaan itu; dan
  - (b) masalah "*Iaitu Majlis bersetuju (atau tidak bersetuju) dengan pindaan Dewan Rakyat*" belum dikemukakan oleh Pengurus.
- (2) Apabila sesuatu usul dan/atau pindaan itu telah diselesaikan, maka Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu hendaklah mencadangkan "*Iaitu Majlis bersetuju (atau tidak bersetuju) dengan pindaan Dewan Rakyat itu (seperti yang dipinda)*".
- (3) Pindaan-pindaan yang boleh dicadangkan ke atas Rang Undang-undang itu ialah hanya pindaan-pindaan yang terjadi dengan sebab pindaan-pindaan yang dibuat oleh Dewan Rakyat atau yang terjadi dengan sebab pindaan-pindaan yang dibuat oleh Majlis ke atas pindaan Dewan Rakyat atau pindaan sebagai ganti pindaan yang telah dibuat oleh Dewan Rakyat tetapi tidak disetujukan oleh Majlis.
- (4) Apabila satu atau lebih daripada satu pindaan yang dibuat oleh Dewan Rakyat ke atas sesuatu Rang Undang-undang tidak disetujukan sebaik-baik sahaja selesai ditimbangkan pindaan-pindaan Dewan Rakyat ke atas Rang Undang-undang itu, Tuan Yang di-Pertua hendaklah melantik tiga orang Ahli (seorang daripadanya hendaklah Ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu) jadi sebuah Jawatankuasa kerana

mengarangkan apa yang hendak dimaklumkan kepada Dewan Rakyat Sebab (atau Sebab-sebabnya) pindaan (atau pindaan-pindaan) Dewan itu ditolak; cukupbilang Jawatankuasa itu ialah dua orang. Mereka hendaklah keluar dari Majlis dan membuat penyatanya dengan seberapa segeranya. Penolong Setiausaha atau pegawai lain yang telah diberi kuasa oleh Setiausaha akan jadi Setiausaha bagi Jawatankuasa itu, dan penyata Jawatankuasa itu hendaklah dibawa kepada Majlis dengan diberikan penyata itu kepada Setiausaha di Meja Mesyuarat dan setelah dibawa ke dalam mesyuarat, maka penyata itu adalah disifatkan telah disetujukan oleh Majlis, dan perkara ini hendaklah dimasukkan dengan penuh dalam buku "Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat" dan dituliskan persetujuan itu dalam buku itu. Sebab atau Sebab-sebab ditolak pindaan Dewan Rakyat itu hendaklah dimasukkan oleh Setiausaha dalam suatu Perutusan kepada Dewan Rakyat dan hendaklah dihantar kepada Dewan Rakyat bersama dengan Rang Undang-undang itu dan Rang Undang-undang itu hendaklah ditandatangannya.

(5) Aturan demikian ini hendaklah diikut berkenaan dengan apa-apa pindaan yang dibuat oleh Dewan Rakyat ke atas pindaan-pindaan yang dibuat oleh Majlis.

(6) Tidak ada apa-apa dalam Peraturan ini atau dalam Peraturan Mesyuarat 69 disifatkan mengenai kuasa-kuasa Majlis di bawah Perkara 68 dalam Perlembagaan.

69. (1) Masa menimbangkan sebab yang diberi oleh Dewan Rakyat kerana menolak pindaan yang dibuat oleh Majlis, maka boleh dikeluarkan

Aturan
menimbang-
kan Rang
Undang-
undang dalam

usul “Iaitu Majlis berkuat hendakkan diterima pindaan yang tidak disetujukan oleh Dewan Rakyat” atau “Iaitu Majlis tidak berkuat hendakkan diterima pindaan yang tidak disetujukan oleh Dewan Rakyat” dan jika usul yang kedua itu disetujukan maka boleh dicadangkan pindaan-pindaan ke atas pindaan yang tidak disetujukan oleh Dewan Rakyat itu, ataupun dicadangkan pindaan ke atas Rang Undang-undang itu, dan apabila selesai perjalanan mesyuarat demikian, maka Setiausaha hendaklah menandatangan Rang Undang-undang itu dan menghantarkannya kepada Dewan Rakyat bersama dengan Perutusan yang berkenaan.

(2) Jika Majlis berkuat hendakkan diterima pindaan yang tidak disetujukan oleh Dewan Rakyat, maka hendaklah diikut aturan yang tersebut dalam perenggan (4) dalam Peraturan Mesyuarat 68.

(3) Dengan tertakluk kepada syarat-syarat Perkara 68 dalam Perlembagaan masa menimbangkan pindaan yang tidak disetujukan oleh Majlis tetapi Dewan Rakyat berkuat hendakkan diterima pindaan itu, maka boleh dikeluarkan usul “Iaitu Rang Undang-undang ini diketepikan” dan jika usul ini disetujukan maka tidak boleh diadakan perbincangan lagi atas Rang Undang-undang itu, dan tidak akan dihantar apa-apa Perutusan kepada Dewan Rakyat, atau dikeluarkan usul “Iaitu Majlis tidak berkuat hendakkan diterima keputusamnya tidak bersetuju dengan Dewan Rakyat berkenaan dengan pindaan yang Dewan Rakyat berkuat hendakkan diterima” dan jika usul yang kedua ini disetujukan, maka boleh dicadangkan pindaan-pindaan ke atas pindaan yang

Dewan Rakyat berkuat hendakkan diterima, ataupun dicadangkan suatu pindaan ke atas Rang Undang-undang itu, dan apabila selesai perjalanan mesyuarat demikian, Setiausaha hendaklah menandatangan Rang Undang-undang itu dan menghantarkannya kepada Dewan Rakyat bersama dengan Perutusan yang berkenaan.

70. (1) Hendaklah ada sebuah Jawatankuasa yang akan dinamakan Jawatankuasa Pemilih, dilantik pada awal tiap-tiap penggal Parlimen kerana menjalankan kewajipan yang diuntukkan baginya oleh Peraturan-peraturan Mesyuarat ini, dan menjalankan apa-apa perkara lain yang diserahkan kepadanya oleh Majlis dari satu masa ke satu masa.

Jawatankuasa
Pemilih.

(2) Jawatankuasa Pemilih itu hendaklah mengandungi Tuan Yang di-Pertua sebagai Pengerusi, dan empat orang Ahli Majlis yang dipilih oleh Majlis. Jawatankuasa ini hendaklah memaklumkan kepada Majlis dengan mengeluarkan satu penyata apabila seseorang Ahli Majlis dilantik jadi Ahli sebuah Jawatankuasa. Jawatankuasa Pemilih itu tidak berkuasa memanggil orang hadir dihadapannya atau meminta dikeluarkan surat-surat kecuali jika Majlis membuat keputusan memberi kuasa berkenaan dengan ini.

71. (1) Hendaklah ada sebuah Jawatankuasa yang akan dinamakan Jawatankuasa Dewan mengandungi Tuan Yang di-Pertua sebagai Pengerusi dan empat orang Ahli yang akan dilantik oleh Jawatankuasa Pemilih dengan seberapa segeranya yang boleh selepas dimulakan tiap-tiap penggal

Jawatankuasa
Dewan.

Parlimen kerana menimbangkan dan menasihatkan Tuan Yang di-Pertua atas segala perkara berkaitan dengan kesenangan dan kemudahan serta khidmat-khidmat dan kenikmatan-kenikmatan yang terdapat bagi Ahli-ahli Majlis. Jawatankuasa ini tidak berkuasa memanggil orang hadir dihadapannya atau meminta dikeluarkan surat-surat kecuali jika Majlis membuat ketetapan memberi kuasa berkenaan dengan ini.

(2) Peringatan-peringatan mesyuarat Jawatankuasa Dewan hendaklah dihantar kepada semua Ahli Majlis.

(3) Jawatankuasa ini diberi kuasa bersidang atau bermesyuarat sebagai Jawatankuasa Bersama dengan Jawatankuasa Dewan, Majlis Dewan Rakyat.

Jawatankuasa
Hak dan
Kebebasan.

72. (1) Hendaklah ada sebuah Jawatankuasa yang akan dinamakan Jawatankuasa Hak dan Kebebasan, mengandungi Tuan Yang di-Pertua sebagai Pengerusi dan empat orang Ahli yang dilantik oleh Jawatankuasa Pemilih dengan seberapa segeranya yang boleh selepas dimulakan tiap-tiap penggal Parlimen. Kepada Jawatankuasa ini hendaklah diserahkan apa-apa perkara yang nampaknya menyentuh kuasa-kuasa, hak-hak dan kebebasan Majlis. Adalah menjadi kewajipan atas Jawatankuasa ini menimbangkan apa-apa perkara yang diserahkan kepadanya dan mengeluarkan penyata berkenaan itu kepada Majlis.

(2) Bila-bila Majlis tidak bersidang, seseorang ahli boleh memberitahu Tuan Yang di-Pertua jika ada dikatakan telah berlaku kesalahan melanggar

peraturan hak-hak dan kebebasan Majlis. Tuan Yang di-Pertua, jika puashati iaitu pada dzahirnya telah dilakukan kesalahan itu, bolehlah diserahkannya perkara itu kepada Jawatankuasa ini dan Jawatankuasa ini hendaklah mengeluarkan penyata berkenaan dengan ini kepada Majlis.

(3) Jawatankuasa ini berkuasa memanggil orang hadir dihadapannya dan meminta dikeluarkan surat-surat dan boleh mengeluarkan penyata kepada Majlis dari satu masa ke satu masa.

73. (1) Hendaklah ada sebuah Jawatankuasa yang akan dinamakan Jawatankuasa Peraturan Mesyuarat mengandungi Tuan Yang di-Pertua sebagai Pengerusi dan enam Ahli lain yang akan dilantik oleh Jawatankuasa Pemilih dengan seberapa segeranya yang boleh selepas dimulakan tiap-tiap penggal Parlimen. Adalah kewajipan Jawatankuasa ini menimbangkan dari satu masa ke satu masa dan mengeluarkan penyata kepada Majlis berkenaan dengan perkara-perkara berkaitan dengan Peraturan Mesyuarat yang diserahkan oleh Majlis kepadanya bagi ditimbangkan. Jawatankuasa ini tidak berkuasa memanggil orang hadir dihadapannya atau meminta dikeluarkan surat-surat kecuali jika Majlis membuat ketetapan memberi kuasa berkenaan dengan ini.

(2) Jika pemberitahu usul ada mengandungi apa-apa cadangan hendak meminda Peraturan Mesyuarat, maka pemberitahu itu hendaklah disertakan dengan satu rang pindaan yang dicadangkan itu, dan usul itu apabila dicadangkan dan

disokong adalah disifatkan telah diserahkan kepada Jawatankuasa Peraturan Mesyuarat dengan tidak dikemukakan masalah kepada mesyuarat bagi dibahas, dan tidak boleh dibincangkan lagi usul itu sehingga Jawatankuasa Peraturan Mesyuarat telah mengeluarkan pernyata kepada Majlis berkenaan dengan cadangan itu.

74. (1) Sebuah Jawatankuasa Pilihan adalah dilantik dengan perintah Majlis dan dengan tertakluk kepada Perintah Majlis, Jawatankuasa ini hendaklah mengandungi siapa-siapa ahli yang dilantik oleh Jawatankuasa Pemilih.

(2) Dengan tertakluk kepada perintah Majlis, sebuah Jawatankuasa Pilihan berkuasa memilih Pengerusinya sendiri (kecuali jika Majlis telah melantik seorang Ahli sebagai Pengurus). Jika ahli yang dipilih itu tidak dapat hadir dalam sesuatu mesyuarat, Jawatankuasa itu hendaklah memilih seorang Pengurus lain yang akan memegang jawatannya pada hari ia dipilih itu sahaja.

(3) Jika seseorang ahli Jawatankuasa mati, atau jika jawatannya sebagai ahli itu telah menjadi kosong oleh kerana apa-apa sebab yang lain, maka Jawatankuasa Pemilih atau Jawatankuasa Pilihan itu sendiri, ikut mana yang dikehendaki, hendaklah melantik seseorang Ahli lain menjadi gantinya.

75. (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam Peraturan-peraturan Mesyuarat 70 sehingga 73 (berkenaan dengan Jawatankuasa Peraturan Mesyuarat), Peraturan ini hendaklah dipakai bagi semua Jawatankuasa Pilihan.

(2) Sesebuah Jawatankuasa Pilihan berkuasa memanggil orang-orang hadir dihadapannya atau meminta dikeluarkan surat-surat dan boleh mengeluarkan penyata kepada Majlis mengandungi fikiran dan pandangannya, berserta dengan butir-butir keterangan yang telah diberi dihadapannya.

(3) Cukupbilang sesebuah Jawatankuasa Pilihan itu hendaklah tiga orang ahli termasuk Pengerusi, kecuali jika Majlis memerintahkan boleh lebih atau kurang daripada itu.

(4) Perbincangan Jawatankuasa Pilihan itu hendaklah dihadkan kepada perkara yang diserahkan oleh Majlis kepadanya dan kepada apa-apa yang ditambah atau dihadkan oleh Majlis berkenaan dengan perkara itu. Berkenaan dengan Jawatankuasa Pilihan yang menimbangkan Rang Undang-undang, perbincangan Jawatankuasa itu hendaklah dihadkan kepada Rang Undang-undang itu dan kepada pindaan-pindaan yang berkaitan dengan Rang Undang-undang itu.

(5) Mesyuarat pertama sebuah Jawatankuasa Pilihan hendaklah diadakan pada masa dan di-tempat yang ditetapkan oleh Pengerusi Jawatankuasa itu jika Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat atau oleh Tuan Yang di-Pertua jika Jawatankuasa itu Jawatankuasa Pilihan. Mesyuarat-mesyuarat kemudian daripada itu hendaklah diadakan pada masa dan di-tempat yang ditetapkan oleh Jawatankuasa itu:

Tetapi disyaratkan iaitu jika Jawatankuasa itu tidak menetapkan masa dan tempatnya, maka Pengerusi hendaklah menetapkannya setelah berunding dengan Setiausaha.

(6) Sesebuah Jawatankuasa Pilihan tidak boleh mengadakan mesyuarat pada masa Majlis ber-sidang, kecuali jika telah mendapat izin daripada Majlis.

(6A) Sesuatu Jawatankuasa Pilihan yang tempoh perkhidmatannya tidak dihadkan apabila ia dilantik hendaklah terus berkhidmat sehingga siap tugas berkenaan dengan mana ia dilantik atau sehingga dibubarkan Majlis.

(7) Sesebuah Jawatankuasa Pilihan boleh meruskan penyiasatan-penysiasatannya sungguh pun Majlis telah ditangguhkan; dan jika ada di antara ahli-ahlinya mati atau tidak dapat hadir oleh kerana sebab-sebab yang tak dapat dielakkan, maka Jawatankuasa Pemilih boleh melantik seorang Ahli Majlis menggantikan ahli Jawatankuasa yang mati atau tidak dapat hadir itu. Tiap-tiap lantikan menurut Peraturan ini hendaklah dimaklumkan kepada Majlis dalam mesyuaratnya yang akan datang.

(8) Setiausaha atau Setiausaha yang ditetapkan olehnya hendaklah jadi Setiausaha kepada tiap-tiap Jawatankuasa Pilihan.

(9) Apabila hendak disoal siapa-siapa saksi, maka Ahli Majlis yang hendakkan saksi-saksi itu hendaklah menghantar kepada Setiausaha suatu senarai mengandungi nama, alamat dan pekerjaan tiap-tiap saksi itu sekurang-kurangnya dua hari sebelum hari yang ditetapkan hendak disoal saksi-saksi itu. Jika yang berkenaan itu ialah Jawatankuasa yang menimbangkan sesuatu Rang Undang-undang Private atau Rang Undang-undang

Campuran, maka yang dikehendakkan menghantar senarai ini ialah orang yang menghantar rayuan yang hendakkan saksi-saksi itu. Setelah itu Setiausaha, bagi pihak Majlis, hendaklah memanggil saksi-saksi itu hadir.

Tetapi disyaratkan iaitu, kecuali saksi-saksi yang dikehendaki disoal oleh sesbuah Jawatankuasa Pilihan yang menimbangkan sesuatu Rang Undang-undang, dan dikehendaki oleh ahli yang menjaga Rang Undang-undang itu atau oleh seseorang yang menghantar rayuan, Setiausaha tidak boleh memanggil seseorang saksi melainkan kalau Pengerusi, bagi pihak Jawatankuasa itu, telah mengeluarkan perintah (yang hendak diberikan kepada Setiausaha sekurang-kurang empat hari sebelum hari ditetapkan untuk menyoal saksi) bagi memanggil saksi itu.

(10) Kecuali jika Pengerusi mengeluarkan perintah lain, butir-butir keterangan tiap-tiap saksi itu hendaklah dituliskan sebagaimana yang dicakapkannya dan keterangan itu hendaklah dihantar kepadanya supaya disemaknya. Dalam tempoh tujuh hari daripada hari Setiausaha menghantar keterangan itu, maka boleh saksi itu mengesyurkan supaya dibetulkan apa-apa yang tidak betul dituliskan dan keterangan ini hendaklah dicap dengan apa-apa pindaan yang dibenarkan oleh Pengerusi.

(11) Jawatankuasa Pilihan jika baik pada timbangannya, boleh enggan mendengar apa-apa keterangan yang tidak berkaitan atau mendengar cakap saksi yang degil.

(12) (a) Seseorang ahli Jawatankuasa Pilihan boleh membawa satu penyata bagi ditimbangkan oleh Jawatankuasa itu dan semua penyata

demikian itu hendaklah dituliskan dengan penuhnya dalam peringatan-peringatan mesyuarat Jawatankuasa itu. Apabila semua penyata itu telah dibawa kehadapan Jawatankuasa itu, Pengerusi akan mencadangkan penyata-penyata itu mengikut susunannya, hingga satu daripadanya telah diterima sebagai asas perbincangan, dimulakan dengan penyatanya sendiri dan diteruskan dengan penyata lain-lain mengikut dahulu kemudiannya telah dibawa penyata-penyata itu kehadapan Jawatankuasa itu, hingga satu daripadanya telah diterima sebagai asas perbincangan. Masalah yang akan dikemukakan oleh Pengerusi berkenaan dengan sesuatu penyata itu ialah, "*Iaitu penyata Pengerusi (atau Tuan.....) dibacakan kali yang kedua lepas satu perenggan satu perenggan*". Apabila masalah ini dikemukakan berkenaan dengan apa-apa penyata lain, tetapi apa-apa bahagian daripada penyata lain-lain itu boleh ditawarkan sebagai pindaan ke atas penyata yang sedang dibincangkan, jika berkaitan dengan penyata itu.

(b) Setelah itu Jawatankuasa hendaklah menimbangkan penyata itu lepas satu perenggan satu perenggan dan syarat-syarat dalam perenggan (1) hingga (8) dan perenggan (10) dalam Peraturan Mesyuarat 56 hendaklah dipakaikan kepada perbincangan itu, seolah-olah penyata itu suatu Rang Undang-undang dan perenggan-perenggan penyata itu seolah-olah fasal dalam Rang Undang-undang.

(c) Apabila selesai ditimbangkan penyata itu lepas satu perenggan satu perenggan dan apabila semua perenggan-perenggan baharu yang dicadangkan telah ditimbangkan, maka masalah iaitu penyata ini jadi penyata Jawatankuasa kepada Majlis, hendaklah dikemukakan oleh Pengerusi bagi diputuskan.

(13) Syarat-syarat perenggan (7) dalam Peraturan Mesyuarat 34, hendaklah dipakaikan kepada perbincangan sesuatu Jawatankuasa Pilihan.

76. (1) Tiap-tiap belahbahagian dalam Jawatankuasa Pilihan, hendaklah dijalankan oleh Setiausaha Jawatankuasa Pilihan itu dengan bertanya kepada tiap-tiap ahli Jawatankuasa itu seorang seorang bagaimana ia hendak mengundi, dan apa-apa undi mereka itu hendaklah dituliskan.

(2) Masa dijalankan belahbahagian itu nama-nama semua ahli Jawatankuasa yang hadir itu hendaklah dipanggil menurut susunan huruf.

(3) Apabila diminta diadakan belahbahagian dalam sesuatu Jawatankuasa Pilihan, tiap-tiap ahli yang hadir hendaklah mengundi sama ada bagi pihak Bersatu atau bagi pihak Tidak, kecuali jika ia menyatakan ia tidak hendak mengundi. Setiausaha Jawatankuasa hendaklah memasukkan undi tiap-tiap Ahli dalam Peringatan-peringatan Perjalanan Mesyuarat dan hendaklah juga menuliskan nama Ahli-ahli yang tidak mengundi. Seorang Ahli mestilah mengundi mengikut bagaimana ia mengundi masa dijalankan undi dengan suara.

(4) Setelah selesai Setiausaha memungut undi, maka Pengerusi hendaklah mengumumkan bilangan ahli yang mengundi "Ya" dan bilangan ahli yang mengundi "Dak" dan setelah itu hendaklah ia mengisyiharkan keputusan belahbahagian itu. Pengerusi tidak boleh mengundi, tetapi jika bilangan undi kedua-dua pihak itu sama, maka Pengerusi hendaklah mengeluarkan undi pemutus.

(5) Jika seseorang ahli Jawatankuasa menyatakan ia tersalah mengundi, atau undinya telah salah dibilang, maka boleh ia menuntut supaya undinya ditukar, tetapi disyaratkan iaitu tuntutan ini hendak dibuat selepas sahaja Pengerusi mengumumkan bilangan undi-undi dan sebelum diisyiharkannya keputusan belahbahagian itu.

(6) Syarat-syarat perenggan (5) dalam Peraturan Mesyuarat 46 hendaklah dipakaikan kepada belahbahagian dalam sesuatu Jawatankuasa Pilihan.

Menyiarkan
Keterangan
sebelum
masanya.

77. Keterangan yang diambil dihadapan sesebuah Jawatankuasa Pilihan dan apa-apa surat yang dikeluarkan kepada Jawatankuasa itu tidak boleh disiarkan oleh siapa-siapa ahli Jawatankuasa itu, atau oleh siapa-siapa juga sebelum Jawatankuasa itu membawa penyata itu ke dalam Majlis.

Penyata-
penyata
daripada
Jawatankuasa
jawatankuasa
Pilihan.

78. (1) Tiap-tiap Jawatankuasa Pilihan sebelum tamat penggal Parlimen yang dalamnya dilantik Jawatankuasa itu, hendaklah membuat penyata kepada Majlis berkenaan dengan perkara-perkara

yang diedarkan kepadanya. Tetapi jika Jawatankuasa itu tidak dapat menamatkan penyiasatannya sebelum tamat penggal Parlimen, maka boleh Jawatankuasa itu memaklumkan hal ini kepada Majlis.

(2) Sesebuah Jawatankuasa Pilihan adalah dibenarkan membuat pernyataan khas berkenaan dengan kuasa-kuasa, tugas-tugas dan perjalanan-perjalanan mesyuarat Jawatankuasa itu atas apa-apa jua yang difikirkannya patut dibawa kepada perhatian Majlis.

(3) Sesuatu pernyataan atau pernyataan khas Jawatankuasa Pilihan bersama dengan peringatan-peringatan perjalanan mesyuarat dan peringatan apa-apa keterangan yang diambil dihadapan Jawatankuasa itu hendaklah dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Pengerusi atau ahli lain yang diwakilkan oleh Jawatankuasa itu, dan hendaklah diperintahkan dibentang di Meja Majlis dan dicap dengan tidak diminta keputusan mesyuarat.

(4) Dalam peringatan-peringatan perjalanan mesyuarat sesebuah Jawatankuasa hendaklah dituliskan segala perjalanan mesyuarat atas perbincangan berkenaan dengan sesuatu pernyataan atau Rang Undang-undang dalam Jawatankuasa itu, dan juga atas tiap-tiap pindaan yang dicadangkan ke atas pernyataan atau Rang Undang-undang itu, bersama-sama dengan peringatan berkenaan dengan apa-apa belahbahagian yang telah dijalankan dalam Jawatankuasa itu dan nama-nama Ahli yang mengundi dan yang tidak mengundi dalam belah-bahagian itu.

(5) Siapa-siapa Ahli, setelah mengeluarkan pemberitahu sekurang-kurangnya dua hari terlebih dahulu, boleh mencadangkan dalam Majlis supaya penyata Jawatankuasa Pilihan itu diterima.

(6) Apabila sesuatu Rang Undang-undang telah dimaklumkan kepada Majlis daripada Jawatankuasa Pilihan, maka penyata Jawatankuasa itu, hendaklah tertakluk kepada syarat-syarat dalam Peraturan Mesyuarat 59.

79. Bila-bila Majlis memutuskan hendak melantik sebuah Jawatankuasa Pilihan bagi mengkaji dan membuat penyata atas apa-apa perkara yang perlu ditanya fikiran Dewan Rakyat berkenaan dengannya, atau bila-bila Majlis memutuskan hendak melantik sesebuah Jawatankuasa Bersama Tetap bagi mengkaji perkara-perkara mengenai kebaikan perjalanan urusan hal ehwal dalam kedua-dua Majlis, maka hendaklah diikut aturan di bawah ini:

- (a) Majlis hendaklah mengambil keputusan iaitu mustahak ditubuhkan sebuah Jawatankuasa kedua-dua Majlis bagi menimbangkan sesuatu perkara tertentu, atau keputusan iaitu mustahak diserahkan sesuatu Rang Undang-undang kepada Jawatankuasa kedua-dua Majlis;
- (b) kemudian daripada itu Setiausaha hendaklah menghantarkan salinan keputusan itu kepada Setiausaha Dewan Rakyat;
- (c) apabila diterima perutusan setuju daripada Dewan Rakyat, maka Majlis hendaklah melantik sebuah Jawatankuasa Pilihan mengandungi siapa-siapa Ahli yang di perintahkan oleh Majlis kerana bersatu

dengan Jawatankuasa Pilihan yang akan dilantik oleh Dewan Rakyat; dan Jawatankuasa ini berkuasa memanggil orang hadir di hadapannya atau meminta dikeluarkan surat (kecuali jika Majlis mengeluarkan perintah lain);

- (d) kemudian daripada itu Setiausaha hendaklah memberitahu Setiausaha Dewan Rakyat iaitu Jawatankuasa telah dilantik dan Setiausaha bagi pihak Majlis hendaklah meminta Dewan Rakyat melantik ahli-ahli yang sama bilangannya bersatu dengan Jawatankuasa Pilihan Majlis;
- (e) apabila diterima perutusan daripada Dewan Rakyat menyatakan iaitu Dewan itu telah mengangkat dan melantik Jawatankuasanya dengan diberi kuasa yang serupa dengan kuasa Jawatankuasa Pilihan Majlis dan apabila diterima perutusan mencadangkan masa dan tempat hendak diadakan mesyuarat Jawatankuasa Bersama itu, maka Yang di-Pertua, jika cадangan itu tidak jadi keberatan, hendaklah memerintahkan Jawatankuasa Pilihan Majlis bermesyuarat dengan Jawatankuasa Dewan Rakyat.

80. (1) Dalam apa-apa Jawatankuasa Bersama yang dilantik menurut syarat-syarat Peraturan Mesyuarat 79, aturan yang hendak diikut ialah aturan yang ditetapkan dalam Peraturan-peraturan ini: tetapi disyaratkan iaitu Pengurus Jawatankuasa itu hendaklah dipilih atau dilantik oleh Jawatankuasa itu sendiri.

Aturan dan
Penyata-
penyata
Jawatankuasa
Pilihan
Bersama.

(2) Syarat-syarat Peraturan-peraturan ini yang berkenaan dengan Penyata-penyata Jawatankuasa Pilihan hendaklah dipakaikan kepada Penyata sesebuah Jawatankuasa Bersama itu: tetapi disyaratkan iaitu jika Pengurus Jawatankuasa Bersama itu bukan seorang Ahli Majlis, maka Penyata itu hendaklah dibawa ke dalam mesyuarat oleh siapa-siapa Ahli Majlis yang dilantik oleh Jawatankuasa Pilihan yang tersebut dalam perenggan (c) dalam Peraturan Mesyuarat 79.

Rang Undang-undang dan Pindaan-pindaan berkaitan dengan cukai, perbelanjaan dan lain-lain.

81. (1) Menurut syarat-syarat dalam Perkara 67 dalam Perlembagaan sesuatu Rang Undang-undang atau pindaan yang mengandungi syarat-syarat baik dengan tepat atau tidak tepat, bagi perkara-perkara yang tersebut di bawah ini tidak boleh dibawa ke dalam Majlis:

- (a) mengenakan atau menaikkan apa-apa cukai atau menghapuskan, mengurangkan atau memaafkan apa-apa cukai yang ada sekarang; atau
- (b) meminjam wang, atau memberi apa-apa jaminan, oleh Persekutuan, atau meminda undang-undang berkenaan dengan kewajipan kewangan Persekutuan;
- (c) menyimpan Kumpulan Wang Negara atau memberi sanggupan bayaran daripada Kumpulan Wang Negara, atau menghapuskan atau mengubah apa-apa sanggupan bayaran itu;
- (d) memasukkan wang ke dalam Kumpulan Wang Negara atau membayar, mengeluarkan atau menarik balik daripada Kumpulan Wang Negara apa-apa wang yang

tidak disanggupkan ke atasnya, atau menambah wang yang hendak dibayar atau dikeluarkan atau ditarik balik dari pada Kumpulan Wang Negara itu;

- (e) berpakat menyelesaikan atau memaafkan apa-apa piutang Persekutuan;
- (f) menguntukkan pendapatan daripada se-satu cukai, atau bayaran itu kepada sebuah Negeri dalam Persekutuan, atau memberi wang kepada Negeri itu;
- (g) menerima wang untuk Kumpulan Wang Negara atau menyimpan atau mengeluarkan wang itu atau memeriksa kira-kira Persekutuan atau kira-kira Negeri dalam Persekutuan iaitu peruntukan-peruntukan mana yang dinyatakan oleh Menteri yang bertanggungjawab berkenaan dengan ke-wangan iaitu melebihi perkara kecil-kecil sahaja dan bukan suatu perkara besar, dengan memandang kepada tujuan-tujuan Rang Undang-undang atau pindaan itu.

(2) Sesuatu Rang Undang-undang atau pindaan tidak akan disifatkan sebagai Rang Undang-undang atau pindaan yang mengandungi syarat-syarat bagi perkara-perkara yang tersebut di atas tadi jika Rang Undang-undang atau pindaan itu hanya mengandungi syarat-syarat—

- (a) bagi mengenakan atau mengubah apa-apa denda atau hukuman kena bayar wang, atau membayar dan meminta bayaran lesen atau apa-apa bayaran atau upah kerana apa-apa kerja yang telah dijalankan;

Merentikan
kuatkuasa
Peraturan-
peraturan
Mesyuarat.

(b) bagi mengenakan, mengubah atau mengatur apa-apa cukai atau bayaran yang dikenakan oleh Peraturan Pentadbiran tempatan atau lain-lain badan bagi kegunaan tempatan.

82. (1) Kecuali dengan persetujuan Tuan Yang di-Pertua, Majlis tidak boleh membincangkan apa-apa Rang Undang-undang, pindaan, usul, atau rayuan, yang difikirkan oleh Tuan Yang di-Pertua akan merentikan kuatkuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat atau mana-mana jua di antaranya.

(2) Sesuatu masalah yang bertujuan hendak merentikan kuatkuasa mana-mana Peraturan Mesyuarat atau yang boleh menyebabkan terhenti kuatkuasa mana-mana Peraturan Mesyuarat adalah boleh dicadangkan hanya selepas dikeluarkan pemberitahu atau dengan persetujuan Tuan Yang di-Pertua.

Ahli-abli
yang tidak
dapat hadir.

83. Dengan tidak menyentuh perjalanan Perkara 52 dalam Perlembagaan, seseorang Ahli hendaklah memberitahu Setiausaha dengan seberapa segeranya jika ia tidak dapat menghadiri sesuatu mesyuarat Majlis.

Menggunakan
Ahli sebagai
professional.

84. Seseorang Ahli tidak dibenarkan hadir di hadapan Majlis atau di hadapan apa-apa Jawatankuasa sebagai professional.

Orang-orang
luar.

85. (1) Orang-orang luar dibenarkan hadir menyaksikan mesyuarat dalam Dewan Majlis mengikut apa-apa peraturan yang dikeluarkan oleh Tuan Yang di-Pertua dari satu masa ke satu masa.

(2) Jika siapa-siapa Ahli memberitahu ada orang-orang luar hadir, maka Pengerusi hendaklah dengan serta-merta mengemukakan masalah "*Ia-litu orang-orang luar hendaklah keluar*" bagi diputuskan dengan tidak dibenarkan dibahas atau dipindah.

(3) Bila baik pada fikirannya, Pengerusi boleh memerintahkan orang-orang luar keluar daripada Dewan Majlis sama sekali atau daripada mana-mana bahagian Dewan Majlis.

(4) Tuan Yang di-Pertua hendaklah menahan siapa-siapa orang luar yang nampak olehnya masuk dengan tidak mendapat kebenaran, atau yang diberitahu kepadanya ada dalam mana-mana bahagian Dewan Majlis atau tempat pemerhati dan juga tiap-tiap orang luar yang telah dibenarkan masuk tetapi berkelakuan tidak baik, atau yang enggan keluar apabila orang-orang luar diperintahkan keluar pada masa Majlis atau Jawatankuasa sebuah-buah Majlis bersidang.

86. Tuan Yang di-Pertua boleh memberi kebenaran am kepada wakil apa-apa akhbar kerana menghadiri persidangan Majlis mengikut apa-apa aturan yang dikeluarkannya dari satu masa ke satu masa. Jika wakil itu melanggar aturan-aturan itu, maka kebenaran itu boleh ditarik balik.

Wakil-wakil Akhbar.

87. Jumlah wang yang akan dibayar atau ditawarkan untuk perbelanjaan seseorang saksi yang dipanggil hadir a'au dipanggil mengeluarkan apa-apa surat, hendaklah sama banyak dengan belanja yang boleh dibayar kepadanya

Perbelanjaan saksi.

jika sekiranya ia dipanggil jadi saksi di mahkamah mengikut aturan-aturan yang berjalan kuatkuasanya di bawah undang-undang berkenaan dengan peraturan kesalahan jenayah:

L.N. 658/54.

Tetapi disyaratkan iaitu masa menjalankan aturan-aturan itu bila-bila disebutkan Hakim hendaklah difahamkan maksudnya Tuan Yang di-Pertua dan bila-bila disebutkan Pendaftar Mahkamah Tertinggi hendaklah difahamkan maksudnya Setiausaha.

Tafsir.

88. Dalam Peraturan-peraturan Mesyuarat ini perkataan-perkataan atau kalimah yang disebutkan di bawah ini adalah mengandungi makna yang diterangkan itu kecuali jika karinah ayatnya berkehendakkan pengertian yang lain—

“persidangan” ertinya ialah tempoh dijalankan persidangan Dewan dengan tidak berhenti-henti dan termasuk tempoh Majlis bersidang sebagai Jawatankuasa;

“mesyuarat” ertinya ialah persidangan atau persidangan-persidangan Majlis mula daripada permulaan Majlis bermesyuarat selepas dipanggil mesyuarat pada bila-bila masa juga dan habisnya apabila Majlis ditangguhkan selama lebih daripada empat belas hari atau, dengan tidak ditentukan haribulan mesyuarat akan datang atau setelah tamat sesuatu penggal Parlimen;

“penggal Parlimen” ertinya ialah persidangan-persidangan Majlis mula daripada permulaan Majlis bermesyuarat selepas berhenti atau dibubarkan Parlimen dan

habisnya apabila Parlimen diberhentikan atau dibubarkan dengan tidak diberhentikan terlebih dahulu;

perkataan “Menteri” hendaklah difahamkan termasuk Timbalan Menteri;

kalimah “ahli yang bukan ahli kerajaan” hendaklah difahamkan ahli yang bukan ahli Kerajaan;

kalimah “Jawatankuasa Pilihan” hendaklah difahamkan termasuk Jawatankuasa Pilihan Khas (yakni, sebuah Jawatankuasa selain dari pada Jawatankuasa Penggalan Parlimen) atau Jawatankuasa Pilihan Khas Penggalan Parlimen, ikut mana yang dikehendaki.

89. Keputusan Tuan Yang di-Pertua berkenaan dengan sebarang perkara tafsir dalam mana-mana jua Peraturan Mesyuarat ini dan berkenaan dengan perkara kelaziman adalah “tertakluk kepada sesuatu usul sebenarnya yang diusulkan bagi maksud itu,” muktamad. Tuan Yang di-Pertua dari satu masa ke satu masa, boleh mengeluarkan petua-petua berkenaan dengan perkara-perkara ini.

90. Semua perkara yang tidak disyaratkan terang-terang dalam Peraturan-peraturan ini dan semua perkara berkenaan dengan menjalankan Peraturan-peraturan ini pada perkara satu-persatunya hendaklah diaturkan menurut cara yang tidak berlawanan dengan Peraturan-peraturan ini sebagaimana yang diperintahkan oleh Tuan Yang di-Pertua dari satu masa kesatu masa; dan masa hendak mengeluarkan perintah demikian itu.

Tuan Yang di-Pertua hendaklah memandang kepada adat kelaziman dalam Negeri-negeri Commonwealth sepanjang yang boleh dipakaikan kepada perjalanan Majlis.

91. Pada menjalankan kuasa-kuasa menurut Fasal (1) dalam Perkara 61 dalam Perlembagaan, bila-bila seorang Menteri yang bukan Ahli Dewan Negara mengambil bahagian dalam perjalanan mesyuarat Majlis, maka Menteri itu adalah terserah kepadanya semua kuasa-kuasa dan kebebasan-kebebasan yang diberi kepada Ahli-ahli Majlis oleh Peraturan-peraturan ini dan, dengan tidak merosakkan amnya kuasa-kuasa dan kebebasan-kebebasan tersebut, apabila Menteri itu berucap kepada Majlis atas apa-apa usul Kerajaan maka ia tetaplah ada semua kuasa dan kebebasan yang ada pada pencadang usul demikian itu.

FAHRASAT

(*Angka-angka itu menunjukkan bilangan Peraturan Mesyuarat*)

Ahli-ahli

- Apabila tiada dapat hadir, 83
- Ditegur oleh Pengerusi, 41
- Disebutkan nama oleh Pengerusi, 43 (2), (3), (4)
- Digantung kerja sebagai ahli, 43 (5)
- Faedah kewangan, 35 (7), 47 (5), 50 (4), 34 (7), 46, (7), 49 (4)
- Kedatangan, dimasukkan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 8 (4)
- Kelakuannya dalam mesyuarat, 40
- Kelakuan tiada senonoh, 43
- Kerusi, menguntukkan bagi ahli-ahli, 3
- Menengok rekod-rekod dan surat-surat yang dibentangkan dalam Majlis, 8 (5), (6)
- Mengangkat sumpah, 4 (1), (2), (3)
- Memakai orang sebagai professional, 84
- Mengeluarkan rayuan, tanggungannya, 18 (1) (a), 18 (2) (c)
- Penerangan sendiri, 24
- Salinan ucapan—
  - Boleh dibetulkan, 9 (3), (4)
  - Diberikan kepada ahli-ahli, 9 (2)

Aturan Urusan Mesyuarat

- Menghantar kepada ahli-ahli, 8 (2)

Bahasa, 7—

- Bahasa rasmi, 7
- Bahasa diadab, 35 (4)

Belah-bahagian

- Ahli-ahli yang meminta diadakan belah-bahagian, 45 (4)
- Cara menjalankannya, 46 (1), (2), (3)
- Dimasukkan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 8 (4), 46 (1)
- Kesilapan undi, 46 (4)
- Penghitung undi, melantik penghitung undi, 45 (4)
- Suara, bersetuju, 46 (2)
- Tidak sah jika tidak cukupbilang, 12 (5)
- Undi pemutus, 46 (3)

Buku Mesyuarat

- Boleh ditengok oleh ahli-ahli, 8 (5)
- Hal-hal yang hendak dimasukkan di dalamnya, 8 (5)
- Menyediakannya, 8 (5)

Cukupbilangan dalam Jawatankuasa sesebuah Majlis, 13

- Aturan membilang ahli-ahli, 12 (3), (4)
- Dalam belah-bahagian, 12 (5)
- Jika tidak cukupbilang, 12 (3)
- Tidak termasuk Pengerusi, 12 (1)

Commonwealth

- Kelaziman Majlis Parlimen, 90

Dewan Rakyat

- Peratusan daripada Dewan Rakyat—
  - Apabila Majlis bersidang, 65 (1)
  - Membacanya, 65 (2)
  - Menyampaikan kepada Tuan Yang di-Pertua, 71 (2)
- Peratusan kepada Dewan Rakyat, 64

Dewan Rakyat, Rang Undang-undang daripadanya

- Bacaan Kali Yang Pertama, dimasukkan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 66 (3)
- Bacaan Kali Yang Kedua, pemberitahu, 66 (2)
- Dijaga oleh ahli, 66 (2)
- Dibentangkan di atas Meja, 66 (1)
- Menuliskan nama ahli, 66 (3)
- Perutusan berkenaan dengannya, 69 (1) (b), 70 (2)

Had Perbahasan

- Berkenaan dengan pindaan, 37 (1), (3), (4)
- Berkenaan dengan Rang Undang-undang, 37 (1), 54 (1), 60 (1)
- Berkenaan dengan usul, 37 (1); menangguhkan mesyuarat, 37 (1), (2); menangguhkan perbahasan, 37 (5); dalam Jawatankuasa, 37 (5)
- Perkara yang berkaitan, 37 (1), (2)

Jawatankuasa Pemilih (*lihat juga* Jawatankuasa Pilihan)

- Ahli-ahlinya, 70 (2)
- Kuasanya, 70 (2)
- Melantiknya, 70 (2)

Jawatankuasa Hak dan Kebebasan (*lihat juga* Jawatan-kuasa Pilihan)

- Ahli-ahlinya, 72 (1)
- Aturan dalam mesyuaratnya, 72 (2)
- Kewajipannya, 72 (1)
- Kuasanya, 72 (1)

Jawatankuasa sesebuah Majlis

- Cukup bilang, 12 (1), (4)
- Pengerusinya, 6 (4)
- Penyata rasmi mesyuarat, 9 (1)
- Waktunya direntikan perjalanan mesyuarat, 15 (2)

Jawatankuasa Pilihan

- Ahli-ablinya—
  - Memilihnya, 74 (1)
  - Melantiknya, 74 (1), 75 (7)
- Belah-bahagian, 76
- Cukupbilang, 75 (3)
- Kebenaran memaklumkan fikiran dan percakapan, 75 (2)
- Kebenaran memaklumkan butir-butir keterangan, 75 (2)
- Kebenaran hendak mengeluarkan pernyataan khas, 78 (2)
- Keterangan yang dikeluarkan kepadanya—
  - Menyiarkannya, 77
  - Menghantar kepada saksi, 75 (10)
  - Yang tidak berkaitan, boleh enggan mendengar, 75 (11)
- Kuasa memanggil orang dan meminta keluarkan surat, 75 (2)
  - Mesyuarat-mesyuaratnya—
    - Bila masanya bersidang, 75 (6)
    - Masa dan tempatnya, 75 (5)
  - Peraturan yang dipakaikan kepada semua Jawatankuasa Pilihan, kecuali jika ada syarat lain dalam Peraturan Mesyuarat, 73, 75 (1)
  - Peringatan Perjalanan Mesyuarat, halnya hendaklah dituliskan, 78 (4)
  - Perjalanan mesyuarat, tidak boleh disebutkan dalam pertanyaan, 22 (1) (e)
- Penyatanya—
  - Dibentangkan di atas Meja Majlis, 78 (3)
  - Membawa ke dalam mesyuarat, 78 (3)
  - Mengecapnya, 78 (3)
  - Menimbangkan, 75 (12) (b) (c)
  - Penyata Khas, 78 (2)

Jawatankuasa Pilihan—(sambungan)

Saksi—

Memanggilnya, 75 (9)

Yang berdegil, boleh enggan didengar cakapnya,
75 (11)

Jawatankuasa Pilihan Bersama

Kuasa-kuasanya, 79 (c)

Melantiknya, 79

Pengerusi dipilih atau dilantik, 80 (1)

Penyatanya—

Dibawa ke dalam mesyuarat, 80 (2)

Syarat-syarat Peraturan Mesyuarat berkenaan
dengannya, 80 (2)

Peraturan mesyuaratnya, 80 (1)

Usul-usul hendak menubuhkan, 79 (a)

Jawatankuasa Peraturan Mesyuarat

Ahli-ahlinya, 73 (1)

Kewajipannya, 73 (1)

Melantiknya, 73 (1)

Pindaan kepada Peraturan-peraturan Mesyuarat, aturan-
nya 73 (2)

Jawatankuasa Dewan

Ahli-ahlinya, 71 (1)

Kewajipan-kewajipannya, 71 (1)

Peringatan mesyuarat dihantar kepada semua ahli
Majlis, 71 (2)

Keputusan atas Masalah

Pihak mana yang banyak ahli-ahli mengundi, 44

Keputusan Majlis

Dimasukkan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 8 (4)

Kerusi-kerusi

- Menguntukkannya, 3 (1) (2)
- Penerangan sendiri oleh ahli-ahli, 24
- Masanya hendak dikeluarkan, 13 (1) (l)
- Penerangan yang disediakan terlebih dahulu, hendak-lah diberikan kepada Tuan Yang di-Pertua, 24

Majlis, Menangguhkan Majlis menurut Peraturan Mesyuarat, 17

Usul kerananya—

- Lucut cadangan pada masa diganggu, 17 (3)
- Masanya mencadangkan, 17 (3)
- Masa dan caranya meminta izin mencadangkan, 13 (1) (h), 17 (1)
- Menghadkan berapa usul dalam satu persidangan, 17 (5)
- Pemberitahu bersurat berkenaan dengan perkara yang hendak dibincangkan, 17 (2)
- Urusan yang ditangguhkan, dimulakan lepas pukul 4.30 petang, 17 (4)

Menangguhkan Majlis

- Dengan tidak dikemukakan, 16 (4), 17 (4)
- Dengan tidak ditentukan hari mesyuarat akan datang, 10 (2)
- Hingga hari lain, 11 (2)
- Hingga hari esok, 11 (2)
- Jika berbangkit huru-hara besar, 43 (8)
- Kerana tidak cukupbilang, 12 (3)

Usul menangguhkan Majlis

- Dicadangkan oleh ahli Kerajaan, 15 (3)
- Masanya mengeluarkan usul, 11 (2), 15 (1), (3)
- Masalah dikemukakan, 16 (4)
- Menghadkan bilangan ahli yang boleh bercakap dan lamanya dibenarkan tiap-tiap seseorang itu boleh bercakap, 16 (2), (3)
- Pemberitahu hendak menangguhkan mesyuarat, 16 (2)
- Perkara-perkara yang boleh dikeluarkan, 16 (1)

Masalah, memutuskannya, 44

Masalah daripada Pengerusi

- Cara mencadangkan, 32 (4)
- Cadangan, berkenaan dengan usul, 32 (1)
- Keputusan dimasyhurkan oleh Pengerusi, 45 (3)
- Mengemukakan, 32 (2), (3)
- Pindaan kepadanya, 29 (4), 32, 56 (5)
- Yang telah dikemukakan semua sekali—
  - Apabila telah dipungu undi, 45 (2)
  - Tiada siapa boleh bercakap lagi lepas itu, 45 (2)

Mesyuarat

- Mula-mula lepas Pilihan Raya—
  - Aturan Urusan Mesyuarat, 1
  - Mengaturkan kerusi ahli-ahli, 3 (1)
  - Pemberitahu, 8 (1)

Orang-orang Luar

- Biadab, 85 (4)
- Tiada Kebenaran, 85 (4)
- Dikeluarkan, 85 (2), (3)
- Membenarkan hadir menyaksikan mesyuarat, 85 (1)

Pemberitahu

- Aturan Urusan Mesyuarat, 8 (2), 10 (3)
- Berkenaan dengan perkara yang hendak dikeluarkan apabila ditangguhkan mesyuarat, 16 (2)
- Berkenaan dengan pindaan kepada Rang Undang-undang, 26 (6)
- Berkenaan dengan mesyuarat-mesyuarat dan penggal-penggal mesyuarat, 8 (1), 10 (2), (3)
- Berkenaan dengan usul—
  - Cara mengeluarkannya, 26 (1)
  - Dimasukkan dalam Buku Mesyuarat, 8 (5)

Penberitahu—(sambungan)

- Mengubah susunan cakap, 27
  - Mengecap dan menghantar kepada ahli-ahli, 26
24, (6)
  - Melonggarkan syarat mengecap, 25 (a)-(r)
  - Menarik balik, 28
  - Mesti dikeluarkan, 25
  - Penggal baharu, 8 (1)
  - Tandatangan, 26 (2)
  - Tempohnya, 26 (3)
  - Yang tidak betul atau tidak menurut peraturan,
26 (5)
- Pertanyaan kepada Menteri, 20 (1), (2)

Pengerusi

- Cukup-bilangan tidak termasuk pengerusi, 12 (1)
- Keputusannya muktamad berkenaan dengan peraturan,
42
- Makna “Pengerusi”, 6 (5)

Peraturan Mesyuarat

- Aturan berkenaan dengan pindaan, 73 (2)
- Merentikan kuatkuasa, 82 (1)
- Findaan hendak meminda Peraturan Mesyuarat, 73 (2)
- Tafsir, 88
- Peraturan-peraturan berbahas—
  - Bahasa biadab, 35 (4)
  - Bercakap lebih daripada sekali, 34 (3), (4)
  - Berulang-ulang menyebutkan perkara yang telah
disebutkan 43 (1)
  - Cakap Pengerusi hendaklah didengar dengan diam,
41
  - Faedah kewangan diri sendiri, 34 (7)
  - Hal tiada kena-mengena, 43 (1)
  - Masa dan cara bercakap, 34 (1)

Peraturan Mesyuarat—(sambungan)

- Masalah baharu bercakap, sekali lagi, 34 (5)
- Membaca ucapan, 34 (6)
- Mendahului perbahasan, 38
- Mendatangkan sangkaan jahat, 35 (6)
- Mengganggu, 36
- Mengeluarkan masalah-masalah yang telah diputuskan, 35 (3)
- Menyebut perkara-perkara yang sedang dalam timbangan mahkamah, 35 (2)
- Menyebut nama anu-anu, 35 (6), (7), (8)
- Percakapan hendaklah diarahkan kepada Pengerusi, 34 (1)
- Perkara-perkara Peraturan, keputusan Pengerusi, 42
- Perkara-perkara yang berkaitan, 34 (1), 37 (1), (2)
- Perkataan-perkataan derhaka, mengasut kuasa Kerajaan dan lain-lain perkataan yang harus membangkitkan perasaan bersakit-sakit hati dan bermusuhan-musuhan, 35 (a)

Perbahasan

Menutupnya—

- Bila masanya boleh dicadangkan ditutup, 39 (1)
- Dikehendaki sebilangan ramai ahli yang bersetuju, 39 (3)
- Masalah atas usul, hendak diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas, 39 (1); hendaklah dikemukakan dengan scrita-merta, 39 (1)
- Masalah yang belum diputuskan, 39 (2)

Perdana Menteri

Masa Majlis dalam tangguhan, boleh meminta diadakan mesyuarat dahulu daripada hari yang ditetapkan, 10 (3)

Menetapkan urusan mesyuarat, 10 (3)

Persidangan dan Penggal-penggal Majlis

Maknanya, 88

Masa dan tempatnya 10 (1), (2)

Pemberitahu, 10 (2)

Persidangan

Aturan Urusan Mesyuarat, dihantar kepada ahli-ahli, 8 (2)

Ditangguhkan apabila habis mesyuarat, 15

Masanya mengganggu persidangan, 15 (2)

Menempohkan persidangan—

Jika berlaku kacau-bilau besar, 43 (8)

Pada bila-bila masa oleh Pengurus, 11 (3)

Pukul berapa dimulakan, 11 (1)

Urusan Kerajaan didahulukan daripada semua urusan yang lain-lain, 14 (1).

Tuan Yang di-Pertua boleh melantik seorang ahli jadi Pengurus sementara, 6 (3)

Perutusan

Daripada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, dalam Aturan Urusan Mesyuarat, 13 (1) (a)

Daripada Dewan Rakyat, 65

Kepada Dewan Rakyat, 64

Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri

Boleh dikeluarkan oleh siapa-siapa ahli lain, 23 (2)

Cara mengeluarkan dan menjawabnya, 23 (1), (2)

Jawapan bertulis daripada Menteri, 23 (2), (6)

Masanya yang diuntukkan, 23 (5)

Masanya mengeluarkan pertanyaan, 13 (c) (g)

Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri—(sambungan)

- Menangguhkan, 23 (2)
- Menarik balik pertanyaan, 23 (2)
- Menteri boleh enggan menjawab, 22 (4)
- Pemberitahu, 21 (1), (2)—
  - Dimasukkan dalam Buku Mesyuarat, 8 (5)
- Peraturan berkenaan dengan gaya dan isi pertanyaan, 22 (1)
- Perkara-perkara yang boleh dikeluarkan, 20 (1), (2)
- Pertanyaan tambahan, 23 (3)
- Tidak boleh dijadikan helah hendak berbahas, 23 (4)
- Untuk dijawab mulut—
  - Yang dihadapkan kepada ahli-ahli selain daripada Menteri, 20 (2)
- Yang tidak dibenarkan
  - sebab-sebabnya, hendaklah diberitahu kepada ahli yang bertanya 22 (3)
- Dihadkan banyaknya, 21 (3)
- Jawapan bertulis, 21 (3)
- Menandakannya, 21 (3)

Rang Undang-undang

- Akan Batal, 62A
- Berkenaan dengan cukai, perbelanjaan dan sebagainya, 81
- Bacaan Kali Yang Kedua—
  - Pemberitahu, 47, 52 (1)
  - Perbahasan, 52 (3)
  - Usul mencadangkan bacaan kali yang kedua, 52 (3)
- Bacaan Kali Yang Ketiga, 56 (13), 59 (2)—
  - Membetulkan kesilapan sebelum dikemukakan, 60 (2)
  - Usul, pindaan dan had perbahasan, 60 (1)

Rang Undang-undang—(*sambungan*)

Diluluskan oleh Dewan Negara, dihantar kepada Dewan Rakyat, 64 (1), (2)

Fasal-fasal dibahagikan kepada fasal-fasal, diberi nombor, 50 (1) (a)

Gaya Rang Undang-undang, 50 (1)

Isi-isinya, jangan keluar daripada tujuan kepalanya, 50 (1) (c)

Jawatankuasa sescbuah Majlis—

Asas Rang Undang-undang tidak boleh dibahaskan dalam Jawatankuasa, 54 (1)

Aturan dalam Jawatankuasa, 56

Fasal-fasal, menangguhkannya, 56 (6)

Fasal-fasal baharu, menimbangkannya, 56 (7), (8); pindaan kepadanya, 56 (8); masalah-masalah dicadangkan, 56 (8)

Jadual-jadual, menimbangkannya, 56 (9)

Kalimah mengundang-undangkan, tidak dikehendaki dikemukakan, 56 (11)

Kepala Rang Undang-undang, pindaan kepadanya, 54 (2), 56 (11); tidak boleh dikemukakan, 56 (11)

Menamatkan perjalanan mesyuarat, 56 (12); jalan-kan urusan, usul kerana itu, 55

Menamatkan perjalanan mesyuarat, 56 (12), (13); usul memaklumkan kepada Majlis masalah atasnya hendaklah diputuskan dengan tidak dibenarkan dipinda atau dibahas, 56 (12)

Pendahuluan, menimbangkannya, 56 (10); pindaan kepadanya, 56 (10)

Pindaan dalam Jawatankuasa, 54 (2); tidak dibenarkan, 56 (3), (4); cara mencadangkan masalah, 56 (5)

Jawatankuasa Pilihan—

Peraturan dalam Jawatankuasa Pilihan, 57

Pindaan dalam Jawatankuasa Pilihan, 57 (2)

Kepala fasal-fasal yang ada di tepi muka surat, 51 (1) (b)

Rang Undang-undang—(*sambungan*)

Menghantar kepada Jawatankuasa, 53—

Usul kerana itu, 53; masalah dikemukakan serta-merta dan diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas, 53

Masalah berkenaan dengannya, bagi bacaan kali yang kedua bagi apa-apa Rang Undang-undang lain yang mengandungi syarat-syarat yang sama maksudnya, tiada boleh dicadangkan dalam penggal itu juga, 62

Membahagikan kepada ahli-ahli, 50 (3), 52 (2)

Menghantar balik kepada Jawatankuasa, 58 (1)

Menghantar balik Rang Undang-undang yang dimaklumkan oleh Jawatankuasa Pilihan kepada Jawatankuasa sesebuah Majlis, 59 (3)

Menarik balik, 61

Menepati Peraturan-peraturan Mesyuarat, 50 (1) (d), 50 (2)

Penerangan ringkas, 50 (3)

Penyata Jawatankuasa Pilihan—

Ditimbangkan oleh Majlis, 59

Pindaan-pindaan kepadanya, mengenai cukai, perbelanjaan dan sebagainya, 51 (4), 81

Pihak yang dikenai olehnya, 51

Pindaan Dewan Rakyat—

Apabila tidak disetujukan, apa aturannya, 68

Jawatankuasa bagi merangkakan sebab-sebab tidak bersetuju dengan pindaan Dewan Rakyat, 68 (4); Cukupbilang, 74 (4); penyatanya, 68 (4); dimasukkan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 68 (4)

Memasukkan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 67 (2)

Mengecapnya, 67 (2); dimasukkan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 67 (2)

Pindaan kepada pindaan Dewan Rakyat, 68 (1) (3); pemberitahu, 74 (1) (a)

Rang Undang-undang—(sambungan)

Usul hendak membahagi-bahagikan pindaan, 74 (1); pemberitahu, 68 (1) (a)

Daripada Ahli-ahli Private—

Bacaan Kali Yang Pertama, 48 (3)

Bacaan Kali Yang Kedua, 48 (5)

Mengecap dan menghantar kepada ahli-ahli 48 (4)

Menghantar kepada Menteri, 48 (4)

Penyata berkenaan dengannya, 48 (4)

Permintaan hendak mengeluarkan, 48 (1); gayanya, 48 (2); tujuan-tujuan dan perkara-perkara besar, 48 (1); menghantar kepada Setiausaha, 48 (2)

Salinannya dihantar kepada Setiausaha, 48 (3)

Daripada Kerajaan—

Bacaan Kali Yang Pertama, 47

Membawa ke dalam mesyuarat, 47; masanya, 13 (1) (m)

Mengecapnya, 47; dilonggarkan syarat berkehendak dicap, 63

Private dan Campuran—

Belanja memajukannya, 49 (8)

Bacaan kali yang pertama, 49 (1)

Diiklaskan, 49 (1)

Hak-hak Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan lain-lainnya, 49 (2)

Jawatankuasa, dihantar kepada, 49 (3); saedah kewangan bagi dari ahli-ahli, 49 (4) (a); pemasyoran ahli-ahli, 49 (4); keterangan, 49 (5); dimaklumkan kepada Majlis, 49 (6); memasukkan fasal-fasal baharu, 49 (7); pindaan-pindaan dalam Jawatankuasa, 49 (6)

Mengecap dan menghantar kepada ahli-ahli, 49 (1)

Rayuan, 49 (3)

Salinannya dihantar kepada Setiausaha, 49 (1)

Rang Undang-undang Perbekalan

Bacaan Kali Yang Pertama dan Kedua—

Pada hari dibawa itu juga, 47

Bacaan Kali Yang Ketiga, 53 (2)

Rang Undang-undang Perbekalan, Tambahan

Bacaan Kali Yang Ketiga, 53 (2)

Rayuan-rayuan

Ahli-ahli tiada boleh membawa rayuan sendiri 18 (2) (c)

Bahasanya hendaklah beradab, 19 (1) (a), 18 (2) (e)

Berkenaan dengan Rang Undang-undang, 50 (3), 52

Doa, 18 (2) (a)

Dihantar kepada Jawatankuasa Pilihan, 18 (4) (d)

Meminta pemberian, sanggupan atau perbelanjaan daripada wang Kerajaan, dan sebagainya, 18 (1) (b)

Memperkenankan dan ditandatangan oleh Tuan Yang di-Pertua, 18 (2) (d)

Membawa ke dalam mesyuarat, 18 (1) (a)—

Aturannya, 18 (3), (4)

Masanya, 13 (i), (f)

Menyebutkan perbahasan dan sebagainya, 18 (4), (6)

Tandatangan, 18 (2) (a), (d)

Usul mencadang hendak dibacakan, 18 (4) (a)—

Tiada boleh dibahas, 18 (4) (b)

Rekod dan Surat-surat

Boleh ditengok, 8 (6)

Menyimpannya, 8 (6)

Risalat-risalat Mesyuarat

- Bolch ditengok oleh ahli-ahli, 8 (6)
- Diperintahkan terbentang di atas Meja, 19 (2)
- Dibawa ke dalam mesyuarat, hendaklah dituliskan dalam Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 19 (3)
- Disifatkan telah dibawa ke dalam mesyuarat, 19 (2)
- Menyimpannya, 8 (6)
- Siapa yang membawa ke dalam mesyuarat, 19 (1)

Saksi, Belanjanya, 87

Setiausaha—

- Kewajipannya berkenaan dengan Rang Undang-undang, 50
- Kewajipannya berkenaan memilih Tuan Yang di-Pertua, 2 (3)—(7)
- Menetapkan kerusi bagi Mesyuarat Pertama, 2
- Menghantar salinan pemberitahu mesyuarat dan penggal-penggal mesyuarat, 8 (1); 10 (2)
- Menghanter Aturan Urusan Mesyuarat, 8 (2)
- Menjalankan Sumpah, 4 (1)
- Menjaga kerja menyediakan salinan ucapan, 9 (1)
- Menyimpan Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 8 (3)
- Menyediakan Buku Mesyuarat, 8 (5)
- Tertanggung menjaga rekod dan surat-surat, 8 (6)

Sokongan Kerajaan

Usul berkehendakkan sokongan kerajaan, 25 (2)

Sumpah

- Caranya, 4 (1)
- Dijalankan oleh Setiausaha, 4 (1)
- Ikrar, ganti sumpah, 4 (4)

Sumpah---(sambungan)

Masanya ahli-ahli baharu, mengangkat sumpah, 13
(1) (c)

Mengangkat sumpah—

Ahli-ahli, 4 (2); pada masa Majlis dalam tangguhan,
4 (3)

Tertib dalam Majlis

Ahli digantung kerja sebagai ahli, 43 (3), (5), (6)

Jika berbangkit kacau-bilau besar, kuasa Pengerusi,
43 (8)

Kelakuan Ahli-ahli, 40

Kelakuan tiada senonoh, 43 (2)

Mengeluarkan ahli-ahli, 43 (2), (5), (7)

Menyebutkan nama ahli, 43 (2), (3), (4)

Pengerusi hendaklah didengar cakapnya dengan diam,
41

Perkara-perkara peraturan, keputusan Tuan Yang di-Pertua adalah muktamad, 42, 89

Perkara-perkara tiada berkaitan, berulang-ulang menyebutkannya, 43 (1)

Usul menggantung daripada jadi ahli, 43 (3)

Tuan Yang di-Pertua tertanggung menjaga peraturan,
42 (3)

Timbalan Tuan Yang di-Pertua

Memilihnya, 5—

Aturan memilihnya, 5 (2)

Tuan Yang di-Pertua

Apabila tiada hadir, 6 (2)

Boleh menempohkan mesyuarat pada bila-bila masa,
11 (3)

Cukupbilang tidak termasuk Tuan Yang di-Pertua,
12 (1)

Tuan Yang di-Pertua—(sambungan)

Dalam masa tangguhan, boleh memanggil mesyuarat dahulu daripada hari yang ditetapkan bagi mesyuarat, 10 (3)

Jadi Pengerusi Jawatankuasa sesebuah Majlis, 6 (4)

Keputusannya berkenaan dengan peraturan Mesyuarat, mentafsirkan maksud Peraturan Mesyuarat dan apa-apa perkara kelaziman, 42, 89

Kuasa-kuasanya yang tinggal lagi, 90

Menandatangani Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat, 8 (4)

Menandatangani rayuan-rayuan, 18 (2) (d)

Melantik ahli Pengerusi sementara, 6 (3)

Memerintahkan bagaimana hendak dicap Penyata Rasmi, 9 (2)

Memilihnya, 1

Aturan memilih Tuan Yang di-Pertua, 2

Usul mencadangkan ahli dipilih jadi Pengerusi, hendaklah diputuskan dengan tidak boleh dibahas, 2 (2)

Menetapkan hari mesyuarat, jika Majlis ditangguhkan dengan tidak ditetapkan hari mesyuarat, 10 (2)

Menetapkan hak ahli-ahli hendak bercakap bila dikeluarkan usul menangguhkan mesyuarat, 16 (2)

Menguntukkan kerusi kepada ahli-ahli, 3 (1)

Mengetuakan mesyuarat sebagai Pengerusi, 6 (1)

Menyebutkan nama ahli, 43 (2), (3)

Mengangkat sumpah, 4 (1)

Termasuk lain-lain ahli yang jadi Pengerusi kecuali jika disebutkan terang-terang iaitu tidak termasuk Tuan Yang di-Pertua, 6 (5)

Tertanggung menjaga tertib dalam mesyuarat, 42

Undi pemutus, 44 (1)

Ucapan, salinannya

Membetulkan kesilapan, 9 (4)

Mengeluarkannya, 9 (2), (3)

Menyediakan jadi buku, 9 (1)

Salinan dihantar kepada ahli-ahli, 9 (2)

Urusan Mesyuarat

Aturan Urusan Mesyuarat, 13

Memulakan balik urusan mesyuarat, setelah selesai usul menangguhkan mesyuarat menurut Peraturan 17, 17 (4)

Menangguhkan mesyuarat apabila habis urusan mesyuarat, 15

Urusan Kerajaan—

Ditetapkan oleh Perdana Menteri apabila Majlis dipanggil dalam tangguhan, 10 (3)

Peraturannya, sebagaimana yang baik pada pandangan Kerajaan, 14 (2)

Peraturan berkenaan dengan urusan Ahli Private, 14 (1)

Urusan yang tertentu, bebas daripada diganggu, 11 (1)—

Usul kerana ini, hendaklah diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas, 11 (1)

Usul berkenaan dengan susunannya, masa mencadangkan, 13 (1) (u)

Yang ditetapkan bagi hari mesyuarat kemudian dimasukkan dalam Buku Mesyuarat, 8 (5)

Undi, membuang

Kerana menentukan boleh berekakap apabila ditangguhkan mesyuarat, 16 (2)

Memilih Tuan Yang di-Pertua, 2 (3)—(7)

Undi, mengundi

Ahli-ahli yang tiada hadir, 44 (2)

Faedah kewangan ahli, 46 (5)

Memungut suara, 45 (3)

Usul membatalkan undi, 46 (5)

Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat

Boleh ditegok oleh ahli-ahli, 8 (6)

Dihantar kepada ahli-ahli, 8 (3)

Undi-undi dan Perjalanan Mesyuarat—(sambungan)

- Daftar belah-bahagian, 46 (1)
- Disimpan oleh Setiausaha, 8 (3)
- Ditandatangan oleh Tuan Yang di-Pertua, 8 (4)
- Hal-hal yang hendak dituliskan di dalamnya, 8 (4)
- Kesilapan, 8 (4)
- Menyimpannya, 8 (6)
- Pemberitahu-pemberitahu usul ditarik balik, 28 (2)
- Penyata Jawatankuasa berkenaan dengan pindaan-pindaan Dewan Rakyat, 68 (4)
- Pindaan Dewan Rakyat—
  - Penyata Jawatankuasa, 68 (4)
  - Perintah mengecapnya, 67 (2)

Usul

- Hendak diambil perkara lain dengan tidak mengikut susunan—
  - Boleh dikeluarkan dengan tidak berkehendakkan pemberitahu, 13 (2)
  - Hendaklah diambil dahulu daripada urusan-urusan lain, 13 (2)
- Menangguhkan mesyuarat apabila habis urusan—
  - Ahli-ahli mencadangkan, 15 (3)
  - Kerana merundingkan perkara kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan, 17
  - Masa mengeluarkannya, 15 (1), (3)
  - Perbahasan atasnya, 16 (!)
- Menyokongnya, 30 (1)
- Dalam Jawatankuasa, 30 (2)
- Menarik balik, 33 (1), (2)
- Pindaan kepadanya—
  - Dibebaskan urusan tertentu daripada diganggu—
    - Boleh dicadangkan pada bila-bila masa, 11 (1)
    - Diputuskan dengan tidak boleh dipinda atau dibahas, 11 (1)

Usul—(sambungan)

- Hendaklah dengan surat, 31
- Masanya mencadangkan, 32 (3)
- Mengeluarkan perkara yang hanya boleh dikeluarkan dengan usul, 29 (3)
- Menyokongnya, 30 (!)
- Menarik balik, 33
- Meminda Peraturan Mesyuarat, 73 (2)
- Menangguhkan mesyuarat kepada haribulan lain—
Masanya hendak dicadangkan, 11 (2)
- Meminta pemberian, sanggupan atau perbelanjaan wang Kerajaan dan sebagainya, 25 (2)
- Perbahasan berkenaan dengan pindaan, 32 (1)
- Pindaan kepada pindaan, berkaitan, 29 (3); pindaan baharu, 32 (4) (*d*); masanya mencadangkan, 32 (5) (*a*)
- Yang ditarik balik boleh dieadangkan semula, 33 (1)

Usul Ahli-ahli Private

- Susunannya dalam Aturan Urusan Mesyuarat, 14

Wakil Akhbar

- Kebenaran hendak hadir dalam mesyuarat Majlis, 86

PARLIAMENT

of

MALAYSIA

Standing Orders

of the

SENATE

MALAYSIA

(Fifth Edition: 1980)

TABLE OF CONTENTS

PUBLIC BUSINESS

Standing Order	Page
1. Election of Tuan Yang di-Pertua	127
2. Procedure for Election of Tuan Yang di-Pertua	127
3. Seating of Senators	129
4. The Oath	129
5. Election of Timbalan Tuan Yang di-Pertua	130
6. Tuan Yang di-Pertua	131
7. Official Languages	132
8. Duties of the Setiausaha	132
9. Official Reports	133
10. Sessions and Meetings	134
11. Sittings	135
12. Quorum	136
13. Order of Business	136
14. Arrangement of Public Business	137
15. Adjournment of the Senate..	138
16. Adjournment Motion—End of Sitting ..	138
17. Adjournment—Definite Matter of Urgent Public Importance	140
18. Petitions	141
19. Papers..	142
20. Questions	143
21. Notice of Questions	143
22. Contents of Questions	144
23. Manner of asking and answering questions	146
24. Personal Explanation	148
25. Notices of Motions	148
26. Manner of giving Notices	150

Standing Order		Page
27. Alteration of terms of Motion	152	
28. Notices withdrawn	152	
29. Amendments to Motions	152	
30. Seconding of Motions and Amendments..	153	
31. Amendments to Motions to be put in writing	153	
32. Manner of debating Motions and Amendments thereto	153	
33. Withdrawal of Motions and Amendments..	156	

RULES OF DEBATE

34. Time and Manner of Speaking	156
35. Contents of Speeches	158
36. Interruptions	159
37. Scope of Debate	160
38. Anticipation	160
39. Closure of Debate	161
40. Behaviour of Senators not speaking ..	162
41. Chair to be heard in silence	262
42. Decision of Chair Final	162
43. Order in the Senate	162
44. Decision of Questions	165
45. Collection of Voices	166
46. Divisions	166
47. Procedure as to Bills	167
48. Private Senators' Bills	168
49. Private and Hybrid Bills	168
50. Form of Bills..	170
51. Parties affected	172
52. Second Reading	172
53. Committal of Bills	173

Standing Order		Page
54. Functions of Committees on Bills ..		173
55. Committee of the whole Senate ..		174
56. Procedure in Committee of the whole Senate on a Bill		174
57. Procedure in Select Committee on a Bill ..		177
58. Recommittal of Bills reported from Com- mittee of the whole Senate		177
59. Proceedings on Bills reported from Select Committees		178
60. Third Reading		179
61. Withdrawal of Bills		180
62. Bills containing substantially the same provisions		180
62A. Lapsing of Bills		180
63. Waiver of Printing of Bills		181
64. Messages to the House of Representatives		181
65. Messages from the House of Representa- tives		181
66. First Reading of Bills brought from the House of Representatives		182
67. Consideration of House of Representatives' Amendments to Bills, etc.		182
68. Procedure on consideration of House of Representatives' Amendments to Bills, Amendments, etc.		183
69. Procedure on subsequent stages of Bills ..		185
70. Committee of Selection		186
71. House Committee		187
72. Committee of Privileges		187
73. Standing Orders Committee		188
74. Select Committees		188
75. Procedure in Select Committees		189

Standing Order		Page
76.	Divisions in Select Committees	192
77.	Premature publication of evidence ..	193
78.	Reports from Select Committees	193
79.	Joint Deliberations of Select Committees with Select Committees of the House of Representatives	195
80.	Procedure and Reports of Joint Select Committees	196
81.	Bills and Amendments involving taxation, expenditure, etc.	196
82.	Suspension of Standing Orders	198
83.	Absence of Senators..	198
84.	Employment of Senators in Professional Capacity	198
85.	Strangers	198
86.	Press	199
87.	Expenses of Witnesses	199
88.	Interpretation	200
89.	Rulings of Tuan Yang di-Pertua	201
90.	Residuary Powers	201
91.	Special provision concerning Ministers ..	201

PRAYER

Almighty God, who in Thy Wisdom and Goodness hast appointed the Offices of Rulers and Parliaments for the welfare of society and the just government of men:

We beseech Thee to behold with Thy abundant favour us Thy servants whom Thou hast been pleased to call to the performance of important trusts in these lands:

Let Thy blessing descend upon us here assembled, and grant that we may treat and consider all matters that shall come under our deliberation in so just and faithful a manner as to promote Thy Honour and Glory and to advance the peace, prosperity and welfare of Malaysia and its inhabitants:

AMEN.

STANDING ORDERS

of the

SENATE

of

MALAYSIA

PUBLIC BUSINESS

1. Whenever there is a vacancy in the office of Tuan Yang di-Pertua the Senate shall, as soon as a quorum is present, proceed to elect Tuan Yang di-Pertua.

Election of
Tuan Yang
di-Pertua
2. The procedure for the election of Tuan Yang di-Pertua shall be as follows:

Procedure for
Election of
Tuan Yang
di-Pertua.

  - (1) Every Senator who wishes to propose a Senator for election as Tuan Yang di-Pertua shall ascertain previously that that Senator is willing to serve if elected, and shall notify the Setiausaha of his proposal at least two days before the meeting.
  - (2) A Senator addressing himself to the Setiausaha, shall propose some other Senator then present to the Senate for its Tuan Yang di-Pertua, and move "*That.....(naming the Senator) do take the Chair of the Senate as Tuan Yang di-Pertua*". The proposal shall be seconded, but no debate shall be allowed.

(3) If only one Senator be so proposed and seconded as Tuan Yang di-Pertua, he shall be declared by the Setiausaha without question put, to have been elected. If more than one Senator be so proposed and seconded the Senate shall proceed to elect Tuan Yang di-Pertua by ballot.

(4) For the purpose of a ballot the Setiausaha shall give to each Senator present a ballot paper on which the Senator may write the name of the Senator for whom he wishes to vote. Ballot papers shall be folded so that the name written thereon shall not be seen and shall be signed by the Senator voting.

(5) Ballot papers shall be collected by the Setiausaha, or by some officer of the Senate deputed by him, and shall be counted by the Setiausaha, at the Table of the Senate. The result of the ballot shall be declared by the Setiausaha.

(6) (a) Where more than two candidates have been proposed and at the first ballot no candidate obtains more votes than the aggregate votes obtained by the other candidates, the candidate who has obtained the smallest number of votes shall be excluded from the election and balloting shall proceed, the candidate obtaining the smallest number of votes at each ballot being excluded until one candidate obtains more votes than the remaining candidate or the aggregate votes of the remaining candidates as the case may be.

(b) Where at any ballot among three or more candidates two or more obtain an equal number of votes and one of them has to be excluded from

the election under clause (a) above, the determination, as between the candidates whose votes are equal, of the candidate to be excluded, shall be by lot which shall be drawn in such manner as the Setiausaha shall decide.

(c) Where at any ballot between two candidates the votes are equal, another ballot shall be held.

(7) As the ballot papers are counted they shall be placed in a box and, when a Senator has been declared elected as Tuan Yang di-Pertua, the box shall be sealed in the presence of the Senate and kept in the custody of the Setiausaha for one calendar month and then, subject to any direction he may receive from the Senate, the Setiausaha shall burn the ballot papers and certify to the Senate that this has been done.

3. (1) As soon as he thinks fit after his election Tuan Yang di-Pertua may allot a seat to every Senator and may vary such allotment from time to time, as he may think fit. Seating of
Senators.

(2) Seats shall be allotted at the discretion of Tuan Yang di-Pertua, whose decision thereon shall be final.

4. (1) The Oath to be taken in the form set out The Oath. in the Sixth Schedule to the Constitution shall be administered by the Setiausaha, and every Senator taking the Oath shall sign the book to be kept for that purpose by the Setiausaha at the Table.

(2) Subject to the provisions of paragraph (3), on any day on which the Senate sits a Senator who has not previously taken the Oath may

present himself at the table at the time appointed under Standing Order 13, and thereupon the said Oath shall be administered to him and he shall sign the book.

(3) A Senator may at any time when the Senate stands adjourned, in order to enable him to attend and take part in the proceedings of a Committee meeting between the time of his becoming a Senator and the next sitting of the Senate thereafter, take and subscribe the said Oath before Tuan Yang di-Pertua; and in any such case Tuan Yang di-Pertua shall report to the Senate at its next sitting that the Senator has so taken and subscribed the said Oath before him.

(4) In conformity with Clause (4) of Article 160 of the Constitution, a Senator shall be permitted, if he so desires, to comply with the requirement of taking and subscribing the Oath by making and subscribing an affirmation.

Election of
Timbalan
Tuan Yang
di-Pertua.

5. (1) At the first convenient sitting of the Senate following that at which Tuan Yang di-Pertua was elected, or at the commencement of Public Business at the first meeting of the Senate after a vacancy in the office of Timbalan Tuan Yang di-Pertua has occurred, the Senate shall proceed to the election of Timbalan Tuan Yang di-Pertua.

(2) The procedure for the election of Timbalan Tuan Yang di-Pertua shall be as nearly as may be the same as that for the election of Tuan Yang di-Pertua, save that the election shall be conducted by Tuan Yang di-Pertua.

6. (1) Tuan Yang di-Pertua shall preside at sittings of the Senate and in his absence, Timbalan Tuan Yang di-Pertua shall preside, or if no Timbalan Tuan Yang di-Pertua has been elected or the post of Timbalan Tuan Yang di-Pertua is vacant for any other cause, then the Senate, upon being informed thereof by the Setiausaha at the Table may, upon motion made, call upon any Senator present to preside. The motion shall be seconded and the question thereon shall be put by the Setiausaha, but no debate shall be allowed.

(2) When Tuan Yang di-Pertua's absence is announced by the Setiausaha at the Table, the Senator presiding under the provisions of paragraph (1) shall be invested with all the powers of Tuan Yang di-Pertua, until Tuan Yang di-Pertua or Timbalan Tuan Yang di-Pertua be available.

(3) Tuan Yang di-Pertua may at any time during a sitting ask a Senator entitled under the provisions of paragraph (1) to preside in his absence to take the Chair temporarily, without formal communication to the Senate.

(4) Whenever the Senate resolves itself into a Committee of the whole Senate Tuan Yang di-Pertua or other member presiding at the Senate under the provisions of paragraph (1) shall take the Chair as Chairman of the Committee of the whole Senate.

(5) In these Orders, except where it is expressly provided otherwise, the expression "Tuan Yang di-Pertua" includes any person presiding under the provisions of paragraphs (1) to (3), and the expression "the Chair", unless the context indicates

otherwise, refers to any person presiding or taking the Chair under the provisions of paragraphs (1) to (4).

7. The official language of the Senate shall be Bahasa Malaysia, but Tuan Yang di-Pertua may permit the use of the English Language.

8. (1) At least fourteen days before the opening of a new Session, the Setiausaha shall send to each Senator a written notice directing attention to the Proclamation summoning Parliament. At least fourteen days before the reassembling of the Senate either under paragraphs (2) of Standing Order 10 or after any adjournment of more than five days, the Setiausaha shall send to each Senator a written notice of the day appointed for the next meeting.

Provided that in an emergency such notice may be dispensed with, and in that event the longest notice possible shall be given.

(2) The Setiausaha shall send to each Senator a copy of the Order of Business for each sitting:

(a) in the case of the first sitting of a meeting, unless in the opinion of Tuan Yang di-Pertua the circumstances are of an urgent nature, at least seven days before that sitting; and

(b) in the case of any other sitting, as soon as practicable.

(3) The Setiausaha shall keep the Minutes of the Proceedings of the Senate, and of Committees of the whole Senate; and shall circulate a

copy of such Minutes, to be known as the Votes and Proceedings, on the day following each sitting of the Senate, or as soon thereafter as practicable.

(4) The Votes and Proceedings shall record the names of Senators attending and all decisions of the Senate and, in the case of divisions of the Senate or Committee of the whole Senate, shall include the numbers voting for and against the question, the names of Senators so voting and the numbers and names of the Senators present who declined to vote. The Votes and Proceedings shall be signed by Tuan Yang di-Pertua, and errors in the Votes and Proceedings may be corrected by him.

(5) The Setiausaha shall prepare from day to day and keep on the Table of the Senate or in the office of the Setiausaha an Order Book showing all business appointed for any future day, and any notices of Questions or Motions which have been set down for a future day, whether for a day named or not. The Order Book shall be open to the inspection of Senators at all reasonable hours.

(6) The Setiausaha shall be responsible for the custody of the Votes and Proceedings, records, Bills and other documents laid before the Senate, which shall be open to inspection by Senators and other persons under such arrangements as may be sanctioned by Tuan Yang di-Pertua.

9. (1) An official report of all speeches made in the Senate and in Committee of the whole Senate shall be prepared under the supervision of the Setiausaha. Official Reports.

(2) The report shall be published within six weeks of each meeting, or as soon thereafter as is practicable, in such forms as Tuan Yang di-Pertua may direct, and a copy thereof shall be sent to each Senator as soon as practicable after the conclusion of each meeting.

(3) A copy of the record of a Senator's speech shall be sent to him before it is published. If the Senator does not return the copy to the Setiausaha within seven days from the date upon which it was despatched, the speech shall be published without correction.

(4) If a Senator disputes the correctness of the record of any speech or seeks to make any material change in the record, Tuan Yang di-Pertua shall rule thereon and shall direct publication of the speech in accordance with his ruling which shall be communicated to the Senator concerned and shall be final.

10. (1) The Sessions of the Senate shall be held at such places, and the first meeting of every session shall open on such day and at such hour, as His Majesty the Yang di-Pertuan Agong may appoint.

(2) Except for the first meeting of every session and subject to the provisions of paragraph (3), meetings of the Senate shall begin on such days as the Senate shall decide:

Provided that if the Senate shall have adjourned without any day being named for its next meeting, the President shall name such a day; and in that case the Setiausaha shall send to each Senator a written notice of the day named, at least fourteen days in advance of it.

(3) If, during an adjournment of the Senate, it is represented to Tuan Yang di-Pertua by the Prime Minister that the public interest requires that the Senate should meet at an earlier date than that to which the Senate was adjourned, Tuan Yang di-Pertua shall give notice thereof forthwith and the Senate shall meet at the time stated in such notice. The business set down for that day shall be appointed by the Prime Minister and notice thereof shall be circulated not later than the time of meeting.

11. (1) Unless the Senate otherwise orders every sitting on Mondays, Tuesdays, Wednesdays, Thursdays and Fridays shall begin at 2.30 p.m. and shall, unless the Senate has been previously adjourned, continue until 6.30 p.m. or on any day on which a motion for the adjournment of the Senate is moved under Standing Order 16, until 7 p.m. Sittings.

Provided that a motion, to be decided without amendment or debate, may be made at any time to the effect that the proceedings on any specified business that day be exempted from the provisions in this Order.

(2) Every adjournment of the Senate shall be till the following day, unless the Senate, on a motion decides to adjourn to a later day, whether specified or not.

(3) Subject to the foregoing provisions, the President may at any time suspend the sitting for a stated time.

(4) Unless the Senate otherwise orders, the Senate shall, without any question being put, at its rising on Friday stand adjourned until the following Monday.

Quorum. **12.** (1) The quorum of the Senate and of a Committee of the whole Senate shall consist of ten Senators, excluding the Chair.

(2) If any Senator draws the attention of the Chair to the fact that a quorum is not present, Senators shall be summoned as if for a division.

(3) When the summons to Senators has been made in the Senate Tuan Yang di-Pertua shall, after the expiration of two minutes, count the Senate. If a quorum is not then present, he shall adjourn the Senate without question put.

(4) When the summons to Senators has been made in Committee of the whole Senate, the Chairman shall, after the expiration of two minutes count the Committee. If a quorum is not then present, he shall leave the Chair, the Senate shall be resumed and Tuan Yang di-Pertua shall count the Senate. If a quorum is then present, the Senate shall again resolve itself into committee; but if a quorum is not present, Tuan Yang di-Pertua shall adjourn the Senate without question put.

(5) If, from the number of Senators taking part in a division, including those Senators who decline to vote, it appears to the Chair that a quorum is not present, the division shall be invalid, the business then under consideration shall stand over until the next sitting and the next business shall be entered upon.

Order of Business. **13.** (1) Unless the Senate otherwise directs, the business of each sitting shall be transacted in the following order:

(a) Formal entry of Tuan Yang di-Pertua.

- (b) Prayers.
- (c) Taking of Oath by any new Senator and motion under section 5 of the Seventh Schedule to the Constitution.
- (d) Message from His Majesty.
- (e) Announcements by Tuan Yang di-Pertua.
- (f) Petitions.
- (g) Questions to Ministers.
- (h) Requests for leave to move the Adjournment of the Senate on matters of urgent public importance.
- (i) Statements by Ministers.
- (j) Tributes.
- (k) Obituary speeches.
- (l) Personal explanations.
- (m) Presentation of Government Bills.
- (n) Motions relating to the Order of Business.
- (o) Motions for the introduction of Bills.
- (p) Public Business.

(2) The Senate may, upon a motion to be decided without amendment or debate and which may be made without notice and shall be precedence over all other business, decided to proceed to any particular business out of the regular order.

14. (1) On every sitting day Government business shall have precedence over Private Senators' business.

Arrangement
of Public
Business.

(2) Government business shall be set down in such order as the Government think fit and communicate to the Clerk.

(3) Private Senators' notices of motions shall have precedence over Private Senators' Bills and shall be set down in the order in which notice of each motion appeared in the Order Book.

(4) Private Senators' Bills shall be taken in the order in which they stand in the Order Book.

**Adjournment
of the Senate.**

15. (1) Except under the provisions of Standing Order 17 no motion for the adjournment of the Senate may be moved until 6.30 p.m. or the earlier completion or deferment of all business included in the Order of Business for the sitting, and no such motion may then be moved except under the provisions of this Order and of Standing Order 16.

(2) At 6.30 p.m. Tuan Yang di-Pertua shall interrupt any proceedings still in progress or if the Senate is in Committee the Chairman shall leave the Chair and report progress to the Senate.

(3) Upon the conclusion of proceedings under the provisions of paragraph (2), or upon the earlier completion or deferment of all business included in the Order of Business for the sitting, Tuan Yang di-Pertua shall either adjourn the Senate or at any sitting at which notice has been given of a motion for the adjournment of the Senate under the provisions of Standing Order 16 call upon a Senator to move "*That the Senate do now adjourn*"

**Adjournment
Motion—End
of Sitting.**

16. (1) Upon a motion "*That the Senate do now adjourn*" moved under the provisions of paragraph (3) of Standing Order 15, any Senator (not being a Minister) who has obtained the right to

do so may address the Senate on any matter of administration for which the Government is responsible and a Minister may reply but no such address may be made during the first meeting of the Session or during the meeting at which the Annual Supply Bill is considered.

(2) Any Senator who wishes to raise a matter under the provisions of paragraph (1) shall give notice of the matter in writing to Tuan Yang di-Pertua not less than seven days before the sitting at which he wishes to do so. Subject to the giving of such notice Tuan Yang di-Pertua shall allot the right so to raise a matter to not more than two Senators on each sitting day, if necessary by ballot, and in making such allotment shall give preference to any Senator or Senators who have not previously so raised a matter during the present session.

(3) In any address upon any motion "*That the Senate do now adjourn*", the time allowed to each Senator addressing the Senate and to each Minister replying shall be $7\frac{1}{2}$ minutes, unless Tuan Yang di-Pertua decides otherwise in any particular case.

(4) Upon the conclusion of such proceedings, Tuan Yang di-Pertua shall put the question "*That the Senate do now adjourn*":

Provided that, if that question has not been previously decided, at 7 p.m. Tuan Yang di-Pertua shall adjourn the Senate without question put.

17. (1) Any Senator (not being a Minister) may at the time appointed under Standing Order 13 rise in his place and ask leave to move the adjournment of the Senate for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance.

(2) A Senator who wishes so to ask leave to move the adjournment of the Senate shall, at least two hours before the commencement of the sitting, hand to Tuan Yang di-Pertua a written notification of the matter which he wishes to discuss. Tuan Yang di-Pertua shall refuse to allow the claim unless he is satisfied that the matter is definite, urgent and of public importance.

(3) If Tuan Yang di-Pertua is so satisfied and either :

- (a) leave of the Senate is given, no Senator objecting; or
- (b) if it is not so given, at least six Senators rise in their places to support the request,

the motion shall stand over until 4 p.m. on the same day, and at that hour any proceeding on which the Senate is engaged shall be postponed until either the motion for the adjournment is disposed of or the moment of interruption is reached, whichever is the earlier. At the moment of interruption the motion for the adjournment, if not previously disposed of, shall lapse and the proceedings which have been postponed shall be resumed and dealt with in accordance with paragraph (4).

(4) Any proceedings which have been postponed under this Order may be continued after 6.30 p.m. for a period of time equal to the

duration of the proceedings on the motion made under this Order; and when all proceedings under that paragraph have been concluded, the Senate shall stand adjourned without question put.

(5) Not more than one motion for the adjournment of the Senate under this Order may be made at one sitting.

18. (1) (a) Every application to the Senate shall be in the form of a petition, and every petition shall be presented by a Senator, who shall be responsible for the petition being in respectful language. Petitions.

(b) A petition seeking a grant, charge or expenditure of public money or the release of a debt due to the Government or the remission of duties payable by any person or compensation for loss out of the public revenues or for the revocation, alteration or repeal of any rate, tax or duty shall not be received by the Senate.

(2) (a) If signatures are affixed to more than one sheet, the prayer of the petition shall be repeated at the head of each sheet. A person unable to write may affix his mark in the presence of two witnesses.

(b) No reference shall be made in a petition to any debate in the Senate or in the House of Representatives nor to any intended motion unless a notice of such motion stands in the Order Book.

(c) It shall not be competent for a Senator to present a petition from himself or to which he is a signatory but the petition may be presented by some other Senator.

(d) Every petition shall, before it is presented, be signed at the beginning thereof by the Senator in charge of it and deposited at least one clear day with the Setiausaha who, after examining the same, shall submit it to Tuan Yang di-Pertua for approval, and no petition shall be presented until it has been endorsed, *Passed by Tuan Yang di-Pertua*".

(e) Every Senator before presenting a petition shall ascertain and write at the head of it the number of signatures to it, and shall satisfy himself that it does not contain language disrespectful to the Senate or to the House of Representatives.

(3) A Senator presenting a petition to the Senate may state concisely the purpose of the petition.

(4) (a) It shall be competent for any Senator to move that such petition be read. In making such motion he shall state concisely his reasons for wishing to have it read.

(b) No debate shall be permitted on such motion, nor shall any other Senator speak upon or in relation to such petition, except to second the motion formally.

(c) Such motion being seconded, the question shall be put whether the petition shall be read.

Papers.

19. (1) Papers shall be presented only by Tuan Yang di-Pertua, a Minister or the chairman of a Committee, and shall be sent to the Setiausaha.

(2) Every paper a copy of which is so received by the Setiausaha shall be deemed to have been presented to the Senate and ordered to lie upon the Table.

(3) The presentation of all papers shall be entered in the Votes and Proceedings of the day on which they are presented or, if the Senate is not then sitting, of the next sitting day following its presentation.

20. (1) Question may be put to Ministers relating Questions. to :

- (a) affairs within their official functions; or
- (b) a Bill, motion or other public matter connected with the business of the Senate for which such Minister is responsible.

(2) Questions may also be put to Senators other than Ministers, relating to a Bill, motion or other public matter connected with the business of the House for which such Senators are responsible.

(3) The proper object of a question is to obtain information on a matter of fact within the special cognisance of the member to whom it is addressed.

21. (1) A question shall not be asked without notice, unless Tuan Yang di-Pertua is of opinion that it is of an urgent character and relates either to a matter of public importance or to the arrangement of public business, and the member has obtained the permission of Tuan Yang di-Pertua to ask it.

Notice of Questions.

(2) Notice of every question shall be given by a Senator in writing not later than fourteen days before the day on which the answer is required:

- (a) when the Senate is sitting, by being handed in at the Table; or

(b) when the Senate is not sitting, by being handed in at the office of the Setiausaha during the usual office hours.

(3) If a Senator requires an oral answer to his question he shall mark his notice "Oral Reply". Not more than three questions shall be marked by a Senator for "Oral Reply" on the same day. Tuan Yang di-Pertua may in his discretion direct that any question marked for an "Oral Reply" shall be given a written answer.

(4) A Senator may not ask more than 20 questions for Oral Reply and more than 10 questions for Written Reply in any one meeting of the Senate. (Adopted on 19-2-73 and brought into force with effect from 24-2-73).

22. (1) Every question shall conform to the following rules:

- (a) a question shall not include the names of persons or statements not strictly necessary to render the question intelligible;
- (b) if a question contains a statement, the member who asks the question must make himself responsible for the accuracy of the statement;
- (c) a question shall not contain any argument, inference, opinion, imputation, epithet or misleading, ironical or offensive expression;
- (d) a question shall not refer to debates or answers to questions in the current session;
- (e) a question shall not refer to proceedings in a Committee which have not been reported to the Senate;

- (f) a question shall not seek information about any matter which is of its nature secret;
- (g) a question shall not be so drafted as to be likely a prejudice a case under trial, or be asked on any matter which is *sub judice*;
- (h) a question shall not be asked for the purpose of obtaining an expression of opinion, the solution of an abstract legal case or the answer to a hypothetical proposition;
- (i) a question shall not be asked as to whether statements in the press or of private individuals or financial bodies are accurate;
- (j) a question shall not be asked as to the character or conduct of any person except in his official or public capacity;
- (k) a question shall not contain any discourteous reference to a friendly foreign country;
- (l) a question shall not seek information about the internal affairs of a foreign country;
- (m) a question reflecting on the character or conduct of any person whose conduct can only be challenged on a substantive motion shall not be asked;
- (n) a question shall not be asked seeking information set forth in accessible documents or ordinary works of reference;
- (o) a question making or implying a charge of a personal character shall be disallowed;

(p) a question fully answered shall not be asked again during the same session.

(2) If Tuan Yang di-Pertua is of opinion that any question of which a member has given notice to the Setiausaha or which a member has sought leave to ask without notice, is an abuse of the right of questioning or calculated to obstruct or affect prejudicially the procedure of the Senate, or infringes any of the provisions of the Constitution or the Sedition Act, 1948, or any Act made under Article 10 (1) of the Constitution or of this Order, he may direct:

(a) that it be printed or asked with such alterations as he may direct; or

(b) that the Senator concerned be informed that the question is disallowed.

(3) Disallowance of a question by Tuan Yang di-Pertua with the reason therefor, shall be communicated in writing to the Senator concerned by the Setiausaha.

(4) Notwithstanding anything hereinbefore, a Minister to whom a question is addressed may with the approval of Tuan Yang di-Pertua refuse to answer such question on the ground of public interest, and such refusal cannot be debated or questioned.

(5) The Setiausaha is empowered to edit questions submitted.

Manner of
asking and
answering
questions.

23. (1) If any oral answer to a question is required and no written answer thereto has been directed by Tuan Yang di-Pertua, when the question is reached on the Order Paper, shall call upon the Senator in whose name the question

stands. The Senator so called shall then rise in his place and ask the question by reference to its number on the Order Paper, and any Minister may reply.

(2) If a Senator asking a question for an oral reply fails to rise and ask his question, then any other Senator may make the question his own and may rise in his place and ask the question in the manner prescribed above; but if no other Senator so rises, the Minister to whom the question is addressed shall send copies of the answer to the Senator who asked it and to the Setiausaha, who shall cause that answer to be printed in the Official Report:

Provided that at any time before Tuan Yang di-Pertua has called upon the Senator who asked the question standing in his name that Senator may signify his desire to postpone the question to a later sitting or may withdraw it.

(3) Tuan Yang di-Pertua may allow supplementary questions to be put for the purpose of elucidating any matter of fact regarding which an oral answer has been given, but he may refuse any such question which in his opinion introduces matter not related to the original question or which infringes any of the provisions of Standing Order 22.

(4) A question shall not be made the pretext for a debate.

(5) No questions, other than any supplementary questions arising out of a question already asked which Tuan Yang di-Pertua may permit, shall be taken one hour after the beginning of Question Time.

(6) If an oral answer to a question is not required, or if a written answer is directed under paragraph (3) of Standing Order 21, the Minister to whom it is addressed shall send copies of the answer to the Senator who asked it and to the Setiausaha, who shall cause such answer to be included in the Official Report.

Personal Explanation.

24. With the leave of Tuan Yang di-Pertua, a Senator may make a personal explanation at the time appointed under Standing Order 13 although there is no question before the Senate; but no controversial matter may be brought forward nor may debate arise upon the explanation. The terms of the proposed statement shall be submitted at least two hours before the commencement of the sitting in full to Tuan Yang di-Pertua when his leave to make it is sought.

Notices of Motions.

25. (1) Unless Standing Orders otherwise provide, notice shall be given of any motion which it is proposed to move with the exception of the following:

- (a) a motion by way of amendment to a question already proposed from the Chair;
- (b) a motion in Committee of the whole Senate;
- (c) a motion for the adjournment of the Senate or of any debate;
- (d) a motion to proceed to any particular business out of the regular order;
- (e) a motion under the provisions of paragraph (1) of Standing Order 6;

- (f) a motion that the proceedings on any specified business be exempted from the provisions of Standing Order 11;
- (g) a motion under paragraph (2) of Standing Order 11 adjourning the Senate to a later day;
- (h) a motion for the appointment of a Select Committee under paragraph (4) of Standing Order 18;
- (i) a motion for the suspension of a Senator;
- (j) a motion to disallow a Senator's vote under the provisions of paragraph (5) of Standing Order 46;
- (k) a motion to refer a Bill to a Select Committee under Standing Order 53;
- (l) a motion for the recommittal of a Bill reported from a Committee of the whole Senate;
- (m) a motion for the withdrawal of a Bill under Standing Order 61;
- (n) a motion to suspend any Standing Order moved under Standing Order 82 when the consent of the Tuan Yang di-Pertua has been expressed;
- (o) a motion for the withdrawal of strangers;
- (p) a motion for the closure of a debate under Standing Order 39;
- (q) a motion relating to a matter of privilege;
- (r) a motion that a petition be read, printed or referred to a Select Committee;

(s) a motion that the report of a Select Committee be referred to a Committee of the whole Senate;

(t) a motion under section 5 of the Seventh Schedule to the Constitution.

(2) A motion seeking a grant, charge or expenditure of public money, or the release of a debt due to the Government or the remission of duties payable by any person or compensation for loss out of the public revenues or the variation, alteration or repeal of any rate, tax or duty shall not be proceeded with unless the recommendation of the Government thereto is signified by the Minister charged with responsibility for finance.

(3) A motion which directly or indirectly, involve any such grant, charge, expenditure, release, remission or compensation as is mentioned in paragraph (2) shall be treated as seeking the grant, charge, expenditure, release, remission or compensation unless the said Minister signifies that it does not go beyond what is incidental only and not of a substantial nature having regard to the purposes of the motion.

Manner of giving Notices.

26. (1) Where under any Standing Order (or the practice of the Senate) notice is required such notice shall be given—

(a) when the Senate is sitting, by being handed in at the Table; or

(b) when the Senate is not sitting, by being handed in at the office of the Setiausaha during the usual office hours.

(2) Every such notice shall be signed.

(3) Except as provided in Standing Order 42 and in paragraph (5) of Standing Order 78, not less than fourteen days' notice of any motion shall be given unless it is a Government motion, in which case seven days' notice or, if Tuan Yang di-Pertua is satisfied upon representation to him by a Senator that the public interest requires that a Government motion should be debated as soon as possible, one day's notice shall be sufficient.

(4) All notices shall if possible be printed, cyclostyled or typewritten and sent to Senators not later than the day before the sitting for which they have been put down.

(5) If Tuan Yang di-Pertua is of opinion that any notice received by the Setiausaha infringes any of the provisions of these Orders or is otherwise out of order, he may direct—

- (a) that it be printed with such alterations as he may direct; or
- (b) that it be returned to the Senator who signed it, as being in his opinion out of order.

(6) Subject to the provisions of paragraph (5), motions or amendments sent to the Setiausaha shall be printed and circulated by him and in the case of amendments to Bills shall be arranged so far as may be in the order in which they will be proposed.

**Alteration
of terms
of Motion.**

27. If a Senator desires to alter the terms of a motion standing in his name, he may do so by giving to the Setiausaha an amended notice of motion, provided that such alteration does not, in the opinion of Tuan Yang di-Pertua, materially alter any principle embodied in the original motion or the scope thereof. The amended notice shall run from the time at which the original notice was given.

**Notices
withdrawn.**

28. (1) A Senator may, by notice in writing to the Setiausaha, withdraw any notice of motion previously given by him.

(2) When any notice of motion has been so withdrawn after the motion to which it refers has appeared on the Order of Business, such motion shall not be proposed but shall remain on the Order of Business and at the proper time Tuan Yang di-Pertua or the presiding Senator shall announce that the motion is to be considered as withdrawn, and a note to that effect shall be entered on the Votes and Proceedings.

**Amendments
to Motions.**

29. (1) When any motion is under consideration in the Senate or in a committee thereof, an amendment may be proposed to the motion if it is relevant thereto.

(2) An amendment may be proposed to any such amendment if it is relevant thereto.

(3) An amendment must not raise any question which, by the rules of the Senate, can only be raised by a substantive motion after notice.

(4) A question, when proposed from the Chair, may be amended in all or any of the following methods :

- (a) by leaving out certain words in order to insert other words;
- (b) by leaving out certain words;
- (c) by inserting other words.

30. (1) In the Senate the question upon a motion or amendment shall not be proposed by Tuan Yang di-Pertua unless such motion or amendment has been seconded.

Seconding of Motions and Amendments.

(2) In Committee a seconder shall not be required.

31. Any amendment to a motion upon which the question has been proposed in the Senate or in Committee of the whole Senate shall be put in writing by the mover and delivered to the Setiausaha unless the Chair dispenses with the requirement that it be put in writing.

Amendments to Motions to be put in writing.

32. (1) When a motion has been moved and if necessary seconded, the Chair shall propose the question thereon to the Senate or the Committee in the same terms as the motion: debate may then take place upon that question and may, subject to the provisions of these Standing Orders, continue so long as any member wishes to speak who is entitled to do so.

Manner of debating Motions and Amendments thereto.

(2) When no more members wish to speak, the Chair shall put the question to the Senate or Committee, which shall express its decision in accordance with the provisions of Standing Order 44.

(3) Any amendment to the motion which a member wishes to propose in accordance with the provisions of Standing Order 29 may be moved and if necessary seconded at any time after the question upon the motion has been proposed by the Chair, and before it has been put by the Chair at the conclusion of the debate upon the motion. When every such amendment has been disposed of the Chair shall either again propose the question upon the motion or shall propose the question upon the motion as amended, as the case may require, and after any further debate which may arise thereon, shall put the question to the Senate or Committee for its decision.

(4) (a) Upon any amendment to leave out any of the words of the motion, the question to be proposed shall be "*That the words proposed to be left out be left out of the question*".

(b) Upon any amendment to insert words in, or add words at the end of, a motion, the question to be proposed shall be "*That those words be there inserted*" or "*added*", as the case may require.

(c) Upon any amendment to leave out words and insert or add other words instead, a question shall first be proposed "*That the words proposed to be left out be left out of the question*", and if that question is agreed to, the question shall

then be proposed "*That those words be there inserted*" or "*added*", as the case may require. If the first question is disagreed to, no further amendment may be proposed to the words which the Senate or Committee have so decided shall not be left out.

(d) If the Chair, before putting a question to leave out certain words, is informed that a Senator wishes to move an amendment to leave out part only of these words, and if the Chair is of opinion that the proposed amendment of which he is so informed is substantially a new amendment, he shall, if possible, put the question to leave out only so much of the original amendment; but if that amendment is agreed to, the whole of the words proposed in the original amendment to be left out shall be deemed to have been ordered to be left out.

(e) When two or more amendments are proposed to be moved to the same motion, the Chair shall call upon the movers in the order in which their amendments relate to the text of the motion, or in cases of doubt in such order as he shall decide: provided that no amendment may be moved which relates to any words which the Senate or Committee has decided shall not be left out of the motion.

(5) (a) Any amendment to an amendment which a Senator wishes to propose may be moved and if necessary seconded at any time after the question upon the original amendment has been proposed, and before it has been put at the conclusion of the debate on the original amendment.

(b) The provisions of paragraph (4) shall apply to the discussion of amendments to amendments, with the substitution wherever appropriate of the words "original amendment" for the word "question".

(c) When every such amendment to an amendment has been disposed of, the Chair shall either again propose the question upon the original amendment, or shall propose the question upon the original amendment as amended, as the case may require.

**Withdrawal of
Motions and
Amendments.**

33. (1) A motion or an amendment may be withdrawn at the request of the mover, by leave of the Senate or Committee, before the question is fully put thereon. A motion or an amendment so withdrawn may be proposed again provided that in the case of a motion notice as required by these Orders is given.

(2) If the question has been proposed on an amendment to a motion or to another amendment, the original motion or amendment may not be withdrawn until the amendment thereto has been disposed of.

RULES OF DEBATE

**Time and
Manner of
Speaking.**

34. (1) A Senator desiring to speak shall rise in his place and if called upon shall stand and address his observations to the Chair. No Senator shall speak unless called upon by the Chair.

(2) If two or more Senators rise at the same time, the Chair shall call upon the Senator who first catches his eye.

(3) No Senator shall speak more than once to any question except—

(a) in Committee; or

(b) in explanation as prescribed in paragraph (4); or

(c) in the case of the mover of a substantive motion, only in reply:

Provided that any Senator may, without prejudice to his right to speak at a later period of the debate second a motion or amendment by rising in his place and stating that it is his intention to second the motion or amendment.

(4) A Senator who has spoken to a question may again be heard to offer explanation of some material part of his speech which has been misunderstood; but he shall not introduce new matter.

(5) A Senator who has spoken may speak again when a new question has been proposed by Tuan Yang di-Pertua, such as a proposed amendment or a motion for the adjournment of the debate.

(6) A Senator shall not read his speech, but he may read extracts from books or papers in support of his argument, and may refresh his memory by reference to notes.

(7) A Senator shall not speak on any matter in which he has a direct personal pecuniary interest (other than the matter of remuneration under any provision of the Constitution) without disclosing the extent of that interest.

(8) The Chair may, if he thinks fit, prescribe the time limit for speeches.

35. (1) A Senator shall confine his observations to the subject under discussion and may not introduce matter irrelevant thereto.

(2) Reference shall not be made to any matter which is *sub judice* in such a way as might in the opinion of the Chair prejudice the interests of parties thereto.

(3) It shall be out of order to attempt to reconsider any specific question upon which the Senate has come to a conclusion during the current session except upon a substantive motion for rescission.

(4) It shall be out of order to use offensive and insulting language about members of the Senate.

(5) No Senator shall impute improper motives to any other Senator.

(6) The name of His Majesty the Yang di-Pertuan Agong, or any Heads of States in Malaysia shall not be used to influence the Senate.

(7) The conduct or character of His Majesty the Yang di-Pertuan Agong, of any Heads of States in Malaysia, of Judges or other persons engaged in the administration of justice, of members of the Armed Forces Council or of any Service Commission established under Part X of the Constitution, of members of the Election Commission or of Sovereigns of friendly States shall not be referred to except upon a substantive motion moved for that purpose.

(8) No reference shall be made in any debate to the conduct or character of any Member of Parliament or of any public servant, other than

conduct in the capacity of Member of Parliament or public servant, as the case may be.

(9) It shall be out of order to use—

- (a) treasonable words;
- (b) seditious words;
- (c) words which are likely to promote feelings of ill-will or hostility between different communities in Malaysia or infringe any provision of the Constitution or the Sedition Act, 1948 or any Act made under Article 10 (1) of the Constitution.

(10) If Tuan Yang di-Pertua is of the opinion that any motion or amendment or the continuance of the debate thereon is calculated to give rise to breaches of this Order he may disallow the motion or amendment or, as the case may be, may terminate the debate and direct that no further proceedings be taken on the motion or amendment.

36. No Senator shall interrupt another Senator Interruptions. except—

- (a) by rising to a point of order, when the Senator speaking shall resume his seat and the Senator interrupting shall simply direct attention to the point which he desires to bring to notice and submit it to the Chair for decision; or
- (b) to elucidate some matter raised by that Senator in the course of his speech, provided that the Senator speaking is willing to give way and resumes his seat and that the Senator wishing to interrupt is called by the Chair.

37. (1) Debate upon any motion, other than a motion for the adjournment of the Senate, and upon any Bill or amendment shall be relevant to such motion, Bill or amendment.

(2) Debate upon any motion for the adjournment of the Senate shall be relevant to the subject to be raised under Standing Order 16 or 17.

(3) When an amendment proposes to leave out words and to insert other words instead of them, debate upon the question "*That the words proposed to be left out be left out*" may include both the words proposed to be left out and those to be added or inserted.

(4) On an amendment proposing only to leave out words or to add or insert words, debate shall be confined to the omission, addition or insertion of such words respectively.

(5) Debate upon any motion "*That the debate be now adjourned*" or in Committee "*That the Chairman do report progress and ask leave to sit again*", shall be confined to the matter of such motion; and a member who has made or seconded such motion shall not be entitled to move or second any similar motion during the same debate.

38. (1) It shall be out of order to anticipate the discussion of a Bill standing on the Order of Business by discussion upon a substantive motion or an amendment dealing with the same subject matter, or by raising the subject matter of the Bill upon a motion for the adjournment of the Senate.

(2) It shall be out of order to anticipate the discussion of a motion of which notice has been given by discussion upon an amendment, or by raising the same subject matter upon a motion for the adjournment of the Senate.

(3) In determining whether a discussion is out of order on the grounds of anticipation, regard shall be had by the Chair to the probability of the matter anticipated being brought before the Senate within a reasonable time.

39. (1) After a question has been proposed a Senator rising in his place may claim to move, "*That the question be now put*", and, unless it appears to the Chair that such motion is an abuse of the rules of the Senate, or an infringement of the rights of the minority, the question "*That the question be now put*", shall be put forthwith and decided without amendment or debate, notwithstanding that the mover of the original motion or amendment has had no opportunity to make his reply.

Closure of
Debate.

(2) When the motion "*That the question be now put*" has been carried, and the question consequent thereon has been decided, any Senator may claim that any other question already proposed from the Chair be now put, and if the assent of the Chair is given such questions shall be put forthwith and decided without amendment or debate.

(3) A question for the closure of debate shall not be decided in the affirmative upon a division, notwithstanding that the Ayes have it, unless it appears by the numbers declared from the Chair that not less than eight Senators voted in the majority in support of the motion.

Behaviour of
Senators not
speaking.

40. During a sitting:

- (a) all Senators shall enter, leave, and behave in the Senate with decorum;
- (b) no Senator shall cross the floor of the Chamber unnecessarily;
- (c) Senators shall not read newspapers, books, letter or other documents except such matters therein as may be directly connected with the business under debate;
- (d) no Senator shall smoke in the Chamber;
- (e) while a Senator is speaking all other Senators shall be silent and shall not make unseemly interruptions.

Chair to be
heard in
silence.

41. Whenever Senators are called to order by the Chair, or whenever the Chair rises during a debate, any Senator then speaking, or offering to speak, shall sit down, and the Senate or Committee shall be silent so that the Chair may be heard without interruption.

Decision of
Chair Final.

42. Tuan Yang di-Pertua in the Senate or the Chairman in Committee shall be responsible for the observance of the rules of order in the Senate and Committee respectively, and his decision on any point of order shall not be open to appeal and shall not be reviewed by the Senate except upon a substantive motion moved for that purpose. Such a motion shall not require more than two days' notice.

Order in the
Senate.

43. (1) The Chair, after having called the attention of the Senate, or of the Committee, to the conduct of a Senator who persists in irrelevance,

or in tedious repetition either of his own arguments or of the arguments used by other members in debate, may direct him to discontinue his speech.

(2) The Chair shall order any Senator whose conduct is grossly disorderly to withdraw immediately from the Senate during the remainder of that day's sitting, and may direct such steps to be taken as are required to enforce his order; but if, on any occasion, the Chair deems that the powers under the previous provisions of this Order are inadequate, he may name such Senator or Senators, in which event the same procedure shall be followed as is prescribed in paragraphs (3), (4), (5) and (6).

(3) Whenever a Senator has been named by the Chair immediately after the commission of the offence of disregarding the authority of the Chair, or of persistently and wilfully obstructing the business of the Senate by abusing the rules of the Senate, or otherwise, then, if the offence has been committed by such Senator in the Senate a motion shall forthwith be proposed and seconded by any two Senators present "*That Senator.....be suspended from the service of the Senate*", and Tuan Yang di-Pertua shall forthwith put the question on that motion, no amendment, adjournment or debate being allowed; and, if the offence has been committed in Committee of the whole Senate, the

Chairman shall forthwith suspend the proceedings of the Committee and report the circumstances to the Senate; and Tuan Yang di-Pertua shall on a motion being made forthwith put the same question, no amendment, adjournment or debate being allowed, as if the offence had been committed in the Senate itself.

(4) Not more than one Senator shall be named at the same time, unless two or more Senators present together have jointly disregarded the authority of the Chair.

(5) If a Senator is suspended under the provisions of this Order, he shall be directed by Tuan Yang di-Pertua to withdraw, and his suspension shall last until the end of the meeting.

(6) If a Senator, or two or more Senators acting jointly who have been suspended under this Order from the service of the Senate, shall refuse to obey the direction of Tuan Yang di-Pertua to withdraw, when severally summoned under Tuan Yang di-Pertua's orders to obey such direction, Tuan Yang di-Pertua shall call the attention of the Senate to the fact that recourse to force is necessary in order to compel obedience to his direction. When the Senator or Senators named by him as having refused to obey his direction have been removed from the Senate they shall thereupon without any further question being put be suspended from the service of the Senate during the remainder of the session.

(7) Senators who are ordered to withdraw under paragraph (2) or who are suspended from the service of the Senate under paragraphs (3) and

(6), shall forthwith withdraw from the precincts of the Senate and shall be excluded therefrom for the remainder of the sitting or for the period of their suspension, as the case may be.

(8) In the case of grave disorder arising in the Senate Tuan Yang di-Pertua may, if he thinks it necessary so to do, adjourn the Senate without putting any question, or suspend the sitting for a time to be fixed by him; and in the case of grave disorder arising in Committee of the whole Senate the Chairman may suspend the proceedings of the Committee and report the circumstances to the Senate, and the President may thereupon take action as though the disorder had arisen in the Senate.

(9) Nothing in this Order shall be taken to deprive the Senate of the power of proceeding against any Senator according to any resolution of the Senate.

44. (1) Subject to the provisions of Clause (1) of Article 89 of the Constitution and Clause (3) of Article 159 of the Constitution and these Orders, the Senate shall, in accordance with the provisions of Clause (3) of Article 62 of the Constitution, take its decision by a simple majority of members voting; and Tuan Yang di-Pertua or any other person presiding shall cast his vote whenever necessary to avoid an equality of votes, but shall not vote in any other case.

Decision of
Questions.

(2) In accordance with the provisions of Clause (5) of Article 62 of the Constitution, a Senator absent from the Senate shall not be allowed to vote.

45. (1) No Senator may speak to any question after the same has been fully put from the Chair.

(2) A question is fully put, when the Chair has collected the voices both of the Ayes and of the Noes.

(3) When the question has been put by the Chair at the conclusion of the debate the votes shall be taken by voices *Aye* and *No* and (provided that no Senator then claims a division) the result shall be declared by the Chair.

(4) If the opinion of the Chair as to the decision of a question is challenged by any Senator calling for a division, the Chair shall call upon Senators desiring a division to rise in their places. If less than eight Senators so rise, the Chair shall either declare the result forthwith or order a division. If eight or more Senators so rise, the Chair shall order a division, and shall, after such warning as he may consider necessary, appoint Tellers.

46. (1) When a division has been ordered, the Tellers shall ask each Senator separately how he desires to vote, and the Setiausaha shall enter on the Votes and Proceedings a record of each Senator's vote and of the Senators who abstained from voting.

(2) When a Senator is asked how he desires to vote at a division, he may answer either by voting for the Ayes or for the Noes, or by expressly stating that he abstains from voting. A Senator shall not answer in a manner inconsistent with any opinion which he may have expressed when the voices were taken collectively.

(3) When every Senator present has been asked how he desires to vote, the Chair shall state the numbers voting for the Ayes and for the Noes respectively and shall then declare the result of the division, or give his casting vote, as the case may require.

(4) If a Senator states that he voted in error or that his vote has been counted wrongly, he may claim to have his vote altered, provided that such request is made as soon as the Chair has announced the numbers and before the Chair has declared the result of the division.

(5) A Senator shall not vote on any subject in which he has a direct personal pecuniary interest (other than the matter of remuneration under any provision of the Constitution), but a motion to disallow a Senator's vote on this ground may only be made immediately after the numbers of the Senators voting on the question have been declared. If a motion for the disallowance of a Senator's vote is agreed to, the Chair shall direct the Setiausaha to correct the numbers voting in the division accordingly.

47. A Senator may after at least one day's notice present a Government Bill without an order of the Senate for its introduction, and when a Government Bill is so presented the title of the Bill shall be read by the Setiausaha at the Table and the Bill shall then be deemed to have been read the first time and shall stand for Second-Reading at the same or a subsequent sitting of the Senate.

Procedure
as to Bills.

48. (1) Any private Senator desiring to introduce a Bill may, subject to the provisions of Article 67 of the Constitution, apply to the Senate for leave to do so, stating at the same time the object and leading features of such Bill.

(2) Every such application shall be made in the form of a motion, and the Senator making such application shall at the same time deliver to the Setiausaha a copy of his motion containing the title of his proposed Bill.

(3) Leave being granted on a question put and carried, the Bill shall be deemed to have been read the first time and ordered to be printed and a copy of the Bill shall be delivered to the Setiausaha,

(4) The Bill shall, subject to Standing Order 50, thereupon be printed and circulated to Senators, and shall stand referred without discussion to the Minister concerned with the subjects or functions to which the Bill relates or, if there is no such Minister, then to such other Minister or Senator as Tuan Yang di-Pertua may nominate; and no further proceedings shall be taken upon such Bill until the Minister or Senator to whom it has been referred has reported to the Senate thereon.

(5) After the report referred to in the preceding paragraph of this Order has been made, the Bill shall be set down for second reading upon such day as the Senator in charge of the Bill shall desire.

49. (1) Where any Senator proposes to introduce a Bill which is intended to affect or benefit some particular person, association, or corporate body

(referred to in these Orders as a "Private Bill") notice of the Bill shall be given by advertising a statement of its general nature and objects in the *Gazette*, and also in at least one newspaper circulating in Malaysia, such advertisements being published at least one month before the day on which a motion for leave to introduce the Bill is to be moved. Leave being granted on a question put and carried, the Bill shall be deemed to have been read a first time and ordered to be printed, and a copy of the Bill shall be delivered to the Setiausaha; and the Bill shall, subject to Standing Order 50, thereupon be printed and circulated to members.

(2) Every Private Bill shall contain a section saving the rights of His Majesty the Yang di-Pertuan Agong, of the Heads of States in Malaysia, of all bodies politic and corporate and of all others, except such as are mentioned in the Bill, and those claiming by, from or under them.

(3) Every Private Bill, and any other Bill which in the opinion of the President appears to affect prejudicially individual rights or interests (referred to in these Orders as a "Hybrid Bill") shall, after being read a second time, be referred to a Select Committee, before which any affected party who has previously presented a petition to the Senate under the provisions of Standing Order 18 may be heard upon that petition, either in person or by counsel.

(4) No Senator shall be allowed to sit on such Select Committee until he has made and signed a declaration—

(a) that he has no personal pecuniary interest in the Bill; and

(b) that he will not vote on any question that may arise, and in respect of which evidence may be given, without having duly heard and attended to the evidence relating thereto.

(5) Every Select Committee on a Private or Hybrid Bill shall require proof of the facts and other allegations set forth in the Bill as showing that it is expedient that the Bill should be passed, and may take such oral or other evidence as it may think requisite; and thereafter if the Committee finds that the said facts and allegations are not proved it shall report accordingly.

(6) If the Committee finds that the said facts and allegations have been proved, the Committee shall proceed as provided in Standing Order 57, and in respect of all amendments which it makes shall describe their purport in a special report to the Senate.

(7) In the case of a Private Bill the Committee shall not allow any new clause to be inserted which is outside the terms of the notice in the *Gazette*.

(8) The Senator in charge of the Bill shall be responsible for the payment of all expenses incurred in the promotion of the Bill.

Form of Bills.

50. (1) Before any Bill is printed the Setiausaha shall satisfy himself that—

(a) the Bill is divided into clauses numbered consecutively;

(b) a short indication of the contents of each clause appears in the margin thereto;

- (c) the Bill contains nothing foreign to what the title thereto imports;
- (d) the Bill complies with the provisions of Standing Orders.

(2) If the Setiausaha is not satisfied that the provisions of paragraph (1) have been complied with in any respect, he shall so report to Tuan Yang di-Pertua; and if Tuan Yang di-Pertua is of such opinion he shall direct the Setiausaha to inform the Senator in charge of the Bill that the Bill may not be printed until the said provisions have been complied with.

(3) As soon as possible after the printing of a Bill the Setiausaha shall circulate a copy to every Senator and a short explanatory statement shall accompany the Bill.

50A. The enacting formula of all Bills shall be "Be it enacted by the Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, with the advice and consent of the Dewan Negara and Dewan Rakyat in Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows:

Provided that in the case of any law having effect pursuant to Article 68 of the Constitution the enacting formula shall be "Be it enacted by the Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, with the advice and consent of the Dewan Rakyat in Parliament assembled, in accordance with the provisions of Article 68 of the Constitution and by the authority of the same, as follows:".

Parties affected.

51. In any case in which individual rights or interests may be peculiarly affected by any Bill, all parties so affected may be heard upon petition before any Committee to whom the Bill is referred either in person or by counsel.

Second Reading.

52. (1) If it is intended to proceed with the Bill at the same or next sitting or meeting, notice of a second reading must be given immediately after its first reading.

(2) No Bill shall be read a second time until it has been circulated to Senators.

(3) When the second reading of any Bill is reached in the Order of Business, a motion may be made "*That the Bill be now read a second time*", and a debate may arise covering the general merits and principle of the Bill.

Provided that on the second reading of a Bill (introduced in the Dewan Rakyat under paragraph (a) of Article 102 of the Constitution) to authorise expenditure for part of the year, the debate shall not extend to matters of Government policy and administration nor to the purposes for which the sums included in the Bill are required to be expended.

(4) On the second reading of a Bill, an amendment of which at least one day's notice in writing has been given may be proposed to the question, "*That the Bill be now read a second time*", to leave out the word "now" and add, at the end of the question, "on this day six months", or in the alternative, an amendment may be moved to leave out all the words after the word "That" in order to add words stating the object and motive on

which the opposition to the Bill is based, but such words must be strictly relevant to the principle of the Bill and not deal with its details. If the House agrees to an amendment in either of such forms, the second reading of the Bill shall be considered to have been negatived.

53. (1) When a Bill has been read a second time it shall stand commit'ed to a Committee of the whole Senate unless the Senate on motion commits it to a Select Committee. Such motion shall not require notice, must be made immediately after the Bill is read a second time, and may be proposed by any Senator; the question thereon shall be put forthwith and shall be decided without amendment or debate.

Committee
of Bills.

(2) When an annual or supplementary Supply Bill or a Bill (introduced in the Dewan Rakyat under paragraph (a) of Article 102 of the Constitution) to authorise expenditure for part of the year has been read a second time it shall be ordered to be read the third time either forthwith or on such future day as a Minister may name.

54. (1) Any Committee to which a Bill is committed shall not discuss the principle of the Bill but only its details.

Functions of
Committees
on Bills.

(2) Subject to the provisions of Article 67 of the Constitution, any such Committee shall have power to make such amendments therein as it shall think fit, provided that the amendments (including new clauses and new schedules) are relevant to the subject-matter of the Bill; but if any such amendments are not within the title of the Bill, the Committee shall amend the title accordingly, and shall report the same to the Senate.

55. If any Senator, before the conclusion of proceedings on a Bill in Committee of the whole Senate, moves to report progress and such motion is carried, or if the proceedings in a Committee of the whole Senate have not been finished at 6.30 p.m., Tuan Yang di-Pertua shall report progress to the Senate and ask its leave to sit again, and a day for the resumption of the proceedings shall be named by the Senator in charge of the Bill.

56. (1) The Setiausaha shall call the number of each clause or a number of clauses in succession. If no amendment is proposed thereto, or when all proposed amendments have been disposed of, the Chairman shall propose the question "*That the clause [as amended] stand part of the Bill*" and, when all Senators who wish to speak thereon have spoken, he shall put that question to the Committee for its decision.

(2) At least one day's notice of any proposed amendments shall be given. Any proposed amendments of which notice has not been given shall not be handed to the Chairman in writing and shall not be moved unless the Chairman is satisfied that in the circumstances it was not practicable to give such notice.

(3) No amendment shall be moved which is inconsistent with any clause already agreed upon or any decision already come to by the Committee, and the Chairman may, at any time during the discussion of a proposed amendment, withdraw it from the consideration of the Committee if in his opinion the discussion has shown that the amendment contravenes the provisions of this paragraph.

(4) The Chairman may refuse to propose the question upon any amendment which in his opinion—

- (a) would make the clause or schedule which it proposes to amend unintelligible or ungrammatical;
- (b) is frivolous; or
- (c) amounts to a proposal to omit the whole substance of a clause for the purpose of inserting other provisions.

(5) The provisions of paragraph (4) of Standing Order 32 shall apply to the discussion of amendments to Bills, with the substitution where appropriate of the word "clause" for the word "motion" or the word "question", and of the word "chair" for the words "Tuan Yang di-Pertua"; and any amendment proposed to such an amendment shall be dealt with before a decision is taken on the original amendment.

(6) A clause may be postponed, unless a decision has already been taken upon an amendment thereto. Postponed clauses shall be considered after the remaining clauses of the Bill have been considered and before new clauses are brought up.

(7) Any proposed new clause shall be considered after the clauses of the Bill have been disposed of and before consideration of any schedule to the Bill:

Provided that a new clause proposed in substitution for a clause which has been disagreed to may be considered immediately after such disagreement.

(8) On the title of any new clause being read by the Setiausaha, the clause shall be deemed to have been read a first time. The question shall then be proposed "*That the clause be read a second time*"; if this is agreed to, amendments may then be proposed to the new Clause. The final question to be proposed shall be "*That the clause [as amended] be added to the Bill*".

(9) Schedules shall be disposed of in the same way as clauses and any proposed new schedule shall be considered after the schedules to the Bill have been disposed of, and shall be treated in the same manner as a new clause.

(10) When every clause and schedule and proposed new clause or schedule has been dealt with, the preamble, if there is one, shall be considered and the question put "*That the preamble [as amended] be the preamble to the Bill*". No amendment to the preamble shall be considered which is not made necessary by a previous amendment to the Bill.

(11) If any amendment to the title of the Bill is necessary it shall be made at the conclusion of the proceedings detailed above, but no question shall be put that the title [as amended] stand part of the Bill; nor shall any question be put upon the enacting formula.

(12) At the conclusion of the proceedings in Committee on a Bill, the Senator in charge of the Bill shall move "*That the Bill [as amended] be reported to the Senate*", and the question thereon shall be decided without amendment or debate.

(13) So soon as a Committee of the whole Senate has agreed that a Bill be reported, the Chairman shall leave the Chair of the Committee and the Senate shall resume, and the member in charge of the Bill shall report it to the Senate and the Senate may proceed to the third reading of the Bill.

57. (1) A Select Committee on a Bill shall be subject to all the provisions of Standing Orders 75 and 76, but before reporting the Bill to the Senate it shall go through the Bill as provided in paragraphs (1) to (4) of Standing Order 56.

Procedure
in Select
Committee
on a Bill.

(2) When a Bill has been amended in a Select Committee, the whole text of the Bill as amended shall, if practicable, be printed as part of the report of the Select Committee; but if this is not practicable the text of every clause or schedule amended and of every new clause or new schedule added shall be so printed.

58. (1) If any Senator desires to delete or amend any provisions contained in a Bill as reported from a Committee of the whole Senate or to introduce any new provisions therein he may at any time before a Senator rises to move the third reading of the Bill, move that the Bill be recommitted either wholly or in respect only of some particular part or parts of the Bill or some proposed new clause or new schedule, no notice of such motion being required, and if the motion is agreed to the Bill shall stand so recommitted. The Senate shall in accordance with the provisions of paragraph (1) of Standing Order 53 resolve itself into Committee to consider the business so recommitted. If

Recommittal
of Bills
reported from
Committee
of the whole
Senate.

a motion to recommit a bill be opposed, Tuan Yang di-Pertua shall permit a brief explanatory statement of the reasons for recommittal from the Senator who moves and from a Senator who opposes the motion, and shall then without further debate put the question thereon.

(2) When the whole Bill has been recommitted, the Committee shall go through the Bill as provided in Standing Order 56.

(3) When the Bill has been recommitted in respect only of some particular part or pars or of some proposed new clause or new schedule, the Committee shall consider only the matter so recommitted and any amendment which may be moved thereto.

(4) At the conclusion of the proceedings in Committee on a Bill recommitted under the provisions of this Order the Senator in charge of the Bill shall move "*That the Bill [as amended on recommittal] be reported to the Senate*" and the question thereon shall be decided without amendment or debate.

Proceedings on
Bills reported
from Select
Committees.

59. (1) When a Bill has been reported from a Select Committee, the Senate shall proceed to consider the Bill as reported from the Select Committee upon a motion "*That the report of the Select Committee be approved*".

(2) If that motion is agreed to without amendment, the Senate may proceed to the third reading of the Bill as reported from the Select Committee.

(3) Upon a motion to approve the report of a Select Committee on a Bill, any Senator may propose an amendment to add, at the end of the motion, the words "*subject to the recommittal of the Bill* [either wholly or in respect only of some particular part or parts or of some proposed new clause or new schedule] *to a Committee of the whole Senate*", and if that motion is agreed to with such an amendment, the Bill shall stand so recommitted. The Senate may then, upon a motion made in accordance with the provisions of paragraph (1) of Standing Order 53 resolve itself into a Committee to consider the business so recommitted.

(4) A Committee of the whole Senate upon a Bill recommended under the provisions of this Order shall proceed in accordance with the provisions of paragraph (2) or (3) of Standing Order 58, and the conclusion of its proceedings and the remaining proceedings on the Bill shall be subject to the provisions of paragraph (4) of that Order.

60. (1) On the third reading of a Bill amendments may be proposed to the question "*That the Bill be now read a third time*" similar to those which may be proposed on second reading; but the debate shall be confined to the contents of the Bill and any reasoned amendment which raises matters not included in the Bill shall be out of order.

Third Reading.

(2) Amendments for the correction of errors or oversight may, with Tuan Yang di-Pertua's permission, be made before the question for the third reading of the Bill is put from the Chair, but no amendments of a material character shall be proposed.

60A. (1) As soon as practicable after the assent of His Majesty has been signified thereto, every Act shall be published in *Gazette*.

(2) At any time before such publication the Setiausaha may, in consultation with the Setiausaha to the Dewan Rakyat, correct grammatical and typographical mistakes in the Act or repetitions of substance, or cross-references, or punctuation or marginal notes and for any such purpose may make verbal additions, omissions and alterations.

**Withdrawal
of Bills.**

61. Either before the commencement of public business or when any stage of a Bill is reached in the Order of Business, the Senator in charge of a Bill may, without notice, make a motion, which shall not be liable to amendment or debate that the Bill be withdrawn or that the next stage of the Bill be postponed.

**Bills
containing
substantially
the same
provisions.**

62. Once the second reading of any Bill has been agreed to or negatived, no question shall be proposed during the same session for the second reading of any other Bill containing substantially the same provisions.

**Lapsing
of Bills.**

62A. A Bill introduced after the coming into operation of this Order which has not been agreed to by both Houses before the next prorogation or dissolution of Parliament after the Bill was introduced shall not be further proceeded with, without prejudice however to the introduction in a subsequent Session of Parliament of a Bill for the like purposes.

63. Notwithstanding anything in any Standing Order, wherever Tuan Yang di-Pertua is satisfied that for any reason the printing of any Bill is impracticable by reason of urgency, he may so certify such Bill, and the Bill may be proceeded with in spite of the fact that it has not been printed, provided that cyclostyled or type-written copies are available for the use of Senators, and may be taken through all its stages in such form.

*Waiver of
Printing
of Bills.*

64. (1) When a Bill has been read a third time and passed by the Senate, Tuan Yang di-Pertua shall send a Message to Tuan Yang di-Pertua Dewan Rakyat informing him—

*Messages to
the House of
Representa-
tives.*

- (a) that the Senate has passed the Bill, or
- (b) if the Bill was brought from the House of Representatives, that the Senate has agreed to the Bill with or without amendment,

and desiring the concurrence of the House of Representatives to the Bill or to the amendments made by the Senate to the Bill, as the case may be.

(2) The Setiausaha shall transmit to the House of Representatives the said Message, together with a clean copy of the Bill endorsed by him, or the copy of the Bill as brought from the House of Representatives with the amendments (if any) made by the Senate clearly marked therein, and with the Setiausaha's endorsement thereon.

(3) Nothing in this Standing Order shall affect the provision of Article 68 of the Constitution.

65. (1) A Message from the House of Representatives shall be received in the Setiausaha's office at any time during a sitting of the Senate.

*Messages
from the
House of
Representa-
tives.*

(2) The Setiausaha shall immediately cause the Message to be delivered to Tuan Yang di-Pertua.

(3) As soon as may be, but without interrupting a Senator who is addressing the Chair, Tuan Yang di-Pertua shall direct the Setiausaha to read the said Message.

(4) When the Senate is not sitting a Message from the House of Representatives shall be received by the Setiausaha, who shall cause the Message to be delivered to Tuan Yang di-Pertua; and Tuan Yang di-Pertua may direct the Setiausaha to read the said Message at the next convenient sitting of the Senate.

**First Reading
of Bills
brought
from the
House of
Representa-
tives.**

66. (1) All Bills brought from the House of Representatives shall lie upon the Table until a day is named for second reading.

(2) At any time after the receipt of a Message from the House of Representatives recording that a Bill has been passed by the House of Representatives a Senator may inform the Setiausaha that he will sponsor the Bill and name a day for second reading.

(3) The Setiausaha shall thereupon endorse the Senator's name upon the back of the Bill and record in the Votes and Proceedings that the said Bill has been read a first time and ordered to be read a second time upon the day named and to be printed.

**Consideration
of House of
Representa-
tives'
Amendments
to Bills, etc.**

67. (1) At any time after the Message from the House of Representatives agreeing to a Bill with one or more amendments has been read, the Senator who was in charge of the Bill in the Senate

may, by notifying the Setiausaha at the Table, name a day (not being less than five clear days from the day on which such notice was given) for the consideration of the House of Representatives' amendments:

Provided that if Tuan Yang di-Pertua is satisfied that any amendments made by the House of Representatives to a Bill are either drafting amendments or carry out the intention of the Senate and are not numerous, he shall so inform the Senate, and the Senate may order such amendments to be considered forthwith.

(2) When a future day is named for the consideration of the House of Representatives amendments, an order for the printing of such amendments shall be deemed to have been made and the appropriate entry shall be inserted in the Votes and Proceedings.

(3) A similar procedure shall be followed in respect of any Message from the House of Representatives relating to the subsequent stages of a Bill.

68. (1) A motion to divide an amendment made by the House of Representatives is in order and amendments may be moved to such an amendment provided that—

- (a) notice of such motion or amendment has been given, and
- (b) the question, "*That the Senate agrees (or disagrees) with the amendment made by the House of Representatives*" has not been proposed from the Chair.

Procedure on
consideration
of House of
Representa-
tives'
Amendments
to Bills,
Amendments,
etc.

(2) When any such motion and/or amendment have been disposed of, the Senator in charge of the Bill shall move "*That the Senate agrees*" (*or disagrees*) "*with the amendment made by the House of Representatives*" (as amended).

(3) Only such amendments may be proposed to the Bill as are either consequential on amendments made by the House of Representatives or on amendments made by the Senate to the amendments of the House of Representatives or are in lieu of an amendment made by the House of Representatives to which the Senate has disagreed.

(4) When one or more amendments made by the House of Representatives to a Bill have been disagreed to, Tuan Yang di-Pertua shall, as soon as the consideration of the amendments made by the House of Representatives to that Bill has been concluded, nominate three Senators (of whom the Senator in Charge of the Bill shall be one) to be a Committee to draw up a Reason (or Reasons) to be assigned to the House of Representatives for the rejection of their amendment (or amendments); two shall be the quorum of that Committee and they shall withdraw and report as soon as may be: the Penolong Setiausaha or some other officer authorised by the Setiausaha shall be the Setiausaha to the Committee whose Report shall be presented to the Senate by being handed to the Setiausaha at the Table and when presented shall be deemed to have been agreed to by the Senate

and shall be entered in full in the Votes and Proceedings together with a record of such agreement and the said Reason or Reasons shall be incorporated by the Seliausaha in a Message to the House of Representatives and shall be transmitted to the House of Representatives together with the Bill duly endorsed by him.

(5) A similar procedure shall be followed in respect of any amendments made by the House of Representatives to amendments made by the Senate.

(6) Nothing in this Order or in Standing Order 69 shall be deemed to affect the powers of the Senate under Article 68 of the Constitution.

69. (1) On the consideration of a Reason assigned by the House of Representatives for the rejection of an amendment made by the Senate, it shall be in order to move "*That the Senate insists upon its amendment to which the House of Representatives has disagreed*" or "*That the Senate does not insist upon its amendments to which the House of Representatives has disagreed*" and if the latter motion be carried then it shall be in order to move amendments to the amendment to which the House of Representatives has disagreed or to move an amendment to the Bill in lieu thereof and at the conclusion of such proceedings the Seliausaha shall endorse the Bill and transmit it with the appropriate Message to the House of Representatives.

Procedure on
subsequent
stages of Bills.

(2) If the Senate insists upon any amendment to which the House of Representatives has disagreed the procedure referred to in paragraph (4) of Standing Order 68 will be followed.

(3) Subject to the provisions of Article 68 of the Constitution, on the consideration of an amendment disagreed to by the Senate upon which the House of Representatives insists it shall be in order either to move "*That the Bill be laid aside*" and if such motion be carried no further proceedings shall take place upon that Bill and no Message shall be sent to the House of Representatives, or "*That the Senate does not insist upon its disagreement with the House of Representative in respect of the amendment upon which that House insists*" and if the latter motion be carried it shall be in order to move amendments to the amendment upon which the House of Representatives has insisted or to move an amendment to the Bill in lieu thereof, and the Clerk shall at the conclusion of such proceedings transmit to the House of Representatives the Bill duly endorsed by him together with the appropriate Message.

Committee
of Selection.

70. (1) There shall be a Committee to be known as the Committee of Selection appointed at the beginning of every session to perform the functions allotted to it by these Standing Orders, and for such other matters as the Senate may from time to time refer to it.

(2) The Committee of Selection shall consist of Tuan Yang di-Pertua as Chairman, and four Senators to be elected by the Senate. The Committee shall inform the Senate by means of a report when any Senator has been nominated to any Committee. The Committee shall not have power to send for persons, documents and papers unless the Senate so resolves.

71. (1) There shall be a Committee to be known as the House Committee, to consist of Tuan Yang di-Pertua as Chairman and four Senators to be nominated by the Committee of Selection as soon as may be after the beginning of each session, to consider and advise Tuan Yang di-Pertua upon all matters connected with the comfort and convenience of and services and amenities available to Senators. The Committee shall not have power to send for persons, documents and papers unless the Senate so resolved.

House Committee.

(2) The minute of meetings of the House Committee shall be circulated to all Senators.

(3) The Committee is empowered to confer or sit as a Joint Committee with the House Committee of the Dewan Rakyat.

72. (1) There shall be a committee to be known as the Committee of Privileges to consist of Tuan Yang di-Pertua as Chairman and four Senators to be nominated by the Committee of Selection as soon as may be after the beginning of each session. There shall be referred to this Committee any matter which appears to affect the powers and privileges of the Senate. It shall be the duty of the Committee to consider any such matters to them referred, and to report on them to the Senate.

Committee of Privileges.

(2) Whenever the Senate is not sitting a Senator may bring an alleged breach of privilege to the notice of the President who may, if he is satisfied that a *prima facie* breach of privilege has been committed, refer such matter to the Committee, which shall report thereon to the Senate.

(3) The Committee shall have power to send for persons, documents and papers and to report from time to time.

73. (1) There shall be a Committee to be known as the Standing Orders Committee to consist of Tuan Yang di-Pertua as Chairman, and six other members to be nominated by the Committee of Selection as soon as may be after the beginning of each session. It shall be the duty of the Committee to consider from time to time and report on all matters relating to the Standing Orders which may be referred to it by the Senate. The Committee shall not have power to send for persons, documents or papers unless the Senate so resolves.

(2) If a notice of motion involves any proposal for the amendment of Standing Orders, the notice shall be accompanied by a draft of the proposed amendments, and the motion when proposed and seconded shall stand referred without any question being proposed thereon to the Standing Orders Committee, and no further proceedings shall be taken on any such motion until the Standing Orders Committee has reported thereon.

74. (1) A Select Committee shall be appointed by order of the Senate and subject thereto shall consist of such members as may be nominated by the Committee of Selection.

(2) Subject to the order of the Senate a Select Committee shall (unless the Senate shall have nominated a Senator as Chairman) have power to elect its own Chairman. If the member so

elected is unable to be present at any meeting, the Committee shall elect another Chairman whose tenure of office shall be for the day of his election.

(3) In the event of the death of a member appointed to a Committee, or if his seat becomes vacant for any other reason, the Senate or the Committee of Selection, as the case may require, shall appoint another Senator in his place.

75. (1) Except as otherwise provided in Standing Orders 70 to 73 (dealing with Standing Committees), this Order shall apply to all Select Committees.

Procedure
in Select
Committees.

(2) A Select Committee shall have power to send for persons, documents or papers, and shall have leave to report its opinion and observations, together with the minutes of evidence taken before it to the Senate.

(3) Unless the Senate otherwise directs, three members including the Chairman shall be the quorum.

(4) The deliberations of a Select Committee shall be confined to the matter referred to it by the Senate and any extension or limitation thereof made by the Senate, and, in the case of a Select Committee on a Bill, to the Bill committed to it and relevant amendments.

(5) The first meeting of a Select Committee shall be held at such time and place as the Chairman in the case of the Standing Orders Committee, or Tuan Yang di-Pertua in the case of a Select Committee, shall appoint. Subsequent

meetings shall be held at such time and place as the Committee may determine:

Provided that if the Committee fails to do so the Chairman shall, in consultation with the Setiausaha to the Senate, appoint such times and places.

(6) Except by leave of the Senate no Select Committee shall sit while the Senate is sitting.

(6A) A Select Committee the life of which is not limited when it is appointed shall continue in being until the completion of the task in respect of which it was appointed or until the dissolution of the House.

(7) A Select Committee may continue its investigations although the Senate may be adjourned; and the Committee of Selection may, in the case of the death or unavoidable absence of a Senator, nominate another Senator to take the place of such member on the Committee. Every nomination under this Order shall be announced to the Senate at its next meeting.

(8) The Setiausaha to the Senate or a Setiausaha appointed by him shall be the Setiausaha to every Select Committee.

(9) When it is intended to examine any witnesses, the Senator or, in the case of a Committee on a Private or Hybrid Bill, the petitioner requiring such witnesses shall deliver to the Setiausaha, two days at least before the day appointed for their examination a list containing the name, residence and occupation of every witness. The Setiausaha shall then summon such witnesses on behalf of the Senate.

Provided that except in the case of witnesses required to be examined by a Select Committee on a Bill, and so required by the Senator in charge of the Bill or a petitioner, the Setiausaha shall not summon a witness unless the Chairman, on behalf of the Committee, has made an order (to be delivered to the Setiausaha at least four days before the day appointed for the examination) for the summoning of the witness.

(10) Unless the Chairman otherwise directs, the evidence of every witness shall be taken down verbatim and sent in proof to the witness. The witness shall be at liberty within seven days from that on which the Setiausaha sent out the proof to suggest corrections due to inaccurate reporting and the evidence shall be printed with such of the corrections as may be approved by the Chairman.

(11) The Committee may at its discretion refuse to hear any irrelevant evidence or any recalcitrant witness.

(12) (a) Any member of a Select Committee may bring up a report for its consideration, and all such reports shall be entered in full upon the minutes of the Committee. When all the reports have been brought up, the Chairman shall propose the reports in order until one is accepted as a basis for discussion, beginning with his own report and proceeding with the remainder in the order in which they were brought up. The question to be proposed by the Chairman on any report shall be "*That the Chairman's (or Senator.....'s) report be read a second time, paragraph by paragraph*". When this

question has been agreed to it shall not be proposed on any further reports, but any portions thereof may be offered as amendments to the report under consideration, if they are relevant to it.

(b) The Committee shall then proceed to go through the report paragraph by paragraph, and the provisions of paragraphs (1) to (8) and (10) of Standing Order 56 shall apply to such consideration as if the report were a Bill and the paragraphs thereof the clauses of the Bill.

(c) Upon the conclusion of the consideration of the report paragraph by paragraph, and when all proposed new paragraphs have been considered, the Chairman shall put the question that this report be the report of the Committee to the Senate.

(13) The provisions of paragraph (7) of Standing Order 34 shall apply to the deliberations of a Select Committee.

**Divisions
in Select
Committees.**

76. (1) Every division in a Select Committee shall be taken by the Clerk to the Committee asking each member of the Committee separately how he desires to vote and recording the votes accordingly.

(2) In taking the division, the names of all members of the Committee present shall be called in alphabetical order.

(3) When a division is claimed in a Select Committee every member of the Committee present shall, unless he expressly states that he

declines to vote, record his vote either for the Ayes or Noes. The Setiausaha to the Committee shall enter in the Minutes of the Proceedings the record of each Senator's vote, and shall add a statement of the names of Senators who declined to vote. A Senator must vote according to his voice.

(4) As soon as the Setiausaha has collected the votes the Chairman shall state the number of members voting for the Ayes and Noes respectively and shall then declare the result of the division. The Chairman shall not have an original vote but in the event of an equality of votes he shall give a casting vote.

(5) If a member of the Committee states that he voted in error or that his vote has been wrongly counted he may claim to have his vote altered, provided that such request is made as soon as the Chairman has announced the numbers and before he shall have declared the result of the division.

(6) The provisions of paragraph (5) of Standing Order 46 shall apply to a division in a Select Committee.

77. The evidence taken before any Select Committee and any documents presented to such Committee shall not be published by any member of such Committee, or by any other person, before the Committee has presented its Report to the Senate.

Premature publication of evidence.

78. (1) Every Select Committee shall make a report to the Senate upon the matters referred to it before the end of the session in which the

Reports from Select Committees.

Committee was appointed, but if a Committee finds itself unable to conclude its investigations before the end of the session, it may so report to the Senate.

(2) A Select Committee shall have leave to make a special report relating to the powers, functions and proceedings of the Committee on any matters which it may think fit to bring to the notice of the Senate.

(3) A report or special report together with the minutes of the proceedings of a Select Committee and the minutes of any evidence taken before that Committee shall be presented to the Senate by the Chairman or other member deputed by the Committee and shall be ordered to lie upon the Table and be printed without question put.

(4) The Minutes of Proceedings of a Committee shall record all proceedings upon the consideration of any report or Bill in the Committee, and upon every amendment proposed to such report or Bill, together with a note of any division taken in the Committee and of the names of Senators voting therein or declining to vote.

(5) Any Senator may, after not less than two days' notice move in the Senate that the report of a Select Committee be adopted.

(6) When a Bill has been reported from a Select Committee the report shall be subject to the provisions of Standing Order 59.

79. Whenever the Senate decides to appoint a Select Committee to examine and report on any subject upon which it is desirable to consult with the House of Representatives, or to appoint a Standing Joint Committee to examine any matters affecting the welfare or internal administration of both Houses, the following procedure shall be followed:

- (a) the Senate shall resolve that it is expedient that a Committee of both Houses be set up to consider a particular matter, or that a certain Bill or Bills be committed to a Committee of both Houses;
- (b) the Setiausaha shall thereupon transmit a copy of such resolution to the Setiausaha to the House of Representatives;
- (c) on receiving a message of concurrence from the House of Representatives, the Senate shall thereupon appoint a Select Committee of the Senate, of such members as the Senate may order, to join with a Select Committee to be appointed by the House of Representatives; and such Committee shall have power (unless the Senate otherwise orders) to send for persons, documents or papers.
- (d) the Setiausaha shall thereupon inform the Setiausaha to the House of Representatives of such appointment, and on behalf of the Senate shall request the appointment of an equal number of members of the House to join with the Select Committee of the Senate;
- (e) on receiving a message from the House of Representatives indicating that the House has appointed and nominated its

Committee, with similar powers to those of the Select Committee, and any message proposing the time and place of meeting of the Joint Committee Tuan Yang di-Pertua shall, if such proposal be convenient, direct the Select Committee to meet the Committee of the House of Representatives accordingly.

80. (1) In any Joint Committee appointed under the provisions of Standing Order 79 the procedure to be followed shall be that laid down in these Orders: provided that the Chairman of any Joint Committee shall be elected or appointed by the Committee.

(2) The provisions of these Standing Orders relating to Reports of a Select Committee shall apply to the Report of a Joint Committee: provided that the Report shall be presented, where the Chairman of the Joint Committee is not a member of the Senate, by such Senator as the Select Committee referred to in paragraph (c) of Standing Order 79 may appoint.

81. (1) In accordance with the provisions of Article 67 of the Constitution, a Bill or amendment making provision whether directly or indirectly for—

- (a) imposing or increasing any tax or abolishing, reducing or remitting any existing tax, or
- (b) the borrowing of money, or the giving of any guarantee, by the Federation or the amendment of the law relating to the financial obligations of the Federation;

- (c) the custody of the Consolidated Fund, the charging of any money on the Consolidated Fund or the abolition or alteration of any such charge;
- (d) the payment of moneys into the Consolidated Fund or the payment, issue or withdrawal from the Consolidated Fund of any moneys not charged thereon, or any increase in the amount of such a payment, issue or withdrawal;
- (e) the compounding or remission of any debt due to the Federation;
- (f) the assignment of a tax or fee or the making of a grant to any State;
- (g) the receipt of moneys on account of the Consolidated Fund or the custody or issue of such moneys or the audit of the accounts of the Federation or a State being provision as respects which the Minister charged with responsibility for finance signifies that it goes beyond what is incidental only and not of a substantial nature having regard to the purposes of the Bill or amendment,

shall not be introduced in the Senate.

(2) A bill or amendment shall not be deemed to make provision for any of the said matters by reason only that it provides—

- (a) for the imposition or alteration of any fine or other pecuniary penalty or for the payment or demand of a licence fee or a fee or charge for any service rendered; or

**Suspension
of Standing
Orders.**

(b) for the imposition, alteration or regulation of any tax or rate by any local authority or body for local purposes.

82. (1) Except with the consent of Tuan Yang di-Pertua, the Senate shall not proceed upon any Bill, amendment, motion or petition which, in opinion of Tuan Yang di-Pertua, would suspend the Standing Orders of the Senate or any of them.

(2) A question, the object or effect of which may be to suspend any Standing Order of the Senate shall be proposed only either after notice given, or with the consent of Tuan Yang di-Pertua.

**Absence of
Senators.**

83. Without prejudice to the operation of Article 52 of the Constitution, a Senator shall acquaint the Setiausaha as early as possible of his inability to attend any meeting of the Senate.

**Employment
of Senators in
Professional
Capacity.**

84. No Senator shall appear before the Senate, or any Committee thereof, in any capacity for which he is to receive a fee or reward, or as Advocate and Solicitor for any party.

Strangers.

85. (1) Strangers shall be admitted to debates in the Chamber of the Senate under such rules as Tuan Yang di-Pertua may from time to time make for that purpose.

(2) If any member takes notice that strangers are present, the Chair shall put forthwith the question "*That strangers do withdraw*", without permitting any debate or amendment.

(3) The Chair may, whenever he thinks fit, order the withdrawal of strangers from the whole or any part of the Chamber.

(4) Tuan Yang di-Pertua may cause to be taken into custody any unauthorised stranger whom he may see, or who may be reported to be in any part of the Chamber or gallery, and also any stranger who, having been admitted into any part of the Chamber or gallery, shall misconduct himself, or shall not withdraw when strangers are directed to withdraw, while the Senate or any Committee of the whole Senate is sitting.

86. Tuan Yang di-Pertua may grant a general ^{Press.} permission to the representative of any journal to attend the sittings of the Senate under such rules as he may from time to time make for that purpose. If such rules are contravened, such permission may be revoked.

87. The sum to be paid or tendered for the expenses of any person who is summoned to attend or to produce any document shall be the sum which, if that person were a witness attending a Court, would be payable to him in accordance with the rules for the time being in force under the code relating to criminal procedure:

Provided that in applying such rules any reference therein to a Judge or to the Registrar of the Supreme Court shall be construed as a reference to Tuan Yang di-Pertua or to the Setiausaha to the Senate, as the case may require.

<sup>Expenses of
Witnesses.</sup>

L.N. 658/54.

Interpretation. **88.** In these Standing Orders, unless the context otherwise requires—

“sitting” means a period during which the Senate is sitting continuously without adjournment, and includes any period during which the Senate is in Committee;

“meeting” means any sitting or sittings of the Senate commencing when the Senate first meets after being summoned at any time and terminating when the Senate is adjourned for more than fourteen days or *sine die* or at the conclusion of a session;

“session” means the sittings of the Senate commencing when the Senate first meets after the prorogation or dissolution of Parliament and terminating when Parliament is prorogued or is dissolved without having been prorogued:

references to a Minister shall be construed as including references to a Deputy Minister;

references to a Private Senator shall be construed as references to a Senator who is not a member of the Government;

references to a Select Committee shall be construed as references to a Special Select Committee (that is to say, a Committee other than a Sessional Committee) or a Sessional Select Committee, as the case may require.

- 89.** The decision of Tuan Yang di-Pertua upon any point of interpretation of any of these Standing Orders, or upon matter of practice, shall "subject to a substantive motion moved for the purpose," be final, and Tuan Yang di-Pertua may from time to time issue rulings thereon. Rulings of
Tuan Yang
di-Pertua.
- 90.** All matters not specifically provided for in these Orders and all questions relating to the detailed working of these Orders shall be regulated in such manner not inconsistent with these Orders as Tuan Yang di-Pertua may from time to time direct, and in giving any such direction Tuan Yang di-Pertua shall have due regard to the usages of Commonwealth Parliamentary practice so far as such usages can be applied to the proceedings of the Senate. Residuary
powers.
- 91.** Whenever in exercise of the powers conferred by Clause (1) of Article 61 of the Constitution a Minister who is not a Senator takes part in the proceedings of the Senate he shall have all the powers and privileges conferred upon Senators by the Standing Orders and, without prejudice to the generality of such powers and privileges, when addressing the Senate on any motion of the Government shall have all the powers and privileges of the mover of such motion. Special
provision
concerning
Ministers.

INDEX

(*The numbers in the index refer to Standing Orders*)

Adjournment of the Senate

- Grave disorder, in case of, 43 (8)
- Motion for—
  - Debate on, 16 (1)
  - Matters which may be raised on, 16 (1); notice of, 16 (2)
  - Question put on, 16 (4)
  - Restriction on number of Senators speaking on, and time allowed to each, 16 (2) (3)
  - Time for moving, 15 (1) (3)
- Through absence of a quorum, 12 (3)
- Till the following day, 11 (2)
- To a later day, 11 (2)
- Without any day named for next meeting, 10 (2)
- Without question put, 16 (4), 17 (4), 43 (8)

Adjournment of the Senate on Definite Matter of Urgent Public Importance

- Motions for—
  - Business interrupted by, to be resumed after 4.30 p.m. 17 (4)
  - Lapses at moment of interruption, 17 (3)
  - Leave to move, 17 (3); time and manner of asking, 13 (1) (h), 17 (1)
  - Restriction on number of, at one sitting, 17 (5)
  - Time for moving; 17 (3)
  - Written notice of matters to be discussed on, 17 (2)

Announcements by Tuan Yang di-Pertua

- Time for making, 13 (1) (e)

Ballot

Election of Tuan Yang di-Pertua by, 2 (3)—(7)

(For right to speak on the adjournment, 1§ (2)

Bill

Amendments to, involving taxation, expenditure, etc.,
81

Clauses of, division into, and numbering of, 50
(1) (a)

Commitial of—

To Committees of the whole Senate, 53 (1); to
Select Committees, 53 (1); motions for, 53; ques-
tion thereon put forthwith and decided without
amendment or debate, 53

Committees of the whole Senate on—

Amendments in, 54 (2); to be handed to Chairman
in writing, 56 (2); inadmissible, 56 (3) (4); mode
of proposing questions on, 57 (5)

Clauses, postponement of, 56 (6)

Conclusion of proceedings in, 56 (12) (13); motion
to report to House, question on, to be decided
without amendment or debate, 56 (12)

Enacting formula, no question to be put upon,
56 (11)

Lapsing of, 62A

New clauses, consideration of, 56 (7) (8); amend-
ment to, 56 (8), questions proposed on, 56 (8)

Preamble, consideration of, 56 (10); amendment to,
56 (10)

Principle of Bill not to be discussed in, 54 (1)

Procedure in, 56

Report of progress to Senate, 55

Schedules, consideration of, 56 (9)

Title, amendments to, 54 (2) 56 (11); no question
to be put upon, 56 (11)

Compliance with Standing Orders, 50 (1) (d), 50 (2)

Bill—(cont.)

Contents of, must not go beyond title, 50 (1) (c)

Descriptive titles in margin, 50 (1) (b)

Distribution of copies of, to members, 50 (3),
52 (2)

Explanatory statement of, 50 (3)

Form of, 50 (1)

House of Representatives amendments to—

Amendments to, 68 (1); notice of, 68 (1) (a)

Appointment of time for consideration, 67 (1)

Committee to draw up reasons for disagreeing
with, 68 (4); quorum, 68 (4); report of, 68
(4); entered in Votes and Proceedings, 68 (4)

Disagreement to, procedure consequential on, 69

Motion to divide, 68 (1); notice of, 68 (1) (a)

Printing of, 67 (2); recorded in votes and
proceedings, 67 (2)

Procedure on consideration, 68

Involving taxation, expenditure, etc., 51 (4), 81

Messages to House of Representatives desiring
concurrence to Bills passed, 64 (1)

Motion for introduction of, time for moving, 13
(1) (o)

Parties affected by, 51

Printing or, waiver of, 63

Private and Hybrid—

Delivery of copy of, to Setiausaha, 49 (1)

Expenses incurred in promotion of, 49 (8)

First reading of, 49 (1)

Petitions on, 49 (3)

Preliminary advertisement of, 49 (1)

Printing and circulation of, 49 (1)

Rights of His Majesty, etc., Section saving, 49 (2)

Bill—(cont.)

Select Committee, reference to, 49 (3); personal pecuniary interests of members of, 49 (4) (a); members' declaration in, 49 (4); evidence in, 49 (5); report to House by, 49 (6); insertion of new clauses, 49 (7); amendments in 49 (6)

Private Senators'—

Application to introduce, 48 (1); form of, 48 (2); object and leading features to be stated in, 48 (1); delivery of, to Setiausaha, 48 (2)

Copy of, delivery to Setiausaha, 48 (3)

First reading of, 48 (3)

Printing and circulation of, 48 (4)

Reference of, to Minister, 48 (4)

Report on, 48 (4)

Public—

First reading of, 47

Presentation of, 47; time for, 13 (1) (m)

Printing of, 47

Question on, for second reading of any other Bills containing same provisions not to be proposed during session, 62

Recommittal of 58 (1)—

Procedure on, 58 (2) (3); motion to report to be decided without amendment or debate, 58 (4)

Recommittal of, reported from Select Committee to Committee of whole Senate, 59 (3); procedure on, 59 (4)

Reported from Committees of whole Senate, 56 (13)

Reported from Select Committees, 59 (1) (2)

Second Reading of—

Motion for, 52 (3); debate on, 52 (3)

Notice of, 47. 52 (1)

Select Committee

Amendments made in, 57 (2)

Procedure in, 57 (1)

Bill—(cont.)

Third Reading of—

Motion for, amendments to, and scope of debate on, 60 (1)

Correction of errors or oversight before question put, 60 (2)

Withdrawal of, 61

Business

Appointed for any future day, shown in Order Book, 8 (5)

Government—

Appointed by Prime Minister when Senate called together during adjournment, 10 (3)

Arrangement of, as Government thinks fit, 14 (2)

Precedence over Private Senator's, 14 (1)

Motions relating to order of, time for moving, 13 (1) (n)

Without notice and takes precedence over all other business, 13 (2)

Order of, 13

Private Senator's—

Order of, 14

Public, time for, 13 (1) (p)

Question time, 13 (1) (g), 23 (5)

Resumption of, after adjournment motion under S.O. 17, 17 (4)

Specified, exemption of, from interruption, 11 (1)

Motion for, to be decided without amendment or debate, 11 (1)

Chair, The

Decisions final on points of order, 42

Definition of, 6 (5)

Quorum excludes, 12 (1)

Closer *see under* Debates

- Committee, House** *see also* Committees, Select
Composition of, 71 (1)
Functions of, 71 (1)
Minutes, circulation of, 71 (2)
To sit jointly with House Committee of Dewan Rakyat 71 (3)
- Committees, Joint Select** *see also* Committees, Select
Appointment of, procedure for, 79
Chairman, election or appointment of 80 (1)
Motions affirming expediency of, 79 (a)
Powers of, 79 (c)
Procedure in 80 (1)
Reports of—
Presentation of, 80 (2)
Provisions of Standing Orders relating to, 80 (2)
- Committee of Privileges** *see also* Committees, Select
Composition, 72 (1)
Duties of, 72 (1) (2)
Powers of, 72 (3)
Appointment, 70(1)
Composition of, 70 (2)
- Committee of the Whole Senate**
Chairman of, 8 (4)
Decisions of, recorded in Votes and Proceedings, 8 (3)
Quorum of, 12 (1) (4)
Speeches in, official reports of, 9 (1)
Time for interruption of proceedings, 15 (2)
See also under Bills

Committees, Select

- Appointment of, 74 (1)
- Chairman's casting vote, 76 (4)
- Composition, 74 (1)
- Deliberations of, scope of, 75 (4)
- Divisions in, 76
- Errors in, 76 (5)
- Recorded in Minutes of Proceedings, 76 (3)
- Evidence before—
  - Irrelevant, refusal to hear, 75 (11)
  - Publication of, 77
  - Verbatim report of, 75 (10); correction by witnesses, 75 (10); printing of, 75 (10)
- Investigations by—
  - During adjournment of Senate, 75 (7)
  - Not completed by end of session, 78 (1)
- Leave to report opinion and observations, 75 (2)
- Leave to report minutes of evidence, 75 (2)
- Leave to make special report, 78 (2)
- Meetings of—
  - Time and place of, 75 (5)
  - When Senate is sitting, 75 (6)
- Members of—
  - Changes of, 74 (3), 75 (7)
  - Choice of, 82 (1)
  - Personal pecuniary interest of, 75 (13), 76 (6)
- Minutes of Proceedings of, particulars to be entered on, 78 (4)
- Procedure applicable to all, except as otherwise provided in Standing Orders, 76 to 80, 83 (1)
- Power to send for persons and call for documents, 75 (2)
- Proceedings in, reference to, 23 (1) (e)
- Quorum of, 75 (3)

Committees, Select—(cont.)

References to, construed as references to other Committees, 88

Report of—

Laid upon the Table, 78 (3)

Motion in Senate to adopt, 78 (5); notice of 78 (5)

Presentation of, to Senate, 78 (3)

Printing of, 78 (3)

Procedure on consideration of, 75 (12)

Special, 78 (2)

to be made before end of session, 78 (1)

Setiausaha to, 75 (8)

Witness before—

Recalcitrant, refusal to hear, 75 (11)

Summoning of, 75 (9)

Committees, Standing Orders

Composition of, 73 (1)

Duties of, 73 (1)

Commonwealth Parliamentary Practice

Usages of, 90

Debates

Closure of—

Contingent question, 39 (2)

Majority required for, 39 (3)

Question on motion for, to be put forthwith and decided without amendment or debate, 39 (1)

When movable, 39 (1)

Rules of—*see also Order in the Senate*—

Anticipation, 38

Chair to be heard in silence, 41

Imputing improper motives, 35 (6)

Interruptions, 36

Irrlevance, 43 (1)

Debates—(cont.)

- New questions, speaking again on, 34 (5)
  - No speech after question fully put, 45 (1)
  - Observations addressed to Chair, 34 (1)
  - Offensive and insulting language, 35 (4)
  - Personal pecuniary interest disclosure of, 34 (7)
  - Points of order, decision on, by Chair, 42
  - Precedence in speaking, 34 (1) (2)
  - Raising questions already decided upon, 35 (3)
  - Reading of speeches, 34 (6)
  - Reference to matters which are *sub judice*, 35 (2)
  - Reference to personages, 35 (6) (7) (8)
  - Relevance, 34 (1), 37 (1) (2)
  - Speaking more than once, 34 (3) (4)
  - Tedious repetitions, 43 (1)
  - Time and manner of speaking, 34 (1)
  - Treasonable, seditious and other words likely to promote illwill or hostility, 35 (9)
- Scope of—
- On amendments, 37
  - On Bills, 37, 54 (1), 60 (1)
  - On motions, 37 (1); for adjournment of the Senate, 37 (2); for adjournment of debate, 37 (5); in Committee, 37 (5)

Decisions of Questions

- By simple majority of Senators voting, 45

Decisions of the Senate and Committee of whole Senate

- Recorded in Votes and Proceedings, 8 (4)

Deputy President

- Election of, 5
- Procedure for, 5 (2)

Divisions

- Casting vote of the Chair, 46 (3)
- Errors in, 46 (4)
- Invalid, if quorum not present in, 12 (5)
- Members calling for, 45 (4)
- Mode of taking, 46 (1) (2) (3)
- Recorded in Votes and Proceedings, 8 (4), 46 (1)
- Tellers for, appointment of, 45 (4)
- Voice, voting in agreement with, 46 (2)

Government Business, *see under* Business, Public

Government's Recommendation

- Motions requiring, 25 (2)

House Committee *see* Committee, House

House of Representatives

- Bill brought from (*see under* House of Representatives, Bills originating in)
- Messages from--
  - Delivery of, to Tuan Yang di-Pertua, 65 (2)
  - Reading of, 65 (3) (4)
  - When Senate not sitting, 65 (4)
- Messages to, 64

House of Representatives Bill originating in

- Endorsement of, 66 (3)
- First reading of, recorded in Votes and Proceedings, 66 (3)
- Laid upon the Table, 66 (1)
- Messages on, 64 (1) (b), 64 (2)
- Second reading of, notice of, 66 (2)
- Sponsor of, by member, 66 (2)

Meetings and Sessions

- Definitions of, 88
- Notices of, 8 (1), 10 (2) (3)
- Time and place of, 10 (1) (2)
- At earlier date than that which Senate was adjourned, 10 (3)

Messages

- From His Majesty, in the Order of Business, 13 (1) (d)
- To and from House of Representatives, 64, 65

Ministers

- References to, include references to Assistant Ministers, 88
- Special provision concerning, 91

Minutes of Proceedings, *see* Votes and Proceedings

Motions

- Adjournment, at end of business—
  - Debate on, 16 (1)
  - Time for moving, 15 (1) (3)
  - To discuss definite matter of urgent public importance *see* Adjournment of the Senate on definite matter of urgent public importance
- Alteration of terms of, 27
- Amendment to, 29—
  - Amendments to, relevancy, 29 (2); new, 32 (4) (d); time for moving, 32 (5) (a)
  - Raising questions which can only be dealt with by substantive motion, 29 (3)
  - Relevancy, 29 (1)
  - Seconding of, 30 (1)
  - Time for moving, 32 (3)
  - To be put in writing, 31
  - To words already decided not to be left out, 32 (4) (e)
  - Withdrawal of, 33
  - Withdrawn, may be proposed again, 33 (1)

Motions—(cont.)

- Debate on, 32 (1)
- For amendment of Standing Orders, 73 (2)
- For adjournment of Senate to a later date—
  - Time for moving, 11 (2)
- For exemption of specified business from interruption--
  - May be moved at any time, 11 (1)
  - To be decided without amendment or debate, 11 (1)
- For Introduction of Bills, time for moving, 13 (1) (o)
- Notices of *see* Notices of Motions
- Questions proposed on. *see* Questions from the Chair
- Seeking grant, charge or expenditure of public money,
etc., 25 (2)
- Seconding of, 30 (1)
  - In Committee, 30 (2)
- To proceed to any particular business out of regular
order—
  - May be made without notice, 13 (2)
  - Precedence over all other business, 13 (2)
- Withdrawal of, 33
- Withdrawn, may be proposed again, 33 (11)

Notices

- Of amendments to Bills, 26 (6)
- Of matters to be raised on the adjournment, 16 (2)
- Of meetings and sessions, 8 (1), 10 (2) (3)
- Of motions—
  - Alterations of terms of, 27
  - Irregular or improper, 26 (5)
  - Manner of giving, 26 (1)
  - Obligatory, 25 (1)
  - Period of, 26 (3)
  - Printing and circulation of, 26 (4) (6)
  - Shown in Order Book, 8 (5)
  - Signature on, 26 (2)

Notices—(cont.)

- Waiver of, 25 (1) (a)-(r)
- Withdrawal of, 28; entry in Votes and Proceedings, 28 (2)
- Of new sessions, 8 (1)
- Or Orders of business, 8 (2), 10 (3)
- Of Questions—
  - Of questions to Ministers, 22 (1) (2)
  - Entered in Order Book, 8 (5)
  - Of Second reading of Bills, 52 (1)

Oath

- Administered by Setiausaha, 4 (1)
- Affirmation in lieu of, 4 (4)
- Taking of—
  - By Members, 4; when Senate stands adjourned, 4 (3)
  - Time of taking by new members, 13 (1) (c)

Obituary Speeches

- Time for, in order of business, 13 (1) (k)

Official Languages, 7

Official Reports of Speeches

- Copy of, to members, 9 (2) (3)
- Correction or alteration of, 9 (4)
- Preparation of, 9 (1)
- Publication of, 9 (2)
- Written answers to questions printed in, 23 (2) (6)

Order Book

- Inspection of, Senators, 8 (5)
- Particulars to be entered in, 8 (5)
- Preparation of, 8 (5)

Order Papers

- Sending of, to members, 8 (2)

Order in the Senate and Committee

- Behaviour of Senators, 40
- Chair to be heard in silence, 41
- Decision of Chair final, 42
- Disorderly conduct, 43 (2)
- In case of grave disorder, power of the Chair, 43 (8)
- Irrelevance or tedious repetitions, 43 (1)
- Naming of Senators, 43 (2) (3) (4)
- Points of order, decision on, by Tuan Yang di-Pertua final, 42, 89
- Removal of Senators, 43 (6)
- Suspension of Senators, 43 (3) (5) (6)
- Tuan Yang di-Pertua responsible for observance of rules or order, 42
- Motion for, seconding by two Senators, 43 (3); question to be put forthwith, 43 (3)
- Withdrawal of Senators, 43 (2) (5) (7)

Papers

- By whom presented, 19 (1)
- Custody of, 8 (6)
- Deemed to have been presented on receipt by Setiausaha, 19 (2)
- Inspection of, by Members, 8 (6)
- Ordered to lie upon the Table, 19 (2)
- Presentation of, recorded in Votes and Proceedings, 19 (3)

Personal Explanations

- Time for, in order of business, 13 (1) (*l*)
- Leave to make, 24

Petitions

- Approval of, and endorsement by Tuan Yang di-Pertua, 18 (2) (*d*)
- Deposited with Setiausaha, 18 (2) (*d*)
- Language of, to be respectful, 18 (1) (*a*), 18 (2) (*e*)

Petitions—(cont.)

- Senators not competent to present from himself, 18 (2) (e)
- Motions to read, 18 (4) (a)
  - No debate on, 18 (4) (b)
- On Bills, 49 (3), 51
- Prayer of, 18 (2) (a)
- Presentation of, 18 (1) (a)
- Procedure for, 18 (3) (4)
- Reference of, to Select Committee, 18 (4) (d)
- Reference in, to debate, etc., 18 (2) (b)
- Seeking grant, charge or expenditure of public money, etc., 18 (1) (b)
- Signature of, 18 (2) (a), 18 (2) (d)
- Time for presenting, 13 (1) (f)

Personal Explanations by Senators, 24

- Terms of Prepared statement, submission to Tuan Yang di-Pertua, 24
- Time for making, 13 (1) (f)

Press

- Permission to, to attend sittings, 86

Prime Minister

- During adjournment, may make representations to call Senate together on an earlier day, 10 (3)
- Business appointed by, 10 (3)

Private Senators' Motions

- Order of, in public business, 14

Private Senators' Bills

- Order of, in public business, 14

Proclamation Summoning Parliament

- Notification of, to Senators, 8 (1)

Questions, Decision of, 44

Questions from the Chair

Amendments to, 29 (4)

Manner of proposing, 32 (4), 56 (5)

Fully put—When voices have been collected, 45 (2)

No member may speak after, 45

Proposal of, 32 (1) (3)

Putting of, 32 (2) (3)

Result declared by the Chair, 45 (3)

Questions to Ministers

Addressed to Senators other than Ministers, 20 (2)

Disallowance of, 22 (2) (3)

Reasons for, to be communicated to member, 22 (3)

For oral replies—

Limitation of number of, 21 (3)

Marking of, 21 (3)

Written Answers to, 21 (3)

Manner of asking and answering, 23 (1) (2)

Matters relating to which they may be put, 20 (1) (2)

May be asked by any other Senator, 23 (2)

Not to be made a pretext for debate, 23 (4)

Notice of, 21 (1) (2)

In Order Book, 8 (5)

Postponement of 23 (2)

Printing in Official Reports, 23 (2) (6)

Refusal to answer, 22 (4)

Rules on form and content of, 22 (1)

Supplementary, 23 (3)

Time allotted for, 23 (5)

Time for asking, 13 (1) (g)

Tuan Yang di-Pertua's control of, 22 (2), 23 (3)

Withdrawal of, 23 (2)

Written answers to, 23 (2) (6)

Quorum of Senate and Committee of Whole Senate

Absence of, 12 (3)

Exclude the Chair, 12 (1)

In Divisions, 12 (5)

Procedure for counting the Senate, 12 (3) (4)

Records and Documents

Custody of, 8 (6)

Inspection of, 8 (6)

Seats, Allotment of, to Senators, 3

Select Committees *see* Committees, Select

Senators

Absence of, 83

Attendance, recorded in Votes and Proceedings, 8 (4)

Behaviour of, during a sitting, 40

Called to order by Chair, 41

Disorderly conduct of, 43

Employment of, in professional capacity, 84

Inspection by, of records and documents laid before
the Senate, 8 (5) (6)

Naming of, by Chair, 43 (2) (3) (4)

Oath, taking of, by, 4

Personal explanations by, 24

Personal pecuniary interest of, 34 (7), 46 (5), 49 (4)

Presenting petitions, responsibilities in, 18 (1) (a), 18
(2) (e)

Private, reference to, construed as reference to
Senators who are not members of the Government,
88

Seats, allotment of, 3

Suspension of, 43 (3)—(7)

Setiausaha to the Senate

Administers oaths, 4 (1)

Duties of—

In respect of Bill, 50

In respect of election of Tuan Yang di-Pertua, 2
(3)—(7) Edits Questions submitted

Keeps and circulates Votes and Proceedings, 8 (3)

Prepares Order Book, 8 (5)

Responsible for custody of records and documents,
8 (6)

Sends notices of meeting and sessions, 8 (1), 10 (2)

Sends copy of order of business for each sitting, 8 (2)

Supervises preparation of official reports, 9 (1)

Sittings

Adjournment at the conclusion of proceedings, 15

Definition of, 88

Government business to have precedence over all
other business, 14 (1)

Hours of, 11 (1); exemption from, on specified
business, 11 (1)

Order of Business for, circulation to member, 8 (2)

Presiding Officers, 6 (1)

Suspension of—

at any time by Tuan Yang di-Pertua, 11 (3) in
case of grave disorder, 15 (2)

Tuan Yang di-Pertua may appoint a Senator to take
Chair temporarily during, 6 (3)

Standing Orders

Amendments proposed to, reference to, and reported
thereon by, Standing Orders Committee, 73 (2)

Interpretation, 88

Proceedings which would suspend, 82 (1)

Strangers

- Admission of, to chamber of House, 85 (1)
- Misconduct by, 85 (4)
- Unauthorised, 85 (4)
- Withdrawal of, 85 (2) (3)
- Motion for, to be put forthwith, 85 (2)

Statements by Ministers

- Time for making, 13 (1) (i)

Supply Bill

- Third Reading of, 53 (2)

Supply Bill, Supplementary

- Third Reading of, 53 (2)

Tributes

- Time for, in order of business, 13 (1) (j)

Tuan Yang di-Pertua

- Absence of, 6
- Allots right of Senators to address Senate on motion for adjournment, 16 (2)
- Allots seats to Senators, 3
- Announcements by, time for making, 13 (1) (e)
- Appoints Senator to Chair temporarily, 6 (3)
- Casting vote of, 44 (1)
- Chairman of Committee of whole Senate, 8 (4)
- Counts Senate, 12 (3) (4)
- Decisions on points of interpretation of Standing Orders, matter of practice, 89

Tuan Yang di-Pertua—(cont.)

- Directs form of official reports, 9 (2)
- Election of, 1
- Motion proposing, to be decided without debate, 2 (2)
- Procedure for, 2
- Endorses Votes and Proceedings, 8 (4)
- Endorses petitions, 18 (2) (d)
- Includes other Presiding Officers except expressly provided otherwise, 6 (5)
- May suspend sitting at any time, 11 (3)
- Names day for next sitting, if House adjourned *sine die*, 10 (2)
- Names a member, 43 (2) (3) (4)
- Presiding officer of the Senate, 6 (1)
- Quorum excludes, 12 (1)
- Residuary powers, 90
- Responsible for observance of rules of order, 42
- Rulings of, 89
- During adjournment, calls Senate together on an earlier day, 10 (3)

Votes and Proceedings

- Committee's report on House Representatives amendments, 68 (4)
- Circulation of copies of, to members, 8 (3)
- Custody of, 8 (6)
- Division Lists, 46 (1)
- Errors in, 8 (4)
- House of Representatives amendments—
  - Committee's report, 68 (4)
  - Order for printing, 67 (2)
- Inspection of, by Senators, 8 (6)

Votes and Proceedings—(cont.)

- Kept by Setiausaha, 8 (3)
- Notices of motions withdrawn, 28 (2)
- Particulars to be recorded in, 8 (4)
- Presentation of Papers, 19 (3)
- Signed by the Tuan Yang di-Pertua, 8 (4)

Voting

- Absent Senators, 44 (2)
- Collection of voices, 45 (3)
- By Senators having personal pecuniary interest, 46 (5)
- Motion to disallow vote, 46 (5)
- On private Bills, 50 (4)

Witnesses

- Expenses of, 87

AMENDMENTS TO THE STANDING ORDERS OF THE DEWAN NEGARA

AMENDMENT SLIP

Standing
Order

Amendment

21	... Insert a new paragraph (4) as follows:
	“A Senator may not ask more than 20 questions for Oral Reply and more than 10 questions for Written Reply in any one meeting of the Senate.” (Adopted on 19-2-73 and brought into force with effect from 24-2-73).
47	... Delete the words— “and to have been ordered to be printed,” therefrom. (Adopted on 19-2-73 and brought into force with effect from 24-2-73).

AMENDMENT SLIP

AMENDMENTS TO THE STANDING ORDERS OF THE SENATE

*Standing Order
No.*

- 16.** (1) Delete the fullstop at the end of the paragraph, and add the following:

“but no such address may be made during the first meeting of the Session or during the meeting at which the Annual Supply Bill is considered.”

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

- 20.** Add the following new paragraph (3):

“(3) The proper object of a question is to obtain information on a matter of fact within the special cognisance of the member to whom it is addressed.”

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

- 25.** (1) (n) Substitute “Tuan Yang di-Pertua” for “President”.

- 34.** (3) (b) Substitute “in” for “an”.

34. (5) Delete the words "Except with the permission of the President."

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

34. (8) (New). Insert the following new paragraph as para. (8) of S.O. 34:

"(8) The Chair may, if he thinks fit, prescribe the time limit for speeches."

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

35. Add a new paragraph (10) as follows:

"(10) If Tuan Yang di-Pertua is of the opinion that any motion or amendment or the continuance of the debate thereon is calculated to give rise to breaches of this Order he may disallow the motion or amendment or, as the case may be, may terminate the debate and direct that no further proceedings be taken on the motion or amendment."

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

50A. Add the following new Standing Order 50A.

"50A. The enacting formula of all Bills shall be "Be it enacted by the Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, with the advice and consent of the Dewan Negara and Dewan

Enacting
formula
of
Bills.

Rakyat in Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows":

Provided that in the case of any law having effect pursuant to Article 68 of the Constitution the enacting formula shall be "Be it enacted by the Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, with the advice and consent of the Dewan Rakyat in Parliament assembled, in accordance with the provisions of Article 68 of the Constitution and by the authority of the same, as follows :".

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

52. Add a new paragraph (4) as follows:

"(4) On the second reading of a Bill, an amendment of which at least one day's notice in writing has been given may be proposed to the question, "*That the Bill be now read a second time*", to leave out the word "*now*" and add, at the end of the question, "on this day six months", or in the alternative, an amendment may be moved to leave out all the words after the word "*That*" in order to add words stating the object and motive on which

the opposition to the Bill is based, but such words must be strictly relevant to the principle of the Bill and not deal with its details. If the House agrees to an amendment in either of such forms, the second reading of the Bill shall be considered to have been negatived."

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

60A. Add the following new Standing Order
60A:

60A. (1) As soon as practicable after the assent of His Majesty has been signified thereto, every Act shall be published in *Gazette*.

Publication
of Bills.

(2) At any time before such publication the Setiausaha may, in consultation with the Setiausaha to the Dewan Rakyat, correct grammatical and typographical mistakes in the Act or repetitions of substance, or cross-references, or punctuation or marginal notes, and for any such purpose may make verbal additions, omissions and alterations.

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

32

75. (1) Correct this paragraph to read as follows:

“(1) Except as otherwise provided in Standing Orders 70 to 73 (dealing with Standing Committees), this Order shall apply to all Select Committees.”

75. (6A) Insert the following new para. 6A:

“(6A) A Select Committee the life of which is not limited when it is appointed shall continue in being until the completion of the task in respect of which it was appointed or until the dissolution of the House.”

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

89. In line 4, after word “shall”, insert the words “subject to a substantive motion moved for the purpose.”.

(Enforced w.e.f. 30th January, 1976)

KERTAS PINDAAN
Peraturan-peraturan Mesyuarat
DEWAN NEGARA

(Pindaan nombor (1) mula berkuatkuasa pada 22 hari-bulan Disember, 1980 dan yang lainnya pada 9 hari-bulan Januari, 1981)

(1) Teks "Doa" dalam Bahasa Kebangsaan hendaklah ditambah dengan Doa yang berikut—

"DOA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Segala puji bagi Allah dibuka Majlis Dewan Negara, dengan menyebut nama Allah, Yang Maha Pemurah, Yang Maha Pengasih, kepadaNya terpulang segala puji-pujian, kepada Rasul-Rasul-Nya selawat salam kehormatan, kepada sekalian orang yang taatkan Allah.

Ya Allah, yang bersifat maha hikmat, limpah keadilan, yang menanggungkan kewajipan ke atas Pemerintah dan Ahli Majlis Permesyuaratan, bagi mentadbir muslihat masyarakat pergaulan, mudah-mudahan sentosa aman, makmur limpah kebahagian, meliputi sekalian penduduk negara Malaysia.

Ya Allah, kami sekalian hambaMu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negara, menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negara Malaysia, bagi rakyatnya sekalian.

Ya Allah, berkatMu ke atas kami berhimpun dipohon anugerahkan, taufikMu hidayatMu dipohon menyuluh memandukan, pada ketika kami berunding menimbang bertukar fikiran, pada segala perkara yang dibentangkan, dengan saksama serta berkeamanahan, menjunjung perintah dan kebesaran Allah, mudah-mudahan berlebih-lebih keamanan, kemakmuran dan ke-sejahteraan, bagi negara Malaysia, serta penduduknya sekalian.

Ya Allah, dipohonkan doa kami diperkenan, Amin, Ya Tuhan seru alam sekalian.”

(2) Peraturan Mesyuarat 4 adalah dipinda dengan memotong perkataan-perkataan yang berikut selepas perkataan “tangguhan” dalam perenggan (3)—

“, kerana membolehkan seseorang ahli itu hadir dan mengambil bahagian dalam mesyuarat Jawatankuasa iaitu di antara masa ia jadi Ahli Dewan Negara dengan masa mesyuarat sekali lagi diadakan,”.

(3) Peraturan Mesyuarat 7 adalah dipinda dengan menggantikan perkataan “Malaysia” dengan perkataan “Kebangsaan”.

- (4) Peraturan Mesyuarat 13 adalah dipinda—
(a) dengan menggantikan perenggan-kecil (o) perenggan (1) dengan yang berikut:
“(o) Urusan am”; dan
(b) dengan menggantikan perenggan-kecil (p) perenggan (1) dengan yang berikut:
“(p) Usul-usul hendak mengemukakan Rang Undang-undang.”.
- (5) Peraturan Mesyuarat 17 adalah dipinda—
(a) dengan menggantikan perkataan “dua” dalam perenggan (2) dengan perkataan “empat”;
(b) dengan memasukkan selepas sahaja perkataan “bersidang” dalam perenggan (2) perkataan-perkataan “dan ia hendaklah mengemukakan bersama-sama pemberitahu itu usul yang dicadangkannya itu bersekali dengan penjelasan bertulis kepada Tuan Yang di-Pertua menyatakan mengapa perkara itu ialah perkara tertentu, berkehendak disegerakan dan berkenaan dengan kepentingan orang ramai”;
(c) dengan menggantikan angka “4.00” yang terdapat di dua tempat dalam perenggan (3) dengan angka “5.30”; dan

(d) dengan menambah selepas sahaja perenggan (5) perenggan (6) baru yang berikut:

“(6) Seseorang ahli tidak boleh mengemukakan semula perkara yang sama dalam mesyuarat yang sama—

(a) jika perkara itu telah ditolak oleh Tuan Yang di-Pertua di bawah perenggan (2); atau

(b) jika perkara itu telah dibenarkan oleh Tuan Yang di-Pertua tetapi ahli itu tidak mendapat sokongan dari sekurang-kurangnya enam orang ahli di bawah perenggan-kecil (b) perenggan (3)”.

(6) Peraturan Mesyuarat 21 adalah dipinda dengan menggantikan perenggan (2) dengan yang berikut—

“(2) Pemberitahu berkenaan dengan tiap-tiap pertanyaan hendaklah diberi kepada Setiausaha dalam masa waktu bekerja biasa oleh seseorang ahli dengan bertulis tidak lewat daripada 14 hari bekerja sebelum mesyuarat mula ber-sidang.”.

(7) Peraturan Mesyuarat 22 adalah dipinda dengan menambah di hujung perenggan-kecil (c) perenggan (1) perkataan-perkataan “ataupun sesuatu pertanyaan itu bukanlah perkara dangkal atau meminta penerangan mengenai perkara-perkara remeh;”.

(8) Peraturan Mesyuarat 35 adalah dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan “nama Ketua² Negara negeri² dalam Malaysia” dalam perenggan (6) dengan perkataan-perkataan “Duli-Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja atau Tuan-Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua-Yang di-Pertua Negeri” dan perkataan-perkataan “Ketua Negara negeri² dalam Malaysia” dalam perenggan (7) dengan perkataan-perkataan “Duli Yang Maha Mulia Raja atau Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri”.

(9) Peraturan Mesyuarat 48 adalah dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan “serta menyatakan tujuan² dan perkara² besar dalam Rang Undang² itu” dalam perenggan (1) dengan perkataan-perkataan “dan ia hendaklah juga menyertakan bersama satu naskah Rang Undang-undang beserta dengan huraian mengenai tujuan-tujuan dan sebab-sebabnya tetapi tidak boleh mengandungi apa-apa hujah”.

(10) Peraturan Mesyuarat 49 adalah dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan “Ketua² Negara negeri² dalam Malaysia” dalam perenggan (2) dengan perkataan-perkataan “Duli-Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja dan Tuan-Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua-Yang di-Pertua Negeri”.

(11) Peraturan-peraturan Mesyuarat adalah dipinda dengan memasukkan Kepala “JAWATAN-KUASA PILIHAN” sebelum sahaja Peraturan Mesyuarat 70.

AMENDMENT SLIP
Standing Orders of the
SENATE

(Amendment nombor (1) comes into force with effect from 22nd December, 1980 and the rest on 9th January, 1981)

(1) The following “Doa” in Bahasa Kebangsaan is added—

“DOA

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Segala puji bagi Allah dibuka Majlis Dewan Negara, dengan menyebut nama Allah, Yang Maha Pemurah, Yang Maha Pengasih, kepadaNya terpulang segala puji-pujian, kepada Rasul-Rasul-Nya selawat salam kehormatan, kepada sekalian orang yang taatkan Allah.

Ya Allah, yang bersifat maha hikmat, limpah keadilan, yang menanggungkan kewajipan ke atas Pemerintah dan Ahli Majlis Permesyuaratan, bagi mentadbir muslihat masyarakat pergaulan, mudah-mudahan sentosa aman, makmur limpah kebahagian, meliputi sekalian penduduk negara Malaysia.

Ya Allah, kami sekalian hambaMu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negara, menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negara Malaysia, bagi rakyatnya sekalian.

Ya Allah, berkatMu ke atas kami berhimpun dipohon anugerahkan, taufikMu hidayatMu dipohon menyuluhan memandukan, pada ketika kami berunding menimbang bertukar fikiran, pada segala perkara yang dibentangkan, dengan saksama serta berkeamanahan, menjunjung perintah dan kebesaran Allah, mudah-mudahan berlebih-lebih keamanan, kemakmuran dan ke-sejahteraan, bagi negara Malaysia, serta penduduknya sekalian.

Ya Allah, dipohonkan doa kami diperkenan, Amin, Ya Tuhan seru alam sekalian.”

(2) Standing Order 2 is amended by adding after the word “held” in sub-paragraph (c) of paragraph (6) the words “and if at such subsequent ballot the votes are equal, the determination shall be by lot which shall be drawn in such manner as the Setiausaha shall decide”.

(3) Standing Order 4 is amended by deleting the following words after the word “adjourned” in paragraph (3)—

“; in order to enable him to attend and take part in the proceedings of a Committee meeting between the time of his becoming a Senator and the next sitting of the Senate thereafter.”.

(4) Standing Order 7 is amended by substituting for the word “Malaysia” the word “Kebangsaan”.

(5) Standing Order 13 is amended—

(a) by substituting for sub-paragraph (o) of paragraph (1) the following:

“(o) Public Business”; and

(b) by substituting for sub-paragraph (p) of paragraph (1) the following:

“(p) Motions for the introduction of Bills”.

(6) Standing Order 17 is amended—

(a) by substituting for the word “two” in paragraph (2) the word “four”;

(b) by inserting immediately after the word “discuss” in paragraph (2) the words “and shall at the same time submit to Tuan Yang di-Pertua the motion which he proposes to move together with a written explanation to the effect that the matter is definite, urgent and of public importance”;

(c) by substituting for the figure “4” first appearing in paragraph (3) the figures “5.30”; and

(d) by adding immediately after paragraph (5) the following new paragraph (6):

“(6) A member shall not reintroduce

the same matter during the same meeting—

- (a) if the matter has been refused by Tuan Yang di-Pertua under paragraph (2); or
- (b) if the matter has been allowed by Tuan Yang di-Pertua but the member does not have the support of at least six members under subparagraph (b) of paragraph (3).".

(7) Standing Order 21 is amended by substituting for paragraph (2) the following—

“(2) Notice of every question shall be given to the Setiausaha during the usual office hours by a member in writing not later than 14 working days before the commencement of the meeting.”.

(8) Standing Order 22 is amended by adding at the end of sub-paragraph (c) of paragraph (1) the words “nor shall a question be frivolous or be asked seeking information on trivial matters;”.

(9) Standing Order 35 is amended by substituting for the words “any Head of States in Malaysia” in paragraphs (6) and (7) the words “Their Highnesses the Rulers or of Their Excellencies the Yang di-Pertua-Yang di-Pertua Negeri”.

(10) Standing Order 48 is amended by substituting for the words “stating at the same time

the object and leading features of such Bill” in paragraph (1) the words “and shall, at the same time, submit a copy of the Bill with an explanatory statement of the objects and reasons but shall not contain any argument”.

(11) Standing Order 49 is amended by substituting for the words “the Heads of States in Malaysia” in paragraph (2) the words “their Highnesses the Rulers and their Excellencies the Yang di-Pertua-Yang di-Pertua Negeri”.

(12) The Standing Orders are amended by inserting immediately before Standing Order 70 the Heading “SELECT COMMITTEES”.